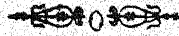
॥ दीक्षाप्रकाशः ॥

मैथिलप्रवरशम्भुदत्तात्मजदै
वज्ञशिरोमणि श्रीजीवनाथवि र
चितः
लक्ष्मीनारायणाह्वयकविवरसंशोधितः

श्रीमन्मैथिलकुलतिलकतिलकनाथशर्म्मा
त्मजपण्डितराधाकान्ताज्ञया श्रीवा
राणस्याम् अमरयन्त्रालये चट्टोपाध्या
योपनामकाम्बिकाचरणैर्म्मुद्रितः
ज्ञानवापीपूर्वद्वारि ज्ञानोदय
पुस्तकालये पण्डितराधा
कान्त सकाशात् अमरयन्त्रालये उक्तनामधेयेभ्योमु-
द्राकर्त्तृभ्यश्च त दीप्सुभिरानेतव्यः

संवत् १९४२ वै० कृ० ३० वु०

॥ अथ दीक्षा प्रकाशः ॥



श्रीगणेशायनमः ॥ सृष्टिस्थितिलयकर्त्री नगपतिपुत्रीपुमर्थसन्दात्री । काचिन्नवजलदाभाविधिहरिवन्द्याजयत्याद्या ॥ १ ॥ साधकानांहितार्थायजीवनाथेनधीमता । दीक्षाप्रकाशः क्रियतेतन्त्रसारानुसारतः ॥ २ ॥ अथदीक्षानित्यता । यामले । अदीक्षितानांमर्त्यानांदोषंशृण्वन्तुसाधकाः । अन्नं विष्टासमंज्ञेयंजलंमूत्रसमंतथा अदीक्षितकृतंश्राद्धं श्राद्धं चादीक्षितस्यच । गृहीत्वापितरस्तस्यनरकेचाशुदारुणे । पतन्त्येवनसन्देहोयावदिन्द्राश्चतुर्दश । तथाप्यदीक्षितस्यार्चान्देवागृह्णान्तिनैवहि । तस्माददीक्षितंदृष्ट्वासचैलंस्नानमाचरेत् । दीक्षाग्रहणकालेतुपापराशिः प्रलीयते । निर्वाणपदसंयुक्तो वहिर्गच्छतितत्परः । सर्व्वाश्रमेषुदीक्षायानित्यत्वं परिचक्षते । अनीश्वरस्यमर्त्यस्यनास्तित्रातासुरेश्वरि । तथादीक्षाविहीनस्यनेहत्रातापरत्रच । नतपोभिर्जपैर्होमैरुपचारैश्चसाधनैः । दिव्यंज्ञानं यतोदद्यात्कुर्य्यात्पापस्यसंक्षयम् । तस्माद्दीक्षेतिसाप्रोक्तामुनिभिस्तन्त्रवे-

दिभिः । दीक्षामूलंजगत्सर्वंदीक्षामूलंपरन्तपः । दीक्षामाश्रित्यनिवसेद्यत्रकुत्राश्रमेजनः । अदीक्षितश्चमरणे रौरवंनरकंव्रजेत् । तस्माद्दीक्षांप्रयत्नेनगृह्णीयादागमोन्मुदा । तथाचोक्तंताराकल्पे । कल्पेदृष्ट्वातुमन्त्रंवैयोगृह्णातिनराधमः ॥ मन्वन्तरसहस्रेषुनिष्कृतिर्नैवजायते । पितुर्मन्त्रंनगृह्णीयात् तथामातामहादपि । सोदरस्यकनिष्ठस्यवैरिपक्षाश्रितस्यच । प्रमादाद्वातथाज्ञानात्पितृदीक्षांसमाचरेत् । प्रायश्चित्तंततः कुर्यात्पुनर्दीक्षांसमाचरेत् । पितुर्दीक्षायतेर्दीक्षादीक्षाचवनवासिनःअनाश्रमाणांयादीक्षासादीक्षादुःखदायिनी॥अन्यत्रन्तेपिपितुर्मन्त्रंनगृह्णीयात्तथावैराश्रितस्यच । कदाचिदपिगृह्णाति पुनः संस्कारमर्हति । निर्वीर्यन्तुपितुर्मन्त्रंशैवेशाक्तेनदुष्यति । इतिकौलिकमन्त्रदीक्षापरम् । तथाचयोगिनीतन्त्रे । शक्तिदीक्षामधिकृत्यपितृदीक्षानिषेधात् । महातीर्थे उपरागेसतिसर्वत्रनदोषः । तथाचविष्णुमन्त्रमधिकृत्य । साधुपृष्टन्त्वयाब्रह्मन्वक्ष्यामिसकलंतव । ब्रह्मणाकथितंपूर्व्वंवसिष्ठायमहात्मने । वसिष्ठोपिस्वपौत्रायमतिपत्रेदत्तवान्स्वयम् । प्रसन्नहृदयः स्वच्छःपितामेकरुणानिधिः । कुरुक्षेत्रेमहातीर्थे सूर्य्यपर्व्वणिदत्तवान् । इत्यादिवैशम्पायनीयसंहितायांशौ

नकंप्रतिव्यासवाक्यम् । योगिनीतन्त्रे । निष्कर्षीर्यर्य-
न्तुपितुर्म्मन्त्रं तथामातामहस्यच । स्वप्नलब्धस्त्रियाद-
त्त संस्कारेणैवशुध्यति । यत्तु । साध्वीचैवसदाचारागुरु
भक्ताजितेन्द्रिया । सर्वमन्त्रार्थतत्वज्ञासुशीलापूजनेरता
गुरुयोग्याभवेत्साहिविधवापरिवर्जिता । स्त्रियोदीक्षा-
शुभाप्रोक्तामातुश्चाष्टगुणास्मृता । इदन्तुगुरोरुपासि-
तमन्त्रपरम् । तथाचभैरवीतन्त्रे । स्वीयमन्त्रप्रदेशे
तुनकुर्य्याद्गुरुचिन्तनम् । मातुरित्युपासितेअष्टगुणम्
अनुपासितेशुभफलदमित्यर्थः । सिद्धमन्त्रविषयंवेतिके-
चित् । योगिनीतन्त्रे । स्वप्नलब्धेचकलशेगुरोः प्राणं-
निवेशयेत् । वटपत्रे कुङ्कुमेनलिखित्वाग्रहणंशुभम् ।
ततः सिद्धिमवाप्नोतिअन्यथाविफलंभवेत् । इदन्तुस-
द्गुरोरभावे । तत्सम्भवे तस्मादेवग्रहणंकुर्य्यात् । स्व-
प्नेतुनियमोनहीतिनारदवचनात् । अथगुरुलक्षणम् ।
शान्तोदान्तःकुलीनश्चविनीतः शुद्धवेशवान् । शुद्धाचारः
सुप्रतिष्ठः शुचिर्द्दक्षः सुबुद्धिमान् । आश्रमीध्याननि
ष्ठश्चतन्त्रमन्त्रविशारदः । निग्रहानुग्रहेशक्तोगुरुरित्य-
भिधीयते । अथनिन्द्यगुरुलक्षणम् । श्वित्रीचैवगल-
त्कुष्ठीनेत्ररोगीचवामनः । कुनखीश्यावदन्तश्चस्त्रीजि-
तश्चाधिकांगकः । हीनांगःकपटीरोगीबह्वाशीबहुजल्पकः

एतैर्दुर्दोषैर्विहीनोयःसगुरुःशिष्यसंमतः। अथशिष्य-लक्षणम्। शान्तः सुनीतः शुद्धात्माश्रद्धावान्धारणक्षमः। समर्थश्चकुलीनश्चप्राज्ञः सच्चरितोव्रती। एवमादिगुणैर्युक्तः शिष्योभवतिनान्यथा। गुरुताशिष्यतावापितयोर्वत्सरवासतः। तथाचोक्तंसारसङ्ग्रहे। तद्गुरुः स्वाश्रितंशिष्यंवर्षमेकंपरीक्षयेत्। राज्ञिराष्ट्रकृतं पापंपत्नीपापंस्वभर्त्तरि। तथाशिष्यार्ज्जितंपापंगुरुः प्राप्नोतिनिश्चितं। अतः सद्गुरोराप्तदीक्षःसन्सर्वकर्म्माणिसाधयेत्। तत्राप्यनुकूलंमन्त्रं गृह्णीयात्। तथाच। सुताराराशिकोष्ठानामनुकूलान्भजेन्मनून्। तथाचवाराहीतन्त्रे। ताराचक्रराशिचक्रंनामचक्रंतथैवच। अत्रचेत्सद्गुणोमन्त्रोनान्यच्चक्रंविचारयेत्। इदन्तुप्रधानतयाबोध्यम्। तथाच। धनीमन्त्रं नगृह्णीयाद-कुलञ्चतथैवचेत्यादिदर्शनात्तत्तच्चक्रविचारस्यावश्यकत्वमिति। नृसिंहार्कवराहाणान्तारप्रासादयोरपि। सपिण्डाक्षरमन्त्राणांसिद्धादीन्नैवशोधयेत्। तारः प्रणवः॥ प्रासादः ह्रौं सपिण्डाक्षरः कूटमन्त्र इति। स्वप्नलब्धेस्त्रियादत्ते मालामन्त्रे च त्र्यक्षरे। वैदिकेषुचसर्व्वेषु सिद्धादीन्नैवशोधयेत्। मालामन्त्रस्तुवाराहीये। विंशत्यर्णाधिकायमन्त्रामालामन्त्राः प्रकीर्त्तिताइति।

हंसस्याष्टाक्षरस्यापितथापञ्चाक्षरस्यच। एकद्वित्र्यादि-
बीजस्यसिद्धादीन्नैवशोधयेत्। हंसमन्त्रस्तु। हकारेण-
बहिर्य्यातिसकारेणविशेत्पुनः। हंसहंसेतिमन्त्रोयंजीवो-
जपतिसर्वदेति। कालीतारामहाविद्याषोडशीभुवने-
श्वरी। भैरवीछिन्नमस्ताचविद्याधूमावतीतथा। बगला-
सिद्धिविद्याचमातङ्गीकमलात्मिका। एकादशमहाविद्याः
सिद्धविद्याः प्रकीर्तिताः। नात्रसिद्धाद्यपेक्षास्तिननक्षत्र-
विचारणा। कालादिशोधनंनास्तिनचमित्रादिशोधनमि-
त्यादिवचनादेतेषांविचारोनास्ति। वस्तुतस्तुप्रशंसाप-
रमिदम्। सर्वत्रविचारस्यावश्यकत्वमितिसांप्रदायिकाः
तत्रादौकुलाकुलचक्रमाह। निबन्धे। वाय्वग्निभूजला-
काशाः पञ्चाशल्लिपयः क्रमात्। पञ्चह्रस्वाः पञ्चदी-
र्घाबृद्धान्ताः सन्धिसंभवाः कादयः पञ्चशः षक्षलस-
हान्ताः समीरिताइति। अआएकचटतपयषामारुताः
इईऐखछठथफरक्षाआग्नेयाः। उऊओगजडदबलवाः।
पार्थिवाः। ऋॠऔघझढधभवसाः। वारुणाः ऌॡ-
अंङञणनमशहानाभसाइति। साधकस्याक्षरंपूर्वंमन्त्र-
स्यापितदक्षरम्। यद्येकभूतंदैवत्यंजानीयात्स्वकुलंहितत्
भौमस्यवारुणंमित्रमाग्नेयस्यापिमारुतम्। मारुतपार्थि
वानाञ्चआग्नेयंचाम्भसांरिपुः। नाभसंसर्वमित्रंस्याद्वि

रुद्धं नैवशीलयेत् ।पार्थिवेवारुणंमित्रंतैजसंशत्रुरुच्यतइति अथोदाहरणं । यथा । जीवनाथः । एतस्याद्याक्षरञ् जकारः । सच्चपार्थिवः । मन्त्रस्तु । ॐ नमः शिवायेति।अस्यप्रथमाक्षरमोकारः । अयमपिपार्थिवः । अत्रद्वयोरेकभूतत्वादुत्तमोयंमन्त्रः शुभफलदइति । यदिह्रांह्रीं क्रोमितिमन्त्रः । तर्हिएतस्यवायुतत्वं । जकारस्यभूतत्वस्यरिपुरतोऽयंमन्त्रोनशुभइति । मारुतःपार्थिवानांरिपुरित्युक्तेः अथराशिचक्रम् । आगमकल्पद्रुमे । सूत्रद्वयंपूर्वपरायतञ्चतन्मध्यतोयाम्यकुबेरभेदात् ।एकैकमीशाननिशाचरेषुहुताशवायौविलिखेत्ततोऽर्णान् । वेदा ४ ग्नि ३ वन्हि ३ युगल श्रवणा २ क्षि २ संख्यान् पञ्चे ५ षु ५ बाण ५ शर ५ पञ्च ५ चतुष्टया ४ र्णान् । मेषादितस्तुगणयेत्सकलांस्तुवर्णान्कन्यागतान्प्रविलिखेदथशाद्यवर्णानिति । अआइईमेषे । उऊऋवृषे । ॠऌॡमिथुने । एऐकर्के । ओऔसिंहे । अंअः शषसहळक्षाः कन्यायां । कवर्ग ५ स्तुलायां । चवर्गो वृश्चिके । टवर्गो ५ धनुषि । तवर्गो मकरे । पवर्गः कुंभे यवर्गो मीने । एवञ्ज्ञेयम् । स्वराशेर्म्मन्त्रराश्यन्तंगणनीयंविचक्षणैः । राशीनांशुद्धताञ्ज्ञात्वात्यजेच्छत्रु ६ मृति ८ व्ययम् १२ यदास्वराशेरज्ञानं तदासाधकः प्रसिद्धस्वना-

माद्यक्षरसम्बन्धिन राशिं गृहीत्वागणयेत्। साध्याक्षर-राश्यन्तंगणयेत्साधकाक्षरादिति। एक १ पञ्च ५ नव ९ वान्धवाः स्मृताद्वौ २ षषट्च ६ दशमस्त्र १० सेवकाः। वन्हि ३ रुद्र ११ मुनय ७ श्चपोषका द्वाद १२ शाष्ट ८ चतुरस्तुघातका। इतिविष्नुविषयम्। शत्तरादौतुषष्ठाष्टमद्वादशंत्यजेत्। तथाचतंत्रराजो तेनमन्त्राद्यावर्णाननाम्नाञ्चाेद्यक्षरेणचा गणयेद्यदिषष्ठंवाप्यष्टमन्द्वादशंतुवा। रिपुर्म्मन्त्राद्यवर्णः स्यात्तेनतस्याहितंभवेदितिअस्योदाहरणम्। जीवनाथस्यप्रथमाक्षरंवृश्चिकराशावस्तितेनसाधकस्यवृश्चिकराशः। मन्त्रादक्षरमोमितित स्यसिंहराशिः। अत्रसाधकराशेर्द्दशमराशौमन्त्रराशिर-तोयंशुभफलदइति। एवमन्यत्रापि। अथनक्षत्रचक्रम तदुक्तंमन्त्रमहोदधौ। तद्यथा। उत्तरादक्षिणाग्रास्तु रे-खास्तुचतुरः। क्रमात्। दशरेखाः। पश्चिमाग्राः। कर्त्तव्याः साधकात्तमैः नेत्र २ भू १ गुण ३ वेद ४ क्ष्मा १ धरा १ तनय ५ भू १ भुजाः २। द्वि २ चन्द्र १ भुज २ वाहु २ क्षि २ भू १ नेत्र २ त्रि ३ धरा १ गुणाः ३। एकै १ क १ भू १ भुजे २ न्द्र १ क्षि २ राम ३ चन्द्रा १ उडुष्वथ। अश्विन्यादिषुविज्ञेयाआदिवर्णाः। क्रमाद्बुधैः। क्षान्ताबिन्दुविसर्गौतुरेवत्यं शेव्यवस्थितौ-

इति। यदामन्त्रादाक्षरं। अवाआतदातस्यभमश्विनी-इकाराक्षरञ्चेद्भरणी। ईउऊचेत्कृत्तिका। एवमग्रेऽपि। एवंप्रथमाक्षरवशान्नक्षत्रंनक्षत्रात्ताराज्ञानं। गणज्ञानञ्चतथैवसाधकस्यापिप्रथमाक्षरवशान्नक्षत्रंनक्षत्रात्ताराग्रणज्ञानंकुर्य्यात्। अत्रोदाहरणम्। ओंनमः शिवायेतिमन्त्रः। अस्याद्यक्षरमोमिति। ओकारस्यपुनर्वसुनक्षत्रंदेवगणः। साधकतारासिंहराशिरिति। जीवनाथइतिसाधकः। तस्याद्यक्षरवशादुत्तराफाल्गुनीनक्षत्रंगणोनरः। ताराप्रत्यरिः वृश्चिकराशिरिति। अथनक्षत्रात्ताराज्ञानमाह।जन्मसंपद्विपत्क्षेमप्रत्यरिः। साधकोवधः। मैत्रंपरममैत्रंञ्चगणनीयंस्वनामभात्। विपद्वधः प्रत्यरिश्चत्यजेदन्यदुद्भूत्तममिति। अत्रसाधकस्य उत्तराफाल्गुनीनक्षत्रं तस्मान्मंत्रनक्षत्रं पुनर्वसुनक्षत्रपर्य्यन्तंसंख्या २३ नवभि ९ श्शेषिता ५ तस्मात्प्रत्यरितारेति तस्माद् दुष्टाताराज्ञेया। अथगणविचारः। पूर्बोत्तरात्रयञ्चैवभरण्यार्द्राचरोहिणी। इमानिमानुषान्याहुर्न्नक्षत्राणिमुनीश्वराः। ज्येष्टाशतभिषामूलधनिष्ठासर्प्यकृत्तिकाः। चित्रामघाविशाखाच। एताराक्षसदेवताः। अश्विनीरेवतीपुष्यः। स्वातीहस्तः पुनर्वसुः। अनुराधामृगश्चैवश्रवणोदेवतारकाइति। स्वजातौपरमाप्रीति

र्म्मध्यमाभिन्नजातिषु । रक्षोमानुषयोर्न्नाशोवैरन्दानव-
देवयोरिति । अत्रनरदेवगणयोर्म्मध्यमाप्रीतिरितिवचना
न्मध्यमत्वं । मन्त्रस्येति । १ । अथाकडमचक्रम् । तदु-
क्तं मन्त्रमहोदधौ । साधकस्यतुनामादिवर्णमारभ्यशो-
धयेत् । मन्त्राद्यक्षरपर्य्यन्तं चक्रेसिद्धादिकेक्रमात् । ज-
न्मर्क्षोत्थंप्रसिद्धंवानामग्राहयम् । प्रशोधयेत् । ऊर्द्धगाः
पञ्चरेखाःस्युः पञ्चतिर्य्यग्गताः पुनः । कोष्ठानितत्रजाय-
न्तेषोडशैवात्रसंलिखेत् । भू १ राम ३ शिवः ११ नन्दा
९ क्षि २ वेदा ४ र्क्के १२ दिग्र १० सा द्र ष्ट भिः ९ । कला
१६ मनु १४ शरै ५ रद्रि ७ तिथि १५ विश्वै १३ र्मितेषु-
च । कोष्ठेषुमातृकावर्णास्तत्रनामादितः क्रमात् । सिद्धः
साध्यः सुसिद्धोरिर्ज्ञेयोमन्त्रक्षरावधि । यस्मिन् चतुष्के-
नामार्णः ततः सिद्धचतुष्टयम् । प्रादक्षिण्यात्तद्द्वितीयं
साध्याख्यन्तत्तृतीयकम् । सुसिद्धाख्यंचतुर्थन्तु सपत्ना-
ख्यंस्मृतंबुधैः । एककोष्ठेद्वयोर्वर्णः सिद्धसिद्धः प्रकीर्त्ति-
तः । तद्द्वितीयेमन्त्रवर्णः सिद्धसाध्यउदाहृतः । तृतीये-
सिद्धसुसिद्धः सिद्धारिः स्याच्चतुर्थ के । नामार्णयुक्तन्तु
कोष्ठान्मन्त्रवर्णश्चेद्द्वितीयके । चतुष्केतत्रपूर्व्वन्तु यत्रनामा-
क्षरंस्थितम् । तत्रतत्कोष्ठमारभ्यगणयेत्पूर्ववत्क्रमात् ।
साध्यसिद्धः साध्यसाध्यः तत्सुसिद्धश्चतद्रिपुः । एवंद्वि-
यंतृतीयेचेच्चतुष्केमन्त्रवर्णकः । तदापूर्व्वोक्तयारीत्याक्र-
माज्ज्ञेयाविचक्षणैः । सुसिद्धसिद्धःस्तत्साध्यः तत्सुसिद्ध-

श्चतद्रिपुः । चतुर्थेतुचतुष्केस्यादरिसिद्धोरिसाधकः । त-त्सुसिद्धोऽप्यरिः पश्चादेवंमन्त्रंविचारयेत् । सिद्धसिद्धो-यथोक्तेनद्विगुणात्सिद्धसाजकः । सिद्धसुसिद्धोर्द्धजपात्सि द्धारिर्हन्तिबान्धवान् । साध्यसिद्धोद्विघ्नजपात्साध्यसा-ध्योनिरर्थकः । द्विघ्नजपात्तत्सुसिद्धः साध्यारिर्हन्तिगो-त्रजान् । सुसिद्धसिद्धोर्द्धजपात्तत् साध्योद्विगुणाज्जपा-त् । तत्सुसिद्धोग्रहादेवसुसिद्धारिः कुटुम्बहा । अरिसिद्धः सुतंहन्यादरिसाध्यस्तुकन्यकाम् । तत्सुसिद्धश्चपत्नीघ्नःत-दरिःसाधकापहः । अन्यत्रापि । सिद्धं सिद्धयतिकालेन-साध्यस्तुजपहोमतः । सुसिद्धोग्रहणादेवरिपुर्मूलंनिकृ-न्तति । अथादौचतुरस्रंविधायतत्रषोडशकोष्ठेषु । भू १ राम ३ शिव ११ नन्दा ९ क्षि २ वेदा ४ र्क्क १२ दश १० षड ६ ष्ट ८ षोडश १६ चतुर्द्दश १४ पञ्च ५ सप्त ७ पञ्चदश १५ त्रयोदश १३ प्रमितेषुकोष्ठेषुक्रमादकारादि-वर्णान्पुनःपुनः संविलिख्य । कोष्ठचतुष्कंसिद्धसाध्या-दिभिर्विचिन्त्यपुनश्चतुष्केसिद्धादिगणनाकार्य्या । अयमर्थः यस्मिंश्चतुष्केनामादिवर्णः स्यात् तच्चतुष्कमारभ्यप्राद-क्षिण्येनसिद्धसान्यसुसिद्धारीन्गणयेत् । अत्रस्वनामा-द्यक्षरमारभ्यमन्त्रादिमाक्षरंयावत् चतुर्भिश्चतुर्भिः को-ष्ठकैः सिद्धः साध्यः सुसिद्धः अरिश्चज्ञेयः । तदुक्तं वि-श्वसारे । इन्द्वग्निरुद्रनवनेत्रयुगार्कदिक्षुर्त्वष्टषोडश-चतुर्द्दशभौत्तिकेषु । पातालपञ्चदशविश्वमितेहिकोष्ठेव-

र्णान्लिखेल्लिपिभवान्क्रमशस्तुधीमान् । नामाद्यक्षरमारभ्ययावन्मन्त्रादिमाक्षरम् । चतुर्भिः कोष्ठकैरेकैकमितिकोष्ठचतुष्टयम् । पुनः कोष्ठगकोष्ठेषुसध्यतोनाम्नआदित्तइति । अत्रोदाहरणंयथा । जीवनाथइतिसाधकः । ॐ नमः शिवायइतिमन्त्रः । अत्रचतुर्थचतुष्केसाधकनामाद्यक्षरमस्ति । तदेवसिद्धाख्यंप्रथमं । तस्माद्द्वितीयचतुष्केमन्त्राद्यक्षरमस्तितस्मात्साध्याख्योमन्त्रइति । यत्रनामाद्यवर्णस्थचतुष्केमन्त्रादिमवर्णश्चे त्सिद्धः । तद्द्वितीयेमन्त्रवर्णः साध्यः । तत्तृतीयेसुसिद्धः । तत्तुरीयेत्वरिमन्त्रः । यथाजकाराक्षरसाधकस्य । ऐमितिमन्त्रः सिद्धः ह्रीमितिमन्त्रः साध्यः । आमितिमन्त्रः सुसिद्धः । गमितिमन्त्रो ऽरिमन्त्रइति । अथयदिएककोष्ठे साध्यसाधकयोर्वर्णस्तदासिद्धः । तस्माद्द्वितीयकोष्ठेमन्त्रवर्णश्चेत् । सिद्धसाध्यः । तस्मात्तृतीयेसिद्धसुसिद्धः । तस्माच्चतुर्थे मन्त्रवर्णस्तदासिद्धारिः । अथयदिनामाद्यक्षरयुक्तचतुष्कोष्ठान्मन्त्राद्यर्णः द्वितीयचतुष्केभवतितदापूर्वचतुष्केयत्रकोष्ठेनामाद्यक्षरंवर्त्त तेतत्रतत्कोष्ठमारभ्यपूर्ववद्गणयेदिति । प्रथमेसाध्यसिद्धः । द्वितीयेसाध्यसाध्यः । तृतीयकोष्ठे साध्यसुसिद्धः । चतुर्थे साध्यारिः । अथैवंतृतीयचतुष्केमन्त्रवर्णश्चे न्पूर्वरीत्याप्रथमे । सुसिद्धसिद्धः । द्वितीयेसुसिद्धसुसिद्धः । चतुर्थे सुसिद्धारिः । एवंचतुर्थचतुष्के । अरिसिद्धः । अरिसाध्यः । अरिसुसिद्धः

चतुर्थे अर्य्यरिः। एवंगणनेकृतेषोडशभेदाभवंति। यथा-सिद्धसिद्धः १ सिद्धसाध्यः २ सिद्धसुसिद्धः ३ सिद्धारिः ४ साध्यसिद्धः ५ साध्यसाध्यः ६ साध्य-सुसिद्धः ७ साध्यारिः ८ सुसिद्धसुसिद्धः ९ सुसिद्धसाध्यः १० सुसिद्धसिद्धः ११ सुसिद्धारिः १२ अरि-सिद्धः १४ अरिसुसिद्धः १५ अर्य्यरिः १६ इति अत्रो-दाहरणंयथा। नामार्णयुक्तचतुष्कोष्ठात् द्वितीयचतुष्के-तृतीयकोष्ठेमन्त्राद्यक्षरमस्ति तस्मात्साध्यसुसिद्धोयंम-न्त्रः। जकारस्यऐमितिमन्त्रः सिद्धसाध्यः। ह्रीमिति-मन्त्रः साध्यारिः। आमितिमन्त्रः सुसिद्धारिः। शमि-तिमन्त्रः सुसिद्धसुसिद्धः। गमितिमन्त्रः अर्य्यरिः। एवमन्यत्। अथप्रकारान्तरेणसिद्धादिशोधनमाह। नाम्नोमन्त्रस्यवर्णांश्चलिखित्वाप्रतिवर्णकम्। सिद्धादि-गणनाकार्य्यायावन्मन्त्रसमापनम्। नाम्नोयदिसमाप्तिः स्यात्पुनर्न्नामलिखेत्सुधीः। एवंसंशोधितेषुस्युर्भूरयः साध्यवैरिणः। अल्पाः सिद्धसुसिद्धाश्चेदशुभंव्युत्क्र-माच्छुभम्। मतमित्थंतुकेषांचित्तदपिप्राज्ञसम्मतम्। नाम्नइतिव्युत्क्रमात्। सिद्धसाध्यसुसिद्धानांबहुत्वे-साध्यारीणामल्पत्वेशुभमिति। अथप्रकारान्तरेणसिद्ध-धादिशोधनंमन्त्रमहोदधौ। द्वादशारेलिखेच्चक्रेवर्णान्पू-र्वादितः क्रमात्। ईशानान्तमकाराद्यान् हान्तान् क्षुक्ष-विवर्जितान्॥ तत्रनामार्णमारभ्यमन्त्राद्यर्णावधिक्रमा

त् ॥ गणयेत्सिद्धसाध्यादिफलन्तेषान्तुपूर्ववत् ॥ सि-
द्धोनवैकवाणेषु ९।१।५ साध्योरससदिगक्षिषु ६।१०।२
सुसिद्धः त्रिमुनीशेषु ३।७।११ रिपुर्वेदाष्टभानुषु ४।८।१२
इत्यकडमचक्रन्तुगोपालविषयम् । तदुक्तंवाराहीये ॥
ताराशुद्धिर्वैष्णवानांकोष्ठशुद्धिः शिवस्यच ॥ राशि-
शुद्धिस्त्वेपुरेचगोपाल्येकडमः स्मृतइति । अथप्रकारा-
न्तरेणसिद्धादिशोधनमाह ॥ चतुष्कोष्ठेषुविलिखेदादी-
न्वर्णान्पुनःपुनः । नामार्णात्सिद्धसाध्यादिज्ञेयंमन्वक्ष-
रावधि ॥ अथप्रकारान्तरेणसिद्धादिशोधनम् ॥ नाम्नो
मन्त्रस्यवर्णाढ्यंचतुर्भिर्विभजेत्सुधीः । एकादिशेषेसिद्धा
दिजानीयात्पूर्ववत्फलम् ॥ अथ ऋणधनशोधनचक्रम्॥
तदुक्तं मन्त्रमहोदधौ ॥ अथर्णधनसंशुद्धिः कथ्यतेसि-
द्धिदायिनी । सप्ततिर्यग्लिखेद्रेखाद्वादशैवोर्द्धगाः पु-
नः ॥ एवंकृतेतुजायन्तेकोष्ठाः षट्षष्टि ६६ संमिताः ॥
आद्यपङ्क्तौलिखेदङ्कांस्तेकथ्यन्ते यथाक्रमम् । मनु १४
नक्षत्र २७ नेत्रा २ र्क १२ तिथि १५ षट् ६ वेद ४ वन्हयः
॥ ३ ॥ अष्टका ८ वसवो ८। नन्दाः ९ कोष्ठेषुक्रमतःस्थि-
ताः ॥ द्वितीयपङ्क्तौसंलेख्याः पञ्चदीर्घोज्झिताः स्वराः॥
तृतीयपङ्क्तौकाद्यर्णान्ठकारान्तान्क्रमाल्लिखेत् ॥ ठादि-
कान्तांश्चतुर्थ्यांतुपञ्चम्यांवादिहान्तिमाः । षष्ठ्यांपङ्क्तौ-
क्रमाल्लेख्याअङ्काः कथ्यन्तएवते ॥ दिक् १० चन्द्र १
मुनि ७ वेदा ४ ष्ट ८ गुण ३ सप्त ७ षु ५ सागराः ४ ।

रसश्च ६ नाम संख्यातुसाधकाङ्काः प्रकीर्त्तिताः॥ मन्त्र वर्णान्पृथक्कुर्य्यात्स्वरव्यंजनरूपतः। कोष्ठेयावतिवर्णः स्याद्गुणयेत्तावदङ्ककम्॥ कोष्ठोपरिस्थेनाङ्केनसर्ववर्णे-ष्वयंविधिः॥ दीर्घाक्षराणामङ्कास्तुज्ञेयालघ्वक्षरस्थिताः। एकीकृत्याखिलानङ्कानष्टभि ८ र्विभजेत्पुनः॥ शेषाङ्को-मन्त्रराशिः स्यान्नामवर्णेष्वयंविधिः॥ अधः पङ्क्ति-स्थितैरङ्कैर्गुणनीयास्तुतेऽखिलाः॥ अधमर्णोऽधिकोरा-शिर्न्नोराशिर्धनीस्मृतः। मन्त्रोयदाधमर्णः स्यात्तदाग्रा-ह्योधनीनतु॥ अथैषांसमुदायार्थः। कोष्ठेयावतीति। अत्रधनर्णचक्रेयावतिकोष्ठेमन्त्रवर्णः तमङ्कमुपर्य्यङ्केनगु-णयेत्। यथाप्रथमकोष्ठाङ्कएकएव १ अकारोपरिस्थि-ताङ्कैश्चतुर्द्दशभि १४ गुणितश्चतुर्द्दशएव। एवमाकार-स्यापिअकारकोष्ठाधः स्थितानां ककारठकारवकाराणा-ञ्चकोष्ठाङ्कएकएव १ तदुपर्य्यङ्क १४ गुणितः चतुर्द्दशएव एवंद्वितीयकोष्ठेइकारः ईकारश्चतत्कोष्ठप्रमाणं २ तदु-परिस्थिताङ्कैः सप्तविंशतिभि। २७ गुणितंचतुष्पञ्चाश-त्। पुन रिकाराधः स्थितानां खकारडकारभकाराणा-मपिकोष्ठाङ्कप्रमाणं २ तदुपर्य्यङ्क २७ गुणितंचतुः पञ्चा-शदेवएवमुकारस्तृतीयकोष्ठस्थःतत्कोष्ठाङ्काः ३ त्रयः ३ उपर्य्यङ्केन २ गुणिताः षट् ६ एवमुकाराधः स्थितानां-गकारढकारमकाराणामपिकोष्ठाङ्कास्त्रयः ३ उपर्य्यङ्कैर्गु २ णिताषडेव ६ एवमग्रेपि। ततः साध्यवर्णानपिसाध्योमन्त्रः

तस्यवर्णान्स्वरव्यञ्जनरूपतः पृथक्पृथक्। स्वस्वकोष्ठोपरिस्थिताङ्केनसंगुण्यतानेकीकृत्याष्टभक्तशेषः। साध्यराशिम्मन्त्रराशिरित्यर्थः। एवंसाधकाङ्कानपिस्वाङ्केनगुणितानेकीत्याष्टभक्तशेषः। साधकराशिरिति। अत्र मन्त्रराशिरधिकश्चेद्ग्राह्यः। अधमर्णोऽधिकोराशिरूनोराशिर्धनीस्मृतः। मन्त्रोयदाधमर्णः स्यात्तदाग्राह्योधनीन तु। अन्यत्रापि मन्त्रोयद्यधिकाङ्कः स्यात्तदामन्त्रं जपेत्सुधिः। समेपिचजपेन्मन्त्रं नजपेत्तुऋणाधिके। शून्ये मृत्युं बिजानीयात्तस्माच्छून्यंविवर्ज्जयेदित्युक्तेः। अत्रोदाहरणम्। ॐनमः शिवायेतिमन्त्रः अत्रप्रणवे अउम् इतित्र्यक्षरः प्रणवइत्युक्तेः तत्राकारस्यपूर्वरीत्या १४ उकारस्य ६ मकारस्य ६ ततोनकारस्य ७२ अकारस्य १४ ततोमः इत्यस्यमकारस्य ६ अकारस्य १४ बिसर्गस्य ११ ततः शीत्यस्य अत्रशकारस्य २४ इकारस्य ५१ ततोवकारस्य २८ आकारस्य १४ ततोयकारस्य ४८ अकारस्य १४ एतेषांयोगः ४७३ अष्टभक्तशेषांकः मन्त्रराशिरयम्। एवंसाधकः जीवनाथइति। अस्यस्वरव्यञ्जनरूपतः व्यञ्जनसंख्या ४० । ४९। ३६। १८ स्वरसङ्ख्या २। १० । १० । ३३ सर्व्वयोगो २०८ ष्टभक्तशेषांक साधकराशिरयम्। अत्रसाधकराशिरधमर्णः स्यराद्धिर्नीज्ञेयः तस्मादग्राह्यएव अत्रशून्यशेषे- सश

६ ० ६ ० ४ ०
ओं न मः शि वा य अ उ म् न् म् श् व् य्
६ ६ ६ ६ ६ ६ अअइआअ
६ २ विसर्गः

सङ्ख्या १४ द्विगुणा २८ साधकाक्षरमात्राभि ९ र्युता २७ अष्टभिः शेषिता ५ एवंसाधकस्य जीवनाथस्य सङ्ख्या ९ द्विगुणा १८ कन्त्राक्षराः इ अ आ अः मात्रासङ्ख्या-भि १४ र्युता ३२ अष्टभिः शेषिता० हरतुल्यशेषम् हरष्तुल्यएवाङ्कोज्ञेयइत्यलम् । अथ प्रकारान्तरेणघ-नर्णमाह । नामाद्यक्षरमारभ्ययावन्मन्त्रादिमाक्षरम् ॥ गणयेन्मातृकावर्णक्रमेणगुणयेत्त्रिभिः शिभक्ते सप्तभिः शि ष्टोनामराशिरुदाहृतः ॥ एवंमन्त्रार्णमारभ्ययावन्नामा-दिमाक्षरम् । गणयित्वात्रिभिर्हत्वाविभजेत्सप्तभिः सु-धीः ॥ मन्त्रराशिः स्मृतः शिष्टः पूर्ववद्धनितर्णितेति । उदाहरणम् । अत्रजकारमारभ्यओमित्यन्तं सङ्ख्या-३७ त्रिगुणा १११ सप्ततष्टाशेषं ६ एवंमन्त्रादिमाक्षरमो-मिति तेन ओकारात्साध्याद्यक्षरजकारपर्यन्तं सङ्ख्या १२ त्रिगुणा ३६ सप्ततष्टशेषं १ अत्रापिमन्त्रराशेरल्प-त्वाद्धनित्वमिति ॥ अथप्रकारान्तरमाह ॥ यद्वामन्त्रा-क्षराणीहस्वरव्यञ्जनरूपतः । पृथक्कृत्यद्विगुणयेद्योज-येत्साधकाक्षरैः ॥ तादृशैरष्टभिर्भक्तैर्मन्त्रराशिरुदाहृतः एवंनामार्णसङ्ख्योपिद्विगुणीकृत्ययोजितः । मन्त्रवर्णैर-

ष्टभक्तोनामराशिः स्मृतोबुधैः ॥ ऋणिताधनिताचात्र-
पूर्ववत्परिकीर्त्तितेति ॥ उक्तान्यतममार्गेणशोधनीयमृणं
धनमिति। योमन्त्रः पूर्वजनुषिसेवितोनाददात्फलम्।
पश्चात्पापक्षयेजातेफलावाप्तिरनेहसि ॥ आयुःक्षयाद्गतो-
नाशंसाधकस्यभवान्तरे ॥ ऋणत्वात्प्राप्तिमात्रेणमन्त्रो-
भीष्टंप्रयच्छति। समाङ्कौयदुभौराशीतदासंसेवनात्फ-
लम् ॥ धनीमन्त्रस्तुसंप्राप्तः फलत्यधिकसेवया ॥
मन्त्राणांशोधनेभूयः प्रकारान्तरमुच्यते ॥ षट्कोणेवि-
लिखेत्पूर्वकोणाद्येकैकवर्णकान् ॥ अकारादिहकारान्ता
न्नपुंसकविवर्जितान् ॥ नामाद्यक्षरमारभ्यमन्त्राणांव-
धिशोधयेत्। प्रथमेसंपदांप्राप्तिर्द्वितीयेधनसंक्षयः ॥ तृ-
तीयेधनसंप्राप्तिश्चतुर्थेबन्धुविग्रहः ॥ पञ्चमेतुभवेद्व्याधिः
षष्ठेसर्वस्यसंक्षयः ॥ एवंसंशोधितंमन्त्रंदद्याच्छिष्या-
यमान्त्रिकइति ॥ अथारिमन्त्रत्यागप्रकारः ॥ अरिम-
न्त्रोगृहीतश्चेदज्ञानवशतस्तदा ॥ तस्यत्यागः प्रकर्त्तव्य-
स्तत्प्रकारोऽधुनोच्यते। सुदिनेस्थापयेत्कुम्भंसर्वतोभ-
द्रमण्डले। विलोमंसंजपन्मन्त्रंपूरयेत्तंसुपाथसा ॥ तत्र-
देवंसमावाह्ययजेदावरणादिकम् ॥ तदग्रेस्थण्डिलंकृत्वा-
प्रतिष्ठाप्यानलंततः ॥ जुहुयान्मूलमन्त्रेणविलोमेनशतङ्-
घृतैः ॥ दिक्पतिभ्योबलिन्दद्यात्पायसान्नैर्घृतान्वितैः।
पुनः संपूज्यदेवेशंप्रार्थयेन्मनुनामुना ॥ आनुकूल्यमनालो
च्यमयातरलबुद्धिना ॥ यदुपास्तंपूजितञ्चप्रभोमन्त्रस्व-

रूपकम् ॥ तेनमेमनसः क्षोभमशेषंविनिवर्त्तय ॥ पापंप्रतिहतञ्चास्तुभूयाच्छ्रेयः सनातनम् ॥ ततोऽनुमनकल्याणंपावनीभक्तिरस्तुमे ॥ एवंसंप्रार्थ्य देवेशङ्कर्प्पूरागुरुचन्दनैः विलोमंविलिखेन्मन्त्रन्तालपत्रेतदर्च्चयेत् ॥ प्रबद्धनिजमस्तेतत्स्नायात्कुम्भस्थितैर्ज्जलैः ॥ पुनः संपूर्य्यतन्तोयैस्तत्रास्थे मन्त्रपत्रकम् ॥ संपूज्यकुम्भंनद्यांवैतडागेवाविनिक्षिपेत् । विप्रान्संभोज्यमुच्येतपीडयासौमनूत्थया ॥ अनेकधाशोधनेच्चेत्सिद्धिंनप्राप्यतेमनुः ॥ मायांकामंश्रियञ्चादौदद्यात्तद्दोषमुक्तये ॥ यद्वादुष्टोमनुर्ज्जप्तः सिद्ध्येत्प्रणवसंपुटः ॥ यद्वाक्रमोत्क्रमगयाप्रजप्तोवर्णमालया ॥ यत्रयस्य भवेद्भक्तिर्विशेषः समनूत्तमः॥ वैरिकोष्ठमपिप्राप्तोऽभीष्टदस्तस्यजायते ॥ इतिषट्चक्रशोधनप्रकरणम् ॥ अथदीक्षाकालव्यवस्था ॥ मन्त्रारम्भस्तुचैत्रेस्यात्समस्तपुरुषार्थदः ॥ वैशाखेरत्नलाभः स्याज्ज्येष्ठेतुमरणंभवेत् ॥ आषाढेबन्धुनाशः स्याच्छ्रावणेवित्तवर्द्धनम् ॥ भाद्रेप्रजाविनाशः स्यादाश्विनेरत्नसञ्चयः ॥ कार्त्तिकेमन्त्रसिद्धिस्यान्मार्गशीर्षेतथाभवेत् ॥ पौषेतुशत्रुपीडास्यान्माघेमेधाविवर्द्धनम् । फाल्गुनेसर्वकामाः स्युर्म्मलमासंविवर्ज्जयेत् ॥ चैत्रेतुदीक्षाफलंगोपालविषयंगौतम्युक्तत्वात् । मधुमासेभवेद्दीक्षादुःखायेतिवचनान्नान्यत्र । आषाढनिषेधोपिश्रीविद्यातिरिक्तविषये ॥ ज्येष्ठेमृत्युप्रदाचैवआषाढेधनसंप-

देतियोगिनीहृदयात्। अथवा रनियमः ॥ रविवारेभ-
वेद्वित्तंसोमेशान्तिः प्रकीर्त्तिता ॥ आयुरङ्गारकेहन्तितत्र-
दीक्षांविवर्ज्जयेत् ॥ बुधेसौन्दर्य्यमाप्नोतिज्ञानंस्यात्बृह-
स्पतौ ॥ शुक्रेसौभाग्यमाप्नोतियशोहानिःशनैश्चरे। वि-
शेषोगारुडतन्त्रे। गुरुवारेसुखंविद्यात्शुक्रेचार्कःप्रशस्य-
ते ॥ शिवेचगुरुवारःस्यात्सौरेचान्द्रःप्रशस्यते ॥ अफ-
लाबुधवारेतुदीक्षाज्ञानविनाशिनी ॥ अथतिथिनियमः
प्रतिपदिकृतादीक्षाज्ञाननाशकरीमता ॥ प्रतिपन्निर्द्वि- ती
यायां तृतीयायांशुचिर्भवेत् ॥ चतुर्थ्यां वित्तनाशः स्यात्प-
ञ्चम्यांवित्तवर्द्धनम् ॥ षष्ठ्यांज्ञानक्षयंप्रोक्तं सौख्यंस्या-
त्सप्तमीतिथौ ॥ अष्टम्यांबुद्धिनाशःस्यान्नवम्यांवपुषः-
क्षयः। दसम्यांराजसौभाग्यमेकादश्यांशुचिर्भवेत् ॥ द्वा-
दश्यांसर्वसिद्धिः स्यात्त्रयोदश्यांदरिद्रता ॥ तिर्य्यग्यो-
निश्चतुर्द्दश्यांहानिर्म्मासावसानके। पक्षान्तेधर्म्मवृद्धिः
स्यादस्वाध्यायंविवर्ज्जयेत् ॥ सन्ध्यागर्जितनिर्घोषभूक-
म्पोल्कानिपातनम् ॥ एतानन्यांश्चदिवसान् श्रुत्युक्ता-
न्परिवर्ज्जयेत् ॥ द्वादश्यामपिकर्त्तव्यंत्रयोदश्यामथापि-
वा ॥ यत्रत्रयोदशीविधानंतद्विष्णुविषयं रामार्जुनच-
न्द्रिकाधृतत्वात्। त्रयोदशीचदशमीप्रशस्तासर्वकाम-
देति सनत्कुमारवचनात् ॥ अथनक्षत्रनिर्णयः ॥ अ-
श्विन्यांसुखमाप्नोतिभरण्यांमरणध्रुवम् ॥ कृत्तिकायांभ-
वेद्दुःखीरोहिण्यांवाक्पतिर्भवेत्। मृगशीर्षे सुखावाप्ति-

राद्रीयांबन्धुनाशनम् ॥ पुनर्वसौधनाप्तिः स्यात्पुष्येशत्रुविनाशनम् ॥ अश्लेषायांभवेन्मृत्युर्म्मघायांदुःखमोचनम् ॥ सौन्दर्य्यं पूर्वफल्गुन्यांप्राप्नोत्यत्रनसंशयः ॥ ज्ञानञ्चोत्तरफल्गुन्यांहस्तेचैवधनीभवेत् । चित्रायांज्ञानसिद्धिः स्यात्स्वात्यांशत्रुविनाशनम् ॥ विशाखायांसुखंचानुराधायांबन्धुवर्द्धनम् ॥ ज्येष्ठायांपुत्रहानिःस्यान्मूलभेकीर्त्तिवर्द्धनम् ॥ पूर्वाषाढोत्तराषाढेभवेतांकीर्त्तिदायिके ॥ श्रवणायांभवेद्दुःखंधनिष्ठायांदरिद्रता ॥ बुद्धिः शतभिषायान्तुपूर्वभाद्रे सुखीभवेत् । सौख्यंचोत्तरभाद्रेतुरेवत्यांकीर्त्तिवर्द्धनम् ॥ अथयोगनिर्णयोविश्वसारे ॥ शुभः सिद्धिश्चआयुष्मान्ध्रुवयोगस्ततः परम् ॥ प्रीतिः सौभाग्ययोगश्चवृद्धियोगस्ततः परम् ॥ हर्षणश्चतथायोगः सर्वतन्त्रे सुखावहः ॥ अथकरणनिर्णयः ॥ बवश्चबालवश्चैवकौलवन्तैतिलन्तथा ॥ करणानिशुभान्येवसर्वतन्त्रे षुभामिनि ॥ अथलग्ननिर्णयः ॥ वृषेसिंहेचकन्यायांधनुर्मीनाख्यलग्नके ॥ चन्द्रतारानुकूलेचकुर्य्याद्दीक्षाप्रवर्त्तनम्॥ स्थिरलग्नंविष्णुमन्त्रे शिवमन्त्रे चरन्तथा ॥ द्विस्वभावगतंलग्नंशक्तिमन्त्रे षुशस्यते ॥ अथपक्षनिर्णयः ॥ शुक्लपक्षेशुभादीक्षाकृष्णे प्यापञ्चमींतथा । निषिद्धमासेतुतत्र विशेषोदिनभेदतः ॥ आगमकल्पद्रुमे ॥ षष्ठीभाद्रपदेमासेत्विषेकृष्णाचतुर्द्दशी ॥कार्त्तिकेनवमीशुक्लामार्गेशुक्लातृतीयिका।पौषेचनवमीशुक्लामाघेशुक्लाचतुर्थि

का। फाल्गुनेनवमीशुक्लाचैत्रेकामचतुर्द्दशी वैशाखेचाक्ष
याचैवज्येष्ठे दशहरातिथिः ॥ आषाढेपञ्चमीशुक्लाश्राव-
णेकृष्णापञ्चमी ॥एतानिदेवपर्वाणितीर्थकोटिफलंलभेत् ॥
अन्यमतञ्च ॥ चैत्रे त्रयोदशीशुक्लावैशाखेतुहरिप्रिया ॥
ज्येष्ठेचतुर्द्दशीकृष्णाआषाढेनागपञ्चमी ॥ श्रावणेकाद-
शीभाद्रे रोहिणीसंयुताष्टमी ॥ आश्विनेचमहापुण्यासि-
द्धिदास्यान्महाष्टमी ॥ कार्त्तिकेनवमीशुक्लामार्गशीर्षे त-
थासिता ॥ फाल्गुनेचसिताषष्ठीचेतिकालविनिर्णयः ॥
योगिनीतन्त्रे ॥ अयनेविषुवेकैवग्रहणेचन्द्रसूर्य्ययोः ॥
सूर्य्यसंक्रान्तिदिवसेयुगाद्यायांसुरेश्वरि ॥ मन्वन्तरासुस-
र्वासुमहापूजादिनेतथा ॥ सूर्य्यग्रहणकालस्यसमानोना-
स्तिभूयले ॥ तत्रयद्यत्कृतंसर्वमनन्तफलदम्भवेत् ॥ न-
वारतिथिमासादिशोधनंसूर्य्यपर्वणि । एवंचन्द्रग्रहणेपि
तदुक्तंमत्स्यसूक्ते ॥ नकुर्य्याच्छाक्तिकींदीक्षांसूर्य्यपर्वणि-
साधकः। नकुर्य्याद्वैष्णवींतान्तुयदिचन्द्रमसोग्रहः। एत
च्चश्रीगोपालश्रीविद्येतरविषयम् ॥ अमावास्यासोमवारे
भौमवारेचतुर्द्दशी ॥ सप्तमीरविवारेचसूर्य्यपर्वशतैः समा
शिष्यमाहूयगुरुणाकृपयादीयतेयदा ॥ तत्रलग्नादिकंकिं-
चिन्नविचार्य्यं कथञ्चन ॥ सर्वे वाराग्रहाः सर्वे नक्षत्राणि-
चराशयः । यस्मिन्नहनिसंतुष्टोगुरुः सर्वे शुभावहाः ॥
योगिनीतन्त्रे ॥ ग्रहणेचमहातीर्थे नास्तिकालविनिर्णयः
गयायांभास्करक्षेत्रेविरजेचन्द्रपर्वते। चत्वरेचमतङ्गेचत-

धाशून्याश्रमेषुच । नगृह्णीयात्ततोदीक्षांतीर्थे ष्वेतेषुपा-
र्वतिइतिदीक्षाकालनिर्णयः ॥ अथमन्त्राणांशारदातिल-
कोक्तदशसंस्कारप्रकारः ॥ जननंजीवनंपश्चात्ताडनंबो-
धनंतथा ॥ अथाभिषेकोविमलीकरणाप्यायनेपुनः ॥
तर्प्पणंदीपनंगुप्तिर्द्दशैतामन्त्रसंस्क्रियाइति ॥ मन्त्राणां-
मातृकामध्यादुद्धारोजननंस्मृतम् । प्रणवान्तरितान्कृ-
त्वामन्त्रवर्णाञ्जपेत्सुधीः ॥ एतज्जीवनमित्याहुर्म्मन्त्र-
तन्त्रविशारदाः ॥ मन्त्रवर्णान्समालिख्यताडयेच्चन्दनाम्भ-
सा ॥ प्रत्येकंवायुनामन्त्रीताडनंतदुदाहृतम् ॥ विलि-
ख्यमन्त्रंतन्मन्त्रीप्रसूनैः करवीरजैः ॥ तन्मन्त्राक्षरसङ्-
ख्याकैर्हन्याद्वेफेनबोधनम् ॥ स्वतन्त्रोक्तविधानेनम-
न्त्रीमन्त्रार्णसंङ्ख्यया ॥ अश्वत्थपल्लवैर्म्मन्त्रमभिषि-
ञ्चेद्विशुद्धये ॥ सञ्चिन्त्यमनसामन्त्रंज्योतिर्म्मन्त्रेणनिर्द्द-
हेत् । मन्त्रेमलत्रयंमन्त्रीविमलीकरणन्त्विदम् ॥ मल-
त्रयंयथा ॥ आनवधं १ मायिकं २ कार्म्मणं ३ मायिकं
माययाचोत्थंपौरुषंकार्म्मणंमलम् ॥ आनवधंमानसंप्रो-
क्तंनिषिद्धंतन्मलत्रयम् ॥ तारव्योमाग्निमनुयुगदण्डी-
ज्योतिर्म्मनुः स्मृतः ॥ तारः प्रणवः ओं दण्डीअनुस्वारः
व्योमहकारः अग्निः रकारः मनुः औकारः तेन ओं ह्रौं
इतिज्योतिर्म्मन्त्रः ॥ कुशोदकेनजप्तेनप्रत्यर्णंप्रोक्षणंमनोः
तेनमन्त्रेणविधिवदेतदाप्यायनंमतम् ॥ मन्त्रेणवारिणाम-
न्त्रेतर्प्पणन्तर्प्पणंस्मृतम् । मधुनातर्प्पणंशक्तौशैवेदुग्धा

ज्यकेनच। पञ्चाम्‌ तेनदेवेशितर्पणंवैष्णवेतथा ॥ अमुक-
मन्त्रंतर्प्पयामीतिप्रयोगः तारमायारमायोगोमनोर्द्दीप-
नमुच्यते ॥ ॐह्रींश्रींततोमन्त्रस्यैकाक्षरमिति । अमुकम-
न्त्रस्यामुकाक्षरन्दीपयामीतिप्रयोगः । जप्यमानस्यमन्त्र-
स्यगोपनन्त्वप्रकाशनम्‌ ॥ संस्कारादशसंप्रोक्ताः सर्वत-
न्त्रेषुगोपिताः ॥ इतिमन्त्रसंस्कारप्रकारस्समाप्तः ॥ । अथ
मन्त्रावलीलिख्यते ॥ तत्रादौगणेशमन्त्रा ॥ वक्रतुण्डा-
यहुं ६ षड्लक्षंजपः ६००००० रायस्पोषस्यददितानिधि
दोरत्नधातुमान्‌ । रक्षोहणोवलगहनोवक्रतुण्डयहुं ३१
पूजार्च्चादिपूर्ववत्‌ ॥ अथोच्छिष्टगणपतिमन्त्राः ॥ हस्ति
पिशाचिलिखेस्वाहा ९ ॐह्रींगंहस्तिपिशाचिलिखेस्वाहा
१२ गंहस्तिपिशाचिलिखेस्वाहा १० ॐनमोभगवतेएक
द्रंष्ट्राय हस्तिमुखायलम्बोदरायउच्छिष्टमहात्मनेआंक्रों-
ह्रीँ गङ्घेघेस्वाहा ३७ एकलक्षंजपः ॥ ॐहस्तिमुखाय-
लम्बोदरायउच्छिष्टमहात्मने।आंक्रोंह्रीं।क्लींक्रींहूं घेघेउच्छि
ष्टायस्वाहा ३२ एकलक्षंजपः । अथमहागणपतिमन्त्रः ।
ॐ श्रीं ह्रीँ ग्लौँ ग ङ्गणपतयेवरव२दसर्वजनंमेवशमान
यस्वाहा २८ अस्यपुरश्चरणंचतुश्चत्वारिंशत्सहस्राधिक
चतुर्ल्लक्षंजपः ॥ ह्रीं गं ह्रीं महागणपतयेस्वाहा १२ लक्ष
ञ्जपः ॥ अथहरिद्रागणेशमन्त्रः ॥ ग्लं १ चतुर्ल्लक्षंजपः ॥
अथलक्ष्मीविनायकमन्त्रः ॥ ॐ श्रीं गं सौम्यायगणप-
तयेवरवरदसर्वजनंमेवशमानयस्वाहा २८ चतुर्ल्लक्षंजपः

अथत्रैलोक्यमोहनगणेशमन्त्रः ॥ वक्रतुण्डैकदंष्ट्राय क्लीं ह्रीं श्रीं गङ्गणपतयेबरबरदसर्व्वजनंमेवशमानयस्वाहा ३३ चतुर्ल्लक्षंजपः एतेमन्त्रमहोदधिमतेनलिखिताः । एतेषांपूजाप्रकारस्तत्रैवद्रष्टव्यः ॥ अथश्रीदक्षिणाकालिकायाः ॥ क्रीँ क्रीँ क्रीँ हूँ हूँ ह्रीँ ह्रीँ दक्षिणेकालिके क्रीँ क्रीँ क्रीँ हूँ हूँ ह्रीँ ह्रीँ स्वाहा २२ । ओँ ह्रीँ ह्रीँ हूँ हूँ क्रीँ क्रीँ क्रीँ दक्षिणेकालिके क्रीँ क्रीँ क्रीँ हूं हूं ह्रीँ ह्रीँ २१ । हूँ हूँ क्रीं क्रीं क्रीँ ह्रीँ ह्रीँ दक्षिणेकालिके हूँ हूँ क्रीं क्रीं क्रीं ह्रीं ह्रीं स्वाहा २२ । क्रीं हूँ ह्रीं स्वाहा १४ क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं दक्षिणेकालिकेस्वाहा १५ क्रीं क्रीं क्रीं ३ । एकाक्षरी क्रीं १ क्रीं हूं ह्रीं हूं फट् ५ । क्रीं हूं ह्रीं हूं फट् स्वाहा ६ क्रीं हूं ह्रीं त्र्यक्षरी ३ । एतेषांयजनंद्वाविंशत्यक्षरीवत् ॥ लक्षंजपः रक्तकुसुमैर्होमः । अथ गुह्यकालीमन्त्राः । क्रींक्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं गुह्यकालिके क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं ह्रीं स्वाहा ३१ क्रीं गुह्यकालिकेस्वाहा ८ हूं गुह्यकालिकेस्वाहा ८ ह्रीं गुह्यकालिकेस्वाहा ८ इतिविश्वसारे गुह्यकालीमन्त्रः अथभद्रकाल्याः । स्वतन्त्रे क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रीं ह्रीं भद्रकाल्यै क्रीं क्रीं क्रीं हूं हूं ह्रींह्रींस्वाहा । अथफूत्कारिणीतन्त्रे । ह्रौं कालिमहाकालिकिलिकिलिफट्स्वाहा । अस्याः पुरश्चरणाद्यभावः । अन्यासांदक्षिण कालीवत् । अथमहाकालीमन्त्राः । फ्रें कारिण्या-

म्। ओं क्रैं क्रैं हूँ हूँ पशुं गृहाण हूं फट्स्वाहा १४ ओं हरहरस्तम्भस्तम्भकीलकीलस्वाहा १५ जपमात्रम्० अथश्मशानकालीमन्त्रोविश्वसारे॥ रीँ नमः क्रीं ऐँ नमः क्रीं कालिकायैस्वाहा १४। नमः ऐं क्रीं क्रीं कालिकायै स्वाहा। क्रीं कालिकायैनमः इतिश्मशानकाली पुरश्चरणंलक्षञ्जपः। अथश्रृङ्गारकाली। ऐँ ह्रीं ओं ऐं हूं फट् स्वाहा। पुरश्चरणंदक्षिणावत्। अथसिद्धिकाली। ओं ह्रीँ ह्रीं मेस्वाहा ६। पुरश्चरणमेकविंशतिसहस्रम्। अथसुमुखीमन्त्रः। उच्छिष्टचाण्डालिनिसुमुखिदेविमहापिशाचिनि ह्रीं ठः ठः ठः। लक्षंजपः। किंशुकपुष्पैर्होमः। अथश्रीतारामन्त्रः ओं ह्रीं स्त्रीं हूँ फट् ५। एकजटायाः। ह्रीं स्त्रीं हूँ फट्। अथनीलसरस्वत्याः। ह्रीं स्त्रीं हूँ। चतुर्लक्षञ्जपः। क्षीराज्याक्तकमलैर्होमः। अथताराभेदाः। ओं स्त्रीं ह्रीं हूँ ह्रीं हूँ फट् ७। ऐँ ह्रीं श्रीं क्लीं सौः हूँ उग्रतारे हूँ फट् १३ ओं ह्रीं हूँ ह्रीं हूँ फट् ६ ओं हूँ ह्रीं क्लींसौः हूँ फट् ७। अथैकजटामन्त्रान्तरम्। ओं ह्रीं नमोभगवत्येकजटेममवज्रपुष्पंप्रतीच्छस्वाहा २२ नीलसरस्वत्याः प्रकारान्तरम्। ओं श्रीं ह्रीं ह्सौः हूं फट्नीलसरस्वत्यैस्वाहा १४ पूजनादिकंपूर्ववत्। अथछिन्नमस्तामन्त्रः ओं श्रीं ह्रीं ह्रीं ऐं वज्रवैरोचनीये ह्रीं ह्रीं फट् स्वाहा १७। चतुर्लक्षजपः। पलाशश्रीवृक्षकुसुमैर्होमः। अथरेणुकाशबरी-

मन्त्रः। ओं श्रीं ह्रीं क्रों ऐं। ५ पञ्चलक्षञ्जपः। बिल्वफलैर्होमः। अथविवाहार्थंस्वयम्वरकला। ओं ह्रीं योगिनि २ योगीश्वरि २ योगभयंकरिसकलस्थावरजङ्गमस्यमुखंहृदयंममवशमाकर्षयाकर्षयस्वाहा ५० चतुर्लक्षंजपः। पायसान्नेनहोमः। अथशीतलामन्त्रः। ओं ह्रीं श्रीं शीतलायैनमः दशसहस्रञ्जपःपायसेनहोमः नाभिमात्रेजलेस्थित्वायः दशसहस्रं जपेन्मनुम्। तेनसंमार्जितास्तीव्राः स्फोटानश्यन्तितत्क्षणात्। अथबाला मन्त्रः। ऐं क्लीं सौः लक्षत्रयंजपः। पलाशकुसुमैर्होमः। अथत्रिपुरागायत्री। क्लीं त्रिपुरादेविविद्महेकामेश्वरिधीमहितन्नः क्लिन्ने प्रचोदयात्। अथान्नपूर्णामन्त्रः ओं ह्रीं श्रीं क्लीं नमोभगवतिमाहेश्वरि अन्नपूर्णेस्वाहा २० लक्षंजपः। चरुणाहोमः। अथप्रत्यङ्गिरामन्त्रः। ओं ह्रींयां कल्पयन्तिनोरयः क्रूरांकृत्यांवधूमिव। तांब्रह्मणापनिर्णुद्मः प्रत्यक्कर्तारमृच्छतु ह्रीं ओं। अयुतंजपः अपामार्गराज्याज्यहविर्भिर्होमः। अथप्रत्यङ्गिरामालामन्त्रः। ओं ह्रीं नमः कृष्णवाससेशतसहस्रहिंसिनिसहस्रवदनेमहाबलेअपराजितेप्रत्यङ्गिरेपरसैन्यपरकर्म्मविध्वंसिनिपरमन्त्रोत्सादिनिसर्वभूतदमनिसर्वदेवान्बन्धबन्ध सर्वविद्याश्छिन्धि २ क्षोभय २ परयन्त्राणिस्फोटय २ सर्वशृंखलांत्रोटयज्वलज्ज्वालाजिह्वे करालवदनेप्रत्यङ्गिरेह्रीं नमः अयुतंजपः। तिलराजिकाभिर्होमः। अथबग-

लामुखीमन्त्रः। ऊँ ह्लीँ बगलामुखिसर्वदुष्टानांवाचंमु-
खंपदंस्तंभयजिह्वांकीलयबुद्धिं विनाशय ह्लीँ ऊँ स्वाहा
३६ लक्षं जपः। चम्पकपुष्पैर्होमः। अथस्वप्नवाराहीम-
न्त्रः ऊँ ह्रीं नमोवाराहिघोरेस्वप्नं ठः ठः स्वाहा १५
लक्षंजपः। नीलपद्मतिलैर्होमः। अथत्रिपुरसुन्दरीम-
न्त्रः श्रीं ह्रीं क्लीं ऐं सौः॥ ऊँ ह्रीं श्रीं क ए इ ल ह्रीं।
हसकहल ह्रीँ सकल ह्रीं सौः। ऐं क्लीं ह्रीं श्रीं इयंषो-
डशाक्षरी। लक्षं जपः। त्रिमधुरोपेतकरवीरपुष्पैर्होमः।
इयंराजराजेश्वरी। यजनादिकंतन्त्रेद्रष्टव्यम्। अथ-
हनुमन्मन्त्रः हौ ह्स्फ्रें ख्फ्रें ह्स्रौं ह्स्ख्फ्रें ह्सौं-
हनुमतेनमः १२ अर्कसहस्रं जपः पयोदध्याज्यव्रीहि-
भिर्होमः। अथप्रकारान्तरेण। नमोभगवते आञ्जने-
यायमहाबलायस्वाहा। अयुतंजपः। तिलैर्होमः अथ
श्रीराममन्त्रः। रांरामायनमः ६ हंजानकीवल्लभाय-
स्वाहा १० वा ऊँ ह्रीं श्रीं क्लीं ऐं रां ६ वाराम २
रामचन्द्र ४ रामभद्र ४ रामायनमः।५। एतेरा-
ममन्त्राः। श्रीवासुदेवमन्त्रः। ऊँ नमोभगवते
वासुदेवाय १२। नारायणमन्त्रः। ऊँ नमोनारायणा-
य। ८ श्रीकृष्णमन्त्रः। क्लीं कृष्णायगोविन्दायगोपी
जनवल्लभायस्वाहा।१८। ऊँ नमोभगवतेरुक्मिणी-
वल्लभायस्वाहा।१६। क्लीं कृष्णायनमः स्वाहा।८।
क्लीं गोवल्लभायस्वाहा।८। क्लीं कृष्ण क्लीं। एतेकृष्ण

मन्त्राः। अथसन्तानगोपालमन्त्रः। देवकीसुतगोविन्दवासुदेवजगत्पते। देहिमेतनयंकृष्णत्वामहंशरणंगतः कामदेवमन्त्रः। क्लीं। १। अथकामगायत्री। कामदेवायविद्महेपुष्पबाणायधीमहितन्नोऽनङ्गः प्रचोदयात्। ।२४। अथ श्रीदुर्गामन्त्रः। ओं ह्रीं दुंदुर्गायैनमः। ८ अष्टलक्षंजपः। मधुराक्ततिलैर्होमः। अथमहिषमर्द्दिनीमन्त्रः। महिषमर्द्दिनिस्वाहा। ८। अष्टलक्षंजपःतिलैर्होमः। अथायंदुर्गामन्त्रः। ओं। दुर्गेदुर्गेरक्षिणीस्वाहा। पञ्चलक्षंजपः। घृतेनहोमः। श्रीविन्ध्यवासिनीमन्त्रः। ओं उत्तिष्ठपुरुषिकिंस्वपिषिभयंमेसमुपस्थितम् यदिशक्यमशक्यंवातन्मेभगवतिशमयस्वाहा। अथवागीश्वरीमन्त्रः। ह्रीं वदवदवाग्वादिनिस्वाहा ह्रीं। दशलक्षंजपः कमलैः पयोभ्यक्ततिलैर्वामधुराक्तैर्होमः। मन्त्रान्तरं। ऐं नमोभगवतिवदवदवाग्देविस्वाहा। अष्टलक्षंजपः। घृताक्ततिलैर्होमः। अथश्रीलक्ष्मीमन्त्रः। श्रीं १ द्वादशलक्षंजपः। मधुराक्तकमलैर्द्वादशसहस्रंहोमः। मन्त्रान्तरम्। ऐं श्रीं ह्रीं क्लीं। ४। द्वादशलक्षंजपः। रक्तकमलैर्होमो द्वादशसहस्रम्। महालक्ष्मीमन्त्रः। ओं ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं ह्सौः जगत्प्रसूत्यैनमः। द्वादशलक्षंजपः घृतैः श्रीफलैः कमलैरयुतद्वयंहोमः। मन्त्रान्तरम्। नमः कमलवासिन्यैस्वाहा १० दशलक्षंजपः। मधुराक्तकमलैर्होमः। अथभुवनेश्वरीमन्त्रः। ह्रीं १। द्वात्रिंश-

ल्लक्ष जपः। भुवनेश्वर्य्याः। ऐँ ह्रीँ श्रीं। वा। आं ह्रीं-
क्रों। अथव्यासमन्त्रः। व्यांवेदव्यासायनमः। अथवे-
दव्यासमन्त्रः। व्यांवेदव्यासायनमः ८ अथशिवमन्त्रः
ओं नमः शिवाय ६ वा नमः शिवाय ५ मृत्युञ्जयमन्त्रः
ओं जूंसः। लक्षत्रयंजपः। अथवैदिकमृत्युञ्जयमन्त्रः
ओं त्र्यम्बकंयजामहेसुगन्धिंपुष्टिवर्द्धनम्। उर्वारुकमि-
वबन्धनान्मृत्योर्मुक्षीयमामृतात्। अथमहामृत्युञ्जय-
मन्त्रः। ओं हौं ओं जूंसः भूर्भुवः स्वः त्र्यम्बकंयजा-
महेसुगन्धिंपुष्टिवर्द्धनं। उर्वारुकमिवबन्धनान्मृत्योर्मु-
क्षीयमामृतात् भूर्भुवः स्वरोंजूंसः हौं ओं। लक्षंज-
पः। मधुरत्रयाक्तैरमृताखण्डैर्होमः। अथबटुकभैरवम-
न्त्रः। ह्रीं बटुकायआपदुद्धारणायकुरुकुरुबटुकाय ह्रीं
द्वाविंशतिलक्षंजपः। हरिहरमन्त्रः। ओं ह्रींहौंशङ्करना-
रायणायनमः हौं ह्रीं ओं १६ कुंबेरमन्त्रः। यक्षायकुबे-
यवैश्रवणायधनधान्याधिपतयेधनधान्यसमृद्धिंमेदेहिदा
पयस्वाहा ३५। ३। ४। ५ ८। ८। ७ षडङ्गम्। अथनृ-
सिंहमन्त्रः। उग्रंवीरंमहाविष्णुंज्वलन्तंसर्वतोमुखम्।
नृसिंहभीशणभद्रंमृत्युमृत्युंनमाम्यहम्। आं ह्रीं क्ष्रौंक्रों
हूं फट् ६ नरसिंहस्य। एकाक्षरः क्ष्रौं। १। वा क्ष्रौंनमो
भगवतेनरसिंहायज्वालामालिनेदीप्तदंष्ट्रायअग्निनेत्राय -
सर्वरक्षोघ्नायसर्वभूतविनाशनायसर्वज्वर विनाशनायद
ह २ पच २ रक्ष २ ह फट् स्वाहा। नृसिंहमन्त्रोयम्।

अथहयग्रीवमन्त्रः ह्सूँ ।१।वा ह्सूँ हयशिरसेनमः । ८ । अथचक्रसुदर्शनमन्त्र । ओँ सहस्रारहुँ फट् । अथाग्निप्राकारमन्त्रः । ओँ त्रैलोक्यरक्षरक्षहूं फट्स्वाहा । अथगरुडमन्त्रः । पक्षिराजायस्वाहा । ७ । श्रीगङ्गामन्त्रः ऐं हिलि २ मिलि २ गङ्गेमांपावय २ स्वाहा । वा ओं हिलि २ मिलि २ गङ्गेदेविनमः शिवायैनारायण्यै दशहरायैमङ्गायै स्वाहा वा नमोभगवतिगाङ्गदयितेनमो हुं फट् । मणिकर्णिकामन्त्रः । ओं मंमणिकर्णिकेप्रणवात्मिकेनमः । वा ओं ऐं ह्रीं श्रीं क्लीं ओं मंमणिकर्णिके नमः ओं ॥ अथमहाकालीमहालक्ष्मीमहासरस्वतीमन्त्रः ऐं ह्रीं क्लीं चामुण्डायैविच्चे ९ नवार्णमन्त्रोयम् । अथकार्त्तवीर्य्य मन्त्रः । ओँ फ्रों ब्रीं क्लीं भ्रूं आं ह्रीं क्रौं श्रीं हुं फट् कार्त्तवीर्य्यार्जुनायनमः । २० । कार्त्तवीर्य्यार्जुनोनामराजाबाहुसहस्रवान् । तस्यसंस्मरणादेवहृतंनष्टंचलभ्यते । ३२ । धूमावतीमन्त्रः । धुं धूमावतीस्वाहा । अथशरभेश्वरमन्त्रः । ओँ खें खां खः फट् प्राणग्रहासि २ हूं फट्सर्वशत्रुसंहारणायशरभशालुवायपक्षिराजायहूं फटस्वाहा । ४२ । वर्णसंख्यासहस्राणि जपः । अथतान्त्रिकनवग्रहमन्त्राः । सूर्य्यस्य । ओँ ह्रीं घृ णिः सूर्य्य आदित्यः श्रीं । चंद्रस्य । सौंसोमायनमः कुजस्य । ओँ हाँ हं सः खंखः । बुधस्य । बुँ बुधायनमः । गुरोः । बृंबृहस्पतयेनमः । शुक्रस्य । ओँ वस्त्रंमेदे-

हिशुक्रायस्वाहा । शनेः । ऊँ षां षीं षौ सः शनैश्च्रायस्वाहा । राहोः । ऊँ च्छां च्छीं च्छौं सः राहवेस्वाहा । केतोः । ऊँ फां फीं फौं सः केतुभ्यःस्वाहा
अथमङ्गलादियोगिनीमन्त्रः। मङ्गलामन्त्रः । ह्रीँ मङ्गलेमङ्गलायैस्वहा । पिङ्गलायाः ऊँ ग्लौं पिङ्गलेवैरिकारिणिप्रसीदफट्स्वहा । धन्यायाः । श्रींधनदेधन्येस्वहा । भ्रामर्य्याः ऊँ भ्रामरिजगतामधीश्वरिभ्रामरि क्लीं स्वाहा । भद्रिकायाः ऊँ भद्रिकेभद्रंदेहिअभद्रंनाशयस्वाहा उल्कायाः । ऊँ उल्केममरोगंनाशयजंभयस्वाहा । सिद्धायाः । ऊँ ह्रीं सिद्धेमेसर्वमानंसंसाधयस्वाहा । संकटायाः । ऊँ ह्रींसङ्कटेममरोगंनाशयस्वाहा । ८ । अथभूतलिपिः । पञ्चह्रस्वाः सन्धिवर्णाव्योमेशाग्निजलन्धराः । अन्त्यमाद्यद्वितीयंञ्चचतुर्थं मध्यमंक्रमात् । पञ्चवर्गाक्षराणिस्युर्वान्तःश्वेतेन्दुभिःसह । एषाभूतलिपिःप्रोक्ताद्विचत्वारिंशदक्षरैः । एवंजपंपुराकृत्वातेजोरूपंसमर्प्पयेत् । देवस्यदक्षिणेहस्तेकुशपुष्पार्घवारिभिः । शक्तिपक्षे वामहस्तेभक्तिभावात्समर्प्पयेत् । ततोमन्त्रजपःकार्य्यः । भूतलिपिमन्त्रः । अ इ उ ऋ ऌ ए ऐ ओ औ ह य व र ल ङ क ख घ ग ञ च छ झ ज ण ट ठ ढ ड न त थ ध द म प फ भ ब श ष स ४२ । अथगायत्रीलिख्यते । विष्णोः । त्रैलोक्यमोहनायविद्महेकामदेवायधीमहि । तन्नोविष्णुःप्रचोदयात् । गोपालस्य ।

कृष्णायविद्महेदामोदरायधीमहि । तन्नोविष्णुः प्रचोद-
यात् । कामदेवस्य । कामदेवाय । विद्महेपुष्पबाणा-
यधीमहि । तन्नोऽनङ्गःप्रचोदयात् । रामस्य । दासरथ
येविद्महे सीतावल्लभायधीमहितन्नोरामःप्रचोदयात् ।
रुद्रस्य । तत्पुरुषायविद्महेमहादेवायधीमहितन्नोरुद्रः
प्रचोदयात् ।नारायणस्य।नारायणायविद्महेवासुदेवा-
यधीमहि । तन्नोविष्णुः प्रचोदयात् । कार्त्तवीर्य्यगाय
त्री।कार्त्तवीर्य्यायविद्महेमहावीर्य्यायधीमहि।तन्नोऽर्जु
नःप्रचोदयात्। नृसिंहस्य ॐ नृसिंहायविद्महेवज्रनखा-
यधीमहि । तन्नोनृसिंहःप्रचोदयात् । इतिनृसिंहगाय-
त्री । सूर्य्यस्य । आदित्यायविद्महेमार्त्तण्डायधीमहि ।
तन्नः सूर्य्यः पचोदयात् । शक्तेः । सर्वसंमोहिन्यैविद्म-
हेविश्वजनन्यैधीमहि । तन्नः शक्तिः प्रचोदयात् । त्व-
रितायाः । त्वरितादेविविद्महेनित्यायैधीमहि । तन्नोदे
वीप्रचोदयात। बालायाः ऐं वागीश्वर्य्यैविद्महेक्लींकामे-
श्वरि.धीमहि । सौः तन्नःशक्तिःप्रचोदयात् । त्रिपुरसुन्द
र्य्याः । ऐं त्रिपुरादेविविद्महेक्लींकामेश्वरिधीमहि सौः
तन्नः क्लिन्नेप्रचोदयात् । दुर्गायाः । रमादेव्यैविद्महेदु-
र्गायैधीमहि तन्नोदुर्गाप्रचोदतात । महालक्ष्म्याः । म-
हालक्ष्म्यैविद्महेमहाश्रियैधीमहितन्नः श्रीः प्रचोदयात
छिन्नमस्तायाः । वैरोचन्यैविद्महेछिन्नमस्तायैधीम-
हि तन्नोदेवीप्रचोदयात् । कालिकायाः कालिकायैवि-

ह्येश्मशानवासियैधीमहि तन्नोदेवीप्रचोदयात् । अथ गायत्रीध्यानम् । उद्यदादित्यसङ्काशांपुस्तकाक्षकरांस्मरेत् । कृष्णाजिनधरांब्राह्मींध्यायेत्तारांकितेम्बरे ॥ मध्याह्ने ॥ श्यामवर्णाञ्चतुर्बाहुंशङ्खचक्रलसत्कराम् । गदापद्मधरांदेवींसूर्य्यासनकृताश्रयाम् ॥ सायाह्ने ॥ शुक्लांशुक्लाम्बरधरांवृषासनकृताश्रयाम् । त्रिनेत्रांवरदांपाशंशूलंनरकरोटिकाम् सूर्य्यमण्डलमध्यस्थांध्यायन्देवींसमभ्यसेत् ॥ ॥ अथयन्त्रलेखनसिध्यर्थंस्वर्णाकर्षणभैरवमन्त्रः ॥ ॐ ऐं क्लीं क्लीं क्लूं ह्रां ह्रीं ह्रूं सः हं आपदुद्धारणायअजामलबद्धाय लोकेश्वरायस्वर्णाकर्षणभैरवायममदारिद्र्यविद्वेषणाय ॥ ॐ श्रीं महाभैरवायनमः । अस्य स्वर्णाकर्षणभैरवमन्त्रस्य चतुर्मुखोमुनिः पङ्क्तिश्छन्दः स्वर्णाकर्षणभैरवोदेवतादारिद्र्यनिवृत्तयेजपेविनियोगः ॥ ९ ॥ ८ ॥ १२ ॥ ७ । १० । १० । एभिर्वर्णैः षडङ्गन्यासः । अथध्यानम् । पारिजातद्रुकान्तारस्थितेमाणिक्यमण्डपे । सिंहासनगतंध्यायेद्भैरवंस्वर्णदायिनम् । गाङ्गेयपात्रंडमरुंत्रिशूलंवरंकरैः संदधतंत्रिनेत्रम् । देव्यायुतंतप्तसुवर्णवर्णं स्वर्णाकृषंभैरवमाश्रयामः ॥ लक्षंजपः । पायसेनहोमः ॥ शैवेपीठेअङ्गदिक्पालहेतिभिर्यजेत् । सिद्धंमनुंजपेन्नित्यन्त्रिशतंमण्डलावधि। दारिद्र्यंदूरमुत्क्षिप्यजायतेधनदोपमः ॥ जपादिभिर्म्मनौसिद्धेयन्त्रौघःसिद्धिमाप्नुयात् । सुवर्णमेधतेगेहेनैवा-

रेःस्यात्पराभवइति। अथहनुमन्मालामन्त्रः ॐ ऐं-
श्रीं ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्स्फ्रें ख्फ्रें ह्स्रौं ह्स्ख्फ्रें ह्सौं ॐ
नमोहनुमतेप्रकटपराक्रम आक्रान्तदिङ्मण्डलयशोविता-
नधवलीकृत जगन्त्रितयवज्रदेहज्वल दग्निसूर्य्यकोटि-
समप्रभतनूरुहरुद्रावतारलङ्कापुरीदहनोदधिलङ्घनदशग्री-
वशिरोऽन्तक कृतसीताश्वासनवायुसुताञ्जनीगर्भसम्भूत-
श्रीरामलक्ष्मणानन्दकरकपिसैन्यप्राकारसुग्रीवसख्यका-
रणवालिनिबर्हण कारणद्रोणपर्वतो त्पाटकाशोकव-
नविदारणाक्षकुमारच्छेदन वनरक्षाकरसमूहविभञ्जनब्र-
ह्मास्त्रब्रह्मशक्तिग्रसनलक्ष्मणशक्तिभेदनिवारणविशल्यौ-
षधिसमानयनबालोदित भानुमण्डलग्रसनमेघनादहोम-
विध्वंसनइन्द्रजिद्वधकारणसीतारक्षकराक्षसीसङ्घविदा
रणकुम्भकर्णादिबधपरायण श्रीरामभक्तितत्परसमुद्रव्यो
मद्रुमलङ्घनमहासामर्थ्यमहातेजः पुञ्जविराजमानस्वा-
मिवचनसम्पादितार्जुनसंयुगसहाय कुमारब्रह्मचारिनग-
म्भीरशब्दोदयदक्षिणाशामार्त्तण्डमेरुपर्वतपीठिकार्च्चन-
सकलमन्त्रागमाचार्य्य ममसर्वग्रह विनाशनसर्वज्वरोच्चा-
टन सर्वविषनाशनसर्वापत्ति निवारणसर्वदुष्टनिबर्हण-
सर्वव्याघ्रादिभयनिवारण सर्वशत्रूच्छेदनममपरस्परत्रि-
भुवनपुंस्त्रीनपुंसकात्मकं सर्वजीव जातंवशय॥ २॥
ममाज्ञाकारकंसंपादय। २। नानानामधेयान् सर्वान्
राज्ञः सपरिवारान् ममसेवकान् कुरुकुरुसर्वशस्त्रा-

स्त्रविषाणिविध्वंसय ॥ २ ॥ ह्रां ह्रीं ह्रूं ह्रां एह्येहि ह्स्त्रौं ह्स्ख्फ्रें ह्सौं ख्फ्रें ह्स् फ्रें सर्वशत्रून्हन २ परबलानिपरसैन्यानिक्षोभय २ ममसर्वकार्य्यजातंसाधय २ सर्वदुष्टदुर्ज्जनमुखानिकीलयकीलयघे ३ हा ३ हुं ३ फट् ३ स्वाहा ५८८ श्रीहनुमतोमालामन्त्रोयम् ॥ अथमन्त्रग्रहणविधिः। प्रथमतः स्वस्तिवाचनंकृत्वाशिष्यः सङ्कल्पंकुर्य्यात्। कुशत्रयतिलयवजलान्यादाय ओँ अद्यामुकेमास्यमुकेपक्षेऽमुकतिथावमुकगोत्रोऽमुकशर्म्मा पूर्वजन्मा पार्ज्जित ज्ञानाज्ञानकृत सकलपापक्षयपूर्वक सर्वजनाह्लादकत्वविमलबुद्धिपुत्रपौत्रधनधान्यकल्याण नानाविधकवित्वसकलशास्त्रबोधसुखसौमनस्यसर्वेष्टमन्त्रसिद्धिकामनया श्रीमदमुकदेवतामुकमन्त्रग्रहणाङ्गभूतगणपत्यादिपञ्चदेवतादशदिक्पालनवग्रहपूजनपूर्वककलशस्थापनमहङ्करिष्ये इतिसंकल्पंकृत्वावेदीपरिधान्यराशौपञ्चपल्लवपञ्चरत्नौषधियुक्तं श्रीकलशंस्थापयेत् ॥ तत्रपञ्चपल्लवाः। चूताश्वत्थन्यग्रोधोदुंबरप्लक्षाः। पञ्चरत्नम् ॥ कनकं १ कुलिशं ४ नीलं ३ पद्मरागं ४ चमौक्तिकम्। ५। सप्तमृत्तिकाः। अश्वस्थानागजस्थानाद्वल्मीकात्सङ्गमाद्ध्रदात्। राजद्वाराद्गोकुलाच्चमृदमानीयनिः क्षिपेत् ॥ सप्तधान्यानि ॥ व्रीहयो १ यव २ गोधूमा ३ माष ४ मुद्ग ५ प्रियङ्गवः। ६। श्यामाकं। ७। सप्तमंप्रोक्तमित्येवंधान्यसप्तकम् ॥ तत्रस्थाप-

नमन्त्राः। तत्रादौभूमिस्पर्शमन्त्राः । ऊँ भूरसिभूमिर-
स्यदितिरसिविश्वधाया विश्वस्यभुवनस्यधर्त्री पृथिवींय
क्षपृथिवींदृ ँ हपृथिवींमाहि ँ सीः। इतिभूमिस्पर्शः।
अथगोमयस्पर्शः ऊँ मानस्तोकेतनयेमानआयुषिमा-
नोगोषुमानोऽअश्वेषुरीरिषः। मानोवीरान्रुद्रभामिनो
ऽवधीर्हविष्मन्तः सदमित्वहवामहे। इतिगोमयमन्त्रः।
ऊँ धान्यमसिधिनुहिदेवान्प्राणायत्वोदानायत्वाव्या-
नायत्वापानायत्वादीर्घामनु प्रसीतिमायुषेधान्देवीवः
सविताहिरण्यपाणिः प्रतिगृह्णात्वच्छिद्रेणपाणिनाच-
क्षुषेत्वामहीनांपयोसि इतिमन्त्रेणधान्यपुञ्जेकलशंस्था-
पयेत्। अथकलशस्पर्शः। ऊँ आजिघ्रकलशंमह्या-
त्वाविशंत्विन्दवः। पुनरुर्ज्जानिवर्त्तस्वसानः सहस्रंधु-
क्ष्वोरुधारापयस्वतीपुनर्म्माविशतादग्निः। इतिकलशस्प-
र्शः। अथकलशेजलंदद्यात्। ऊँ वरुणस्योत्तम्भनम-
सिवरुणस्या स्कंभसर्ज्जनीस्थोवरुणस्यऋतसदन्यसिव-
रुणस्य ऋतसदनमसिवरुणस्य ऋतसदनमासीत् इति
जलंदद्यात्। अथकलशकण्ठेवस्त्रधारणम्। वसोः प-
वित्रमसिशतधारंवसोः पवित्रमसिसहस्रधारम्। देव
स्त्वासवितापुनातुवसोः पवित्रेणशतधारेणसुप्वाकाम-
धुक्षः। इतिमन्त्रेणवस्त्रंदद्यात्। अथपूगीफलंदद्यात्।
ऊँ याः फलिनीर्य्याअफलाअपुष्पायाश्चपुष्पिणीः।
बृहस्पतिप्रसूतास्तानोमुञ्चन्त्वँ हसः इति पूगीफलम्।

अथस्वर्णादिकम् । ॐ हिरण्यगर्भः समवर्त्तताग्रेभूत स्यजातः पतिरेकआसीत् । सदाधारपृथिवींद्यामुतेमां कस्मै देवायहविषाविधेम इतिस्वर्णादिकं । दद्यात् । अथपञ्चरत्नम् । कनकं कुलिशं नीलं ३ पद्मरागञ्च ४ मौक्तिकम् ५ । एतानिपञ्चरत्नानिकलशेप्रक्षिपेद्बुधः ॐ परिवाजपतिः कविरग्निर्हव्यान्यक्रमीत् । दधद्र-त्नानिदाशुषेइतिपञ्चरत्नंदद्यात् । अथाम्रपल्लवदानम् ॐ अश्वत्थेवोनिषदनंपर्णेवोसवतिः कृता । गोभाज-इत्किलासथयत्सनवथपुरुषम् । ॐ अम्बेअम्बिकेअ-म्बालिकेनमानयतिकश्चन । ससस्त्यः सुकः सुभद्रिकां कांपीलवासिनीम् । इतिमन्त्रद्वयेनाम्रपल्लवंदद्यात् । अथसर्वौषधीदानम् । ॐ याओषधीः पूर्वाजाता-देवेभ्यः त्रियुगंपुरा मनैनुवभ्रुणामहं शतंधामानिस-प्त च इतिसर्वौषधीदानम् अथसप्तमृत्तिकादानम् स्यो नापृथिवीनोभवान्नृक्षरानिवेशनी । यच्छानः शर्म्म-सप्रथाः । इतिसप्तमृत्तिकाः । अथदूर्वादानम् । का-ण्डात्काण्डात्प्ररोहन्तीपुरुषः पुरुषस्परि । एवानोदू-र्वेप्रतनुसहस्रेणशतेनच इतिदूर्वा । ततोगन्धंदद्यात् । गन्धद्वारांदुराधर्षांगित्यपुष्टांकरिषिणीं । ईश्वरींसर्वभू-तानान्तामिहोपह्वयेश्रियम् । इतिगन्धंदद्यात् अथत ण्डुलपूर्णपात्र स्थापनम् ॐ पूर्णादर्वीपरापतसुपूर्णा पुनरापत । वस्नेवविक्रीणावहाइषमूर्ज्जं शतक्रतो-

इतिपूर्णपात्रंकलशोपरिस्थापयेत् । अथदीपंन्यसेत् । ओं अग्निर्ज्योतिरग्निः स्वाहासूर्य्योज्योतिर्ज्योतिः सूर्य्य स्वाहा अग्निर्वर्च्चोज्योतिर्वर्च्चः स्वाहासूर्य्योवर्च्चोज्योतिर्वर्च्चः स्वाहाज्योतिः सूर्य्यः सूर्य्योज्योतिः स्वाहा इतिदीपंन्यसेत् । अथकलशप्रतिष्ठा । ओं मनोजूतिर्जुषतामाज्यस्यबृहस्पतिर्य्यज्ञमिमंतनोत्वरिष्टंयज्ञँ समिदन्दधातु । विश्वेदेवासइहमादयन्तामोंप्रतिष्ठ ३ इतिकलशप्राणप्रतिष्ठांकृत्वातत्रकलशे स्वस्वमन्त्रेणगणेशवरुणौपूजयेत् । ततोब्रह्मन्निहागच्छइहतिष्ठेत्यावाह्यपञ्चोपचारैः संपूजयेत् । ततोगुरुंपूजयेत् । ततः शंखस्थापनंकुर्य्यात् । तद्यथा । स्ववामभागेत्रिकोणंविलिख्य । ओं ह्रीं आधारशक्तयेनमइतिसंपूज्यतत्राधारं संस्थाप्यममइतिसंपूज्य त्रिकोणंशुद्धोदकेनाभ्युक्ष्य मन्दशकलात्मनेवह्निमण्डलायनमइतिगन्धपुष्पाक्षतैरर्घ्यपात्रंसंपूज्यश्रीमदमुकदेवतार्घ्यपात्रंस्थापयामीतिसंस्थाप्य अं अर्कमण्डलायद्वादशकलात्मनेअर्घ्यपात्रायनमइतिसंपूज्यमूलंविलोममातृकाञ्चपठन् क्षं हं सं षं शं वं लं रं यं मं भं बं फं पं नं धं दं थं तं णं ढं डं ठं टं ञं झं जं छं चं ङं घं गं खं कं अः अं औं ओं ऐं एं ॡं ऌं ॠं ऋं ऊं उं ईं इं आं अं शुद्धोदकैरर्घ्यपात्रमापूर्य्य संसोममण्डलायषोडशकलात्मनेनमइतिसंपूज्य ओं गङ्गेचेतिक्रोमित्यङ्कुशमुद्रया तीर्थान्यावाह्यफडितिसंरक्ष्यहुमित्य

वगु ठ्यशमिति शंखमुद्रांवमितिधेनुमुद्रांप्रदर्श्यमत्स्यमुद्र-
याआच्छाद्यमूलमष्टधा प्रजप्यतेनोदकेनात्मानंपूजोपकर
णंचसिञ्चयेत् । ततः कुशगिडकांकृत्वाहोमं कृत्वासंकल्पं
कुर्यात् । शिष्यः कुशत्रययवजलान्यादाय । ओं अद्ये-
त्याद्यमुकगोत्रोमुकशर्म्मापूर्वं जन्मोपार्ज्जितसकलपा-
पक्षयपूर्वकसर्वजनाह्लादकत्वविमलबुद्धि पुत्रपौत्रधनक-
ल्याणनानाविधकवित्वसर्वशास्त्र बोधसुखसौममस्यप्रा-
प्तिकामनयाश्रीमदमुकदेवताऽमुकमन्त्र ग्रहणमहंकरि-
ष्ये इतिसंकल्पंकृत्वाश्रीगुरुवरणंकुर्य्यात् । अद्येत्यादि
अमुकगोत्रममुकशर्माणं ब्राह्मणमेभिः पुष्पचन्दनाक्षत
यज्ञोपवीतताम्बूलवासोयुगलालङ्कारैर्गुरुत्वेनत्वामहंवृ-
णे । वृतोस्मीतिप्रतिवचनम् । यथाविहितंकर्म्मकुरु ।
करवाणि । ततः शङ्खदूर्वाक्षतचन्दनानिशिष्यशिरसि-
धृत्वामातृकान्यासं विधायमूलमन्त्रंमनसाप्रजपन् अ-
भिषिञ्चेत् । ततः शिष्यः कृतभूतशुद्धिमातृकान्यासः
ततोगुरुः शिष्यदेहेकलान्यासंकुर्य्यात् । तद्यथा । पाद-
तलाज्जानुपर्य्यन्तं ओं निवृत्यैनमः । जानुनोनाभिप-
र्य्यन्तम् ओं प्रतिष्ठायैनमः । नाभेराकण्ठम् ओं विद्यायैन-
मः । कण्ठादाललाटम् ओं शान्त्यैनमः । ललाटाद्ब्रह्म-
रन्ध्रान्तम् ओं शान्त्यतीतायैनमः । पुनर्ब्रह्मरन्ध्रादाल-
लाटम् ओं शान्त्यतीतायैनमः । ललाटादाकण्ठम् ओं
शान्त्यै नमः । कण्ठान्नाभिपर्य्यन्तम् ओं विद्यायैनमः ।

नाभेर्जानुपर्य्यन्तं ऊँ प्रतिष्ठायैनमः। जानुनोः पाद-
पर्य्यन्तं ऊँ निवृत्त्यैनमः। ततः शिष्यः शिरसिमूलंप्र-
जप्यपुनः शिष्यशिरसिहस्तंदत्वाअष्टोत्तरशतमन्त्रंप्रज-
प्यमन्त्रमुदकपूर्वकंदद्यात्। आवयोस्तुल्यफलदोभव-
त्वित्यनेनततोददस्वेतिशिष्योब्रूयात्। तदादक्षकर्णे-
स्त्रियोवामकर्णे गुरुः त्रिवारंमन्त्रंदद्यात्। ततः शिष्यः
शतधाअष्टधावामन्त्रंजपेत्। गुरुमन्त्रदेवतानामैक्यंसं-
म्भावयन् गुरुचरणेदण्डवत्प्रणमेत्। ततोगुरुर्व्वदेत्।
उत्तिष्ठवत्समुक्तोसिसम्यगाचारवान्भव कीर्त्तिःश्रीकान्ति
रतुलाबलारोग्यंसदास्तुतेइतिशिष्यंगुरुरुत्थापयेत्। ततः
शिष्यः सकुशतिलजलान्यादाय ऊँ अद्यकृतैतदमुक-
मन्त्रग्रहणप्रतिष्ठार्थमिदं स्वर्णममुकगोत्रायामुकशर्म्मणे
गुरवेदक्षिणांतुभ्यमहंसंप्रददे शरीरमर्थंप्राणाश्चसर्वंतस्मै
निवेदयेत्। ततोब्राह्मणेभ्योयथाशक्तिदक्षिणांदद्यादि-
तिमन्त्रग्रहणविधिः॥ अथचतुर्थदिवसेरात्रौ चतुर्थीक-
र्म्मकुर्य्यात्। तद्यथा। तत्रशिष्यः कृतभूतशुद्धिप्राणा-
यामः अष्टदलपद्मेकलशंसंस्थाप्यपञ्चदेवताविष्णुपूजां
कृत्वाकुशत्रयतिल जलान्यादायसंकल्पंकुर्य्यात् ऊँ
अद्येत्याद्यमुकगोत्रोऽमुकशर्म्मा मुकदेवतामुकमन्त्रग्रह-
णाङ्गहोमकर्म्मादि कृताकृतावेक्षणरूपममुकगोत्रममुक-
शर्म्माणंब्राह्मणमेभिः पुष्पचन्दनताम्बूलाक्षतयज्ञसूत्र
द्रव्यैरासोभिर्होतृत्वेनत्वामहंवृणे इतिवरणंदत्वाहोम

कुर्य्यात् । तद्यथा । तंत्रादौकुण्डंस्थण्डिलंवाहस्त-
मात्रं कृत्वाकुण्डस्यैशान्यां दिशिस्थापितघटेस्वेष्टदेवता
मावाह्यपूजयेत् । ततः कुंडंस्थण्डिलंवामूलेननिरीक्ष्यफ
डितिसन्ताड्यपुनः फडितिप्रोक्ष्यहुंकारेणाभ्युक्षणंकुर्य्या-
त् । ततोमूलमुच्चार्य्यकुण्डायनमः स्थण्डिलायनमोवेति
गन्धपुष्पाभ्यांसंपूज्य होमवेद्यांप्रागग्राउदगग्राश्चतिस्रोरे
खाःकार्य्याः । प्रागग्ररेखासु । ऊँ मुकुन्दायनमः । ऊँ ई-
शानायनमः । ऊँ पुरन्दरायनमः । उदगग्ररेखासु ऊँ
ब्रह्मणेनमः ऊँ वैवस्वतायनमः ऊँ इन्दवेनमः । इ-
तिप्रादक्षिण्येनगन्धपुष्पाभ्यांपूजयेत् । त्रिपुरसुन्दरीप-
क्षेतु । ऐँ ह्रीं श्रीं ऐं क्लीं सौः मुकुन्दायनमः । ऐं ह्रीं
श्रीं ऐं क्लीं सौं ईशानायनमः । इत्यादिक्रमेणषट्सु-
रेखासुपूजयेत् । ततोहोमयन्त्रंकुण्डमध्येस्थण्डिलेवा-
त्रिकोणंतद्बहिर्वृत्तमष्टदलं ततश्चतुर्द्वारयुक्तंभूमन्दिरंवि-
लिख्यतदुपरिमूलेनपुष्पाञ्जलिं दद्यात् । सुन्दरीपक्षे । ऐं
क्लीं सौः इतिपुष्पाञ्जलिंदद्यात् । ततोहोमद्रव्यं प्रणवेना-
भ्युक्ष्यवह्नियोगपीठमर्च्चयेत् । यथा यन्त्रमध्ये ऊँ आ-
धारशक्तयेनमः । एवंप्रकृत्यैकूर्म्मायअनन्तायपृथिव्यै-
क्षीरसमुद्रायश्वेतद्वीपायमणिमण्डपायकल्पवृक्षाय म-
णिवेदिकायै रत्नसिंहासनाय ततोऽग्न्यादिकोणचतुष्टयेषु
धर्म्मायज्ञानायवैराग्याय ऐश्वर्य्याय पूर्वादिचतुर्दिक्षुअ-
धर्म्माय अज्ञानाय । अवैराग्याय अनैश्वर्य्याय प्रणवा-

दिनमोन्तेनपूजयेत् । मध्येअंअनन्तायपंपद्माय अंसू-
र्य्यमण्डलायद्वादशकलात्मनेनमः । ऊॅं सोममण्डलाय
षोडशकलात्मनेनमः । मंवह्निमण्डलायदशकलात्मनेन-
मः । ततः पूर्वादिकेसरेषुमध्येच ऊॅं पीतायै ऊॅं श्वे-
तायै । ऊॅं अरुणायै । ऊॅं कृष्णायै । ऊॅं धूम्रायै ।
ऊॅं तीव्रायै । ऊॅं स्फुलिङ्गिन्यै ऊॅं रुचिरायै । ऊॅं
ज्वालिन्यैनमः इतिपूजयेत् । मध्येरत्नासनायइतिपूज-
येत् । ततो वागीश्वरींध्यायेत् ।• वागीश्वरीमृतुस्नातां
नीलेन्दीवरलोचनाम् । वागीश्वरेणसंयुक्तांध्यात्वा ।
वागीश्वरवागीश्वरीभ्यांनमइति मन्त्रेणपञ्चोपचारैः सं
पूजयेत् । सुन्दरीपक्षेतुकामेश्वरींध्यात्वापूजयेत् । ततः
सूर्य्यकान्तादिसंभूतंश्रोत्रियगेहजंवावह्नि मानीयवह्निं व
षडन्तेनमूलेनावलोकयेत् । फट् कारेणावाहयेत् । त-
तः ऊॅं वह्नेर्य्योगपीठायनमः इतिसंपूज्यचतुर्द्दिक्षु । ऊॅं
वामायैनमः ऊॅं ज्येष्ठायैनमः । ऊॅं रौद्र्यैनमः । ऊॅं
अम्बिकायैनमः इतिपूजयेत् । ततोमूलमुच्चार्यअमुक
देवताकुण्डलायनमः स्थण्डिलायनमोवेतिसंपूज्य वागी-
श्वरींतत्तद्देवतारूपामृतुमतींध्यायेत् । सुन्दरीपक्षेकां-
मेश्वरीम् । ततोरमित्युच्चार्य्यतस्मात्किंचिद्वह्निंसमुद्धृत्य-
मूलंहूं फट् क्रव्यादिभ्यः स्वाहा इतिक्रव्यादांशमनैर्ऋ
त्रिकोणेत्यजेत् । ततोमूलेनवीक्षणंकृत्वाफडितिताडनं
फडितिप्रोक्षणं । हुंकारेणाभ्युक्षणं फट् कारेणाक्षसमुद्र

यासंरक्षणं । हुमित्यवगुण्ठ्यधेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्यवह्नि
पात्रं बाहुभ्यामुद्धृत्यकुण्डोपरित्रिःपरिभ्राम्यजानुस्पृष्टम-
हीतले शिवबीर्यबुद्ध्यादेव्यायोनावात्मनोभिमुखंकुण्डे-
निःक्षिपेत् । ततोह्रींवह्निमूर्त्तयेनमइति संपूज्यरंवह्नि-
चैतनयायनमः । इतिवह्नौचैतन्यंसंयोज्य । ओं चि-
त्पिङ्गलहन २ दह २ पच २ पर्वज्ञाज्ञापयस्वाहा । इति
मन्त्रेणाग्निंज्वालयेत् । ततः अग्निंप्रज्वलितंवन्देजात-
वेदंहुताशनम् । सुवर्णवर्णममलंसमिद्धंविश्वतोमुखमि-
त्यग्नि मु पतिष्ठेत् । अग्नेत्वमम् कदेवतानामासि इति
नामकरणंकृत्वासंपूज्य । ओं वैश्वानरजातवेद इहाव-
हलोहिताक्षसर्वकर्म्माणिसाधयस्वाहा । इतिपुष्पाञ्जलिं-
दद्यात् । ततएतेगन्धपुष्पे ओं अग्नेर्हिरण्यादिसप्तजिह्वा
भ्योनमः । एवंसहस्रार्च्चिषेहृदयायनमः । इत्यग्निषडङ्गे-
भ्योनमः । ओं अग्नयेजातवेदसेइत्याद्यग्न्यष्टमूर्त्तिभ्यो-
नमः । एवंब्राह्म्याद्यष्टशक्तिभ्योनमः । एवंपद्माद्यष्ट-
निधिभ्योनमः । इवंइन्द्रादिदशदिक्पालेभ्योनमः । ओं
वज्राद्यस्त्रेभ्योनमइतिपूजयेत् । ततः प्रादेशमात्रंकुशद्व-
यं घृतमध्येनिःक्षिप्यवामदक्षिणमध्यभागेषु । इडांपिङ्ग-
लांसुषुम्णांध्यात्वाहोमं कुर्य्यात् । मूलात्षडङ्गुलंत्यक्त्वाच
तुरङ्गु लमेवच । प्रकोष्ठे मूलमाच्छाद्यधारयेच्छङ्खमुद्रया ।
हीयतेयज मानोवैस्रु वमूलस्यदर्शनात् । तस्मात्सगोप
येन्मूलंहोमकालेस्रु वस्यच । अग्रेव्याधिकरंप्रोक्तंमध्ये-

शोककरंमतम् । मूलेहानिकरंप्रोक्तं स्रुवंसन्धारयेत्कथ-
म् । वेदाङ्गुलंपरित्यज्यअग्रेचवहिरष्टकम् । वेदाङ्गुलन्तु
तन्मध्ये धारयेच्छंखमुद्राया । यथास्रुवेणदक्षिणभागा
दाज्यंगृहीत्वा ॐ अग्नयेस्वाहा इत्यग्निदक्षिणनेत्रेजु-
हुयात् । ततोवामभागादाज्यं गृहीत्वा । ॐ सोमाय
स्वाहा इतिवामनेत्रेजुहुयात् । ततोमध्यभागादाज्यं-
गृहीत्वा । ॐ अग्निसोमाभ्यांस्वाहा । इतिललाटेजु-
हुयात् । पुनर्द्दक्षिणतोघृतंगृहीत्वा । ॐ अग्नये स्वि
ष्टकृतेस्वाहा इत्यग्निमुखेजुहुयात् । ततोव्याहृतिहोमः ।
ॐ भूः स्वाहा । ॐ भुवः स्वाहा । ॐ स्वः स्वाहा
ॐ वैश्वानरजातवेदइहावहलोहिताक्षसर्व्वकर्म्माणिसा
धयस्वाहा । इतिमन्त्रेणवारत्रयंजुहुयात् । ततोऽग्नौ ।
ॐ पीठदेवताभ्योनम । इतिगन्धपुष्पाभ्यांसंपूज्यदेव-
तामुखेमूलमन्त्रेणपञ्चविंशतिवारंजुहुयात् । पुनर्मूलम
न्त्रेणएकादशवारंहुत्वासंकल्पंकुर्य्यात् । अद्येत्यादिअ-
मुकगोत्रः श्रीअमुकदेवशर्म्मास्वेष्टदेवताप्रीतिकामः अ
मुकमन्त्रेणामुकद्रव्यैरष्टोत्तर शतपरिमितहोमकर्म्माहं-
करिष्ये । ततोयथासंङ्ख्याकंहोमं कृत्वामूलमुच्चार्य्य-
स्वाहेत्यनेनहोमं समाप्यावरण देवतानामाहुतिंदत्वामू-
लेनपूर्णाहुतिंदद्यात् । ततः संहारसमुद्रयादेवतांस्वहृदय-
मानोयक्षमस्वेति विसर्ज्य दक्षिणान्दद्यात् । अद्येत्या-
दिकृतैतदमुकदेवतादीक्षाङ्गहोमकर्म्मणः प्रतिष्ठार्थंदक्षि

णामिदंकाञ्चनं स्वेष्टदेवतायै दातुमहमुत्सृजेरतिदक्षि-
णांकृत्वागुरवेदद्यात् । ततऐशान्यांदिशिदधिक्षिप्त्वा-
वसुधेत्वंशीतलाभवेतिनिवेदयेत । ततः स वलग्नंभस्मल-
लाटादिषुधारयेत् । ततोब्राह्मणभोजनं । वस्त्राभरणा-
दिभिः स्वगुरुंसंतोषयेदिति । संक्षेपदीक्षाप्रकारः समा-
प्तः । श्रीरस्तु शुभमस्तु । अथधारणयन्त्रसंस्कारविधिः
स्वस्वकल्पोक्तद्रव्येणयन्त्रं विलिख्यपट्टसूत्रेणतन्तुना
वासंवेष्ट्यपञ्चगव्येन प्रक्षाल्यपञ्चामृतेनच प्रक्षाल्यग-
न्धोदकेतप्रक्षालनंकुर्य्यात् । ततोयन्त्रराजायविद्महेम-
हायन्त्रायधीमहि तन्नोयन्त्रः प्रचोदयादितिगायत्र्या-
अष्टोत्तरशतंयन्त्रमभिमन्त्रयेत् । ततोयन्त्रदेवतापीठत्वे-
नयन्त्रंध्यात्वापात्रे संस्थाप्यतदुपरिस्वेष्टमावाह्यसंपूज्य
मूलमष्टोत्तरसहस्रं चाष्टोत्तरशतंवाप्रजयेत् । ततोहोमं
कृत्वाहोमसंपाताज्यं यन्त्रेदत्वाहोमंसमाप्यदक्षिणांद-
द्यात् । होमाशक्तौद्विगुणादिजपंकुर्य्यात् । ततः स्वर्णा
दिबद्धंयन्त्रं शुभदिने विधायतदुपरिप्राणप्रतिष्ठामन्त्रे
ण आं ह्रीं क्रोमित्यादिनाप्राणप्रतिष्ठांकृत्वाकण्ठादिषु-
धारयेदिति । यन्त्रप्रतिष्ठाविधिः ॥ अथमालासंस्कारः
तन्नित्यतायामले ॥ अप्रतिष्ठितमालाभिर्म्मन्त्रंजपति
योनरः । तत्सर्वंनिष्फलंविद्यात्क्रुद्धाभवतिदेवता । स-
नत्कुमारीये । कार्पाससंभवंसूत्रंधर्म्मकामार्थमोक्षद-
म् । तच्चविप्रेन्द्रकन्याभिर्न्निर्म्मितंचसुशोभनम् । तच्च

शक्तिविषयेरक्तं । वैष्णवेपीतं । शैवेश्वेतंग्राह्यं । तदुक्त्यमाह । त्रिगुणंत्रिगुणीकृत्यग्रन्थयेच्छिल्पशास्त्रतः । एकैकंमातृकावर्णंसतारं प्रजपन्सुधीः ॥ मणिमादायसूत्रेणग्रन्थयेन्मध्यमध्यतः । ब्रह्मग्रन्थिविधायेत्थंमेरुन्तुग्रन्थिसंयुतम् । अश्वत्थपत्रनवकैः पद्माकारन्तुकल्पयेत् । तन्मध्येस्थापयेन्मालांमातृकांमूलमुच्चरन् । क्षालयेत्पञ्चगव्येनसद्योजातेनसज्जलैः चन्दनागुरुगन्धाद्यै-र्वामदेवेनघर्षयेत् । धूपयेत्तामघोरेणतत्पुरुषेणलेपयेत् । मन्त्रयेत्पञ्चमेनैवप्रत्येकंतुशतंशतमिति । अथप्रथमतः । त्रिगुणंत्रिगुणीकृत्यमालांग्रन्थयेत् । सप्रणवमातृकावर्णांप्रजपन् मणिमादाय एकस्यमुखे द्वितीयस्य मुखंसंयोज्यतस्यपुच्छेद्वितीयस्य पुच्छं कृत्वा नवतन्तु कगुणेनग्रन्थयेत् । ताञ्चपुच्छाकारां वासर्प्पाकारांनिर्म्मायनवाश्वत्थपत्रपद्मे संस्थाप्यसंकल्पं कुर्य्यात् । ॐ अद्येत्याद्यमुकगोत्रो मुकशर्म्मा स्वेष्टमन्त्र सिद्धिकामोऽमुकदेवतामालासंस्कारमहंकरिष्ये । तदङ्गतया गणपत्यादिपूजनमहङ्करिष्ये ॥ ततः समूलमातृकामुच्चरन् पुटकस्थायांमालायांपञ्चगव्यं क्षिपेत् । मूलं अं मूलं आंमूलमित्यादिना । ततः सद्योजातमन्त्रणस्वच्छजलैः क्षालयेत् । मन्त्रस्तु । ॐ सद्योजातं प्रपद्यामिसद्योजाताय वैनमः । भवेभवेनातिभवे भवस्वमांभवोद्भवायनमः । ततोवामदेव मन्त्रेण गन्धाद्यैर्लेपयेत् । मन्त्रस्तु-

। ओं वामदेवायनमो ज्येष्ठायनमोरुद्रायनमः कालायनमः कलविकरणाय नमो बलविकरणाय नमो बलाय नमो बलप्रथमनाय नमः सर्वभूतदमनाय नमोमनोन्मनायनमः । ततोऽघोरमन्त्रेण तान्धूपयेत् । मन्त्रस्तु । ओं अघोरेभ्योथघोरेभ्योऽघोरघोर तरेभ्यः । सर्वेभ्यः सर्वसर्वेभ्यो नमस्ते स्तुरुद्र रूपेभ्यः । ततःतत्पुरुषमन्त्रेण लेपयेत् । मन्त्रस्तु । ओं तत्पु रुषाय विद्महेमहादेवायधीमहि । तन्नोरुद्रः प्रचोदयात् । ततःपञ्चममन्त्रेण प्रत्येकं मणिं शतंशतं मन्त्रयेत् । मेरुमपिमन्त्रयेत् । पञ्चममन्त्रस्तु । ओं ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानांब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणोधिपतिर्ब्रह्माशिवोमेऽस्तु सदाशिवोम् । प्रत्येकंतुसकृद्वा । वासमुदायमालामधिकृत्यतेनपञ्चममन्त्रेण मालायांशतवारंजपंकुर्य्यात् । ततोमालायामावाहनाष्टमुद्राप्रदर्शनपुरः सरदेवतामावाह्यमूलेनतांसंपूज्यमालायाः । प्राणप्रतिष्ठांकुर्य्यात्-आं ह्रीं क्रों यं रं लं वं शं षं सं हीं ओं क्षं सं हं सः ह्रीं । ओं हं सः अमुकदेवतामालायाः प्राणाइहप्राणाः आमित्यादि २० अमुकदेवता मालाया जीवइहस्थितः । आमित्यादि २० अमुकदेवतामालायाः सर्वेन्द्रियाणि । आमित्यादि २० अमुकदेवता मालाया वाङ्मनश्चक्षुः श्रोत्रघ्राण प्राणाइहा गत्यसुखंचिरन्तिष्ठन्तुस्वाहा । ओं क्षं सं हं सः ह्रीं ओं इतिमन्त्रेण प्राणप्रतिष्ठांविधाय-

व्य रक्त मरीत्याप्रत्येकंमणिंस्पृशन् मूलमन्त्रं सकृज्जपेत् । सविन्दुमेकैकमातृकावर्णञ्चजपेत् । ततःसंस्कृतवह्नावष्टोत्तरशत परिमितहोमं कृत्वा संपाताज्यं मालायांक्षिपेत् । होमाशक्तौ षोडशोत्तर शतद्वय सङ्ख्याकजपंतया मालयाकृत्वामूलेनतां पूजयित्वाञ्जलिंबध्वामन्त्रं पठेत् । त्वंमालेसर्व लोकानां सर्वसिद्धि प्रदामता । तेनसत्येनमेसिद्धिं देहिमातर्न्नमोस्तुते । इतिप्रणम्यदेवताविसर्ज्जनंकुर्य्यात् । ततः कस्तूरीकुंकुमादिना सुवासितांमालांकृत्वायत्नेन गोपयेदिति मालासंस्कारः ॥ अथमालानिर्णयः ॥ तदुक्तंयामले ॥ पद्मबीजादिभिर्म्माला वह्निमजायेश्रृणुव्रताः । रुद्राक्षशङ्खपद्माक्ष पुत्रजीवकमौक्तिकैः । स्फाटिकैर्म्मणिरत्नैश्च सौवर्णैर्विद्रुमैस्तथा । राजतैःकुशमूलैश्च ग्रहस्थस्याक्ष मालिका । अङ्गुलीगणनादेकंपर्वण्यष्टगु णंभवेत् । पुत्रजीवैः शतगुणंशतंशङ्खैः सहस्रकम् । प्रवालैर्म्मणिरत्नैश्च दशसाहस्रकंस्मृतम् । तदेवस्फाटिकैःप्रोक्तं मौक्तिकैर्ल्लक्षमुच्यते । पद्माक्षैर्द्दशलक्षंस्यात्सौवर्णैः कोटिरुच्यते कुशग्रन्थ्याकोटिशतंरुद्राक्षैःस्यादनन्तकम् । अथकामनाभेदेन मालायथा । पद्माक्षैः रचितामाला शत्रूणांनाश कारिणी । कुशग्रन्थिमयीमाला सर्वपापप्रणाशिनी । पुत्रजीवफलैःकृताकुरुतेपुत्र संपदम् । प्रवालैर्विहितामाला प्रयच्छेद्विपुलंधनम् । त्रिपुरामन्त्रजपादौ रक्तचन्दनबीजादि-

भिरतिशस्ता। गणेशजपेपिरक्तचन्दनमालाप्रशस्ता॥
वैष्णवेतुलसीमाला गजदन्तैर्गणेश्वरे। त्रिपुरायाजपेश-
स्तारुद्राक्षैस्तुचचन्दनैः॥ अकारादिक्षकारान्ताअक्षमा-
लाप्रकीर्तिता। क्षार्णमेरुमुखंतत्रकल्पयेन्मुनिसम्मतम्।
पञ्चाशन्मणिभिर्म्मालाविहितासर्वकर्म्मसु। काम्याम-
पिकरेकुर्य्यान्मालाभावेसुन्दरि॥ अथकरमाला॥ स
नत्कुमारसंहितायाम्॥ अनाम्यामध्यमारभ्यकनिष्ठा-
दितएवतु। तर्ज्जनीमूलपर्य्यन्तंदशपर्वसुसंजपेत्। एत-
द्गोपालविषयम्॥ अथशक्तेः करमाला॥ पर्वद्वयम-
नामायाः परिवर्त्तनवैक्रमात्। पर्वत्रयंमध्यमायास्त-
र्ज्जन्येकंसमाहरेत्। शक्तिमालासमाख्यातासर्वतन्त्रप्र-
दीपिका। श्रीविद्यायांविशेषः॥ अनामायामध्यमा-
याश्च मूलाग्राच्चद्वयंद्वयम्। कनिष्ठायाश्चतर्ज्जन्यास्त्रयं
पर्वसुरेश्वरि। अनामायामध्यमायाश्चमेरु स्याद्द्वित-
यंशुभे। प्रादक्षिण्यक्रमेणैवजपेत्त्रिपुरसुन्दरि इतिया-
मलीयात्॥ अङ्गुल्यग्रेचयज्जप्तंयज्जप्तंमेरुलङ्घने॥ प-
र्वसन्धिषुयज्जप्तंतत्सर्वंनिष्फलंभवेत्। जपसङ्ख्यातु-
कर्त्तव्यानासङ्ख्यातंजपेत्सुधीः॥ असङ्ख्याकारकस्या-
स्यजपोभवतिनिष्फलः॥ हृदयेहस्तमारोप्यतिर्य्यक्कृ-
त्वाकराङ्गुलीः। आच्छाद्यवाससाहस्तंदक्षिणेनसदाज-
पेत्॥ अङ्गुलीर्नवियुञ्जीतकिंचिदाकुंचितेनच॥ अङ्गु-
लीनांवियोगाच्चछिद्रेचस्रवतेजपः॥ कामनाभेदेत्वङ्गु-

लीनियमः ॥ तर्ज्जन्यङ्गुष्ठयोगेनशत्रूच्चाटनकारकम् ।
अङ्गुष्ठमध्यमायोगान्मन्त्रसिद्धिः सुनिश्चला ॥ अङ्गु-
ष्ठानामिकायोगादुच्चाटोत्सादनेमते । ज्येष्ठाकनिष्ठयो-
गेनशत्रूणांनाशनंमतम् । जीर्णेसूत्रेपुनः सूत्रंग्रन्थयि-
त्वाशतंजपेत् ॥ प्रमादात्पतितेहस्ताच्छतमष्टोतरं ज-
पेत् । जपेन्निषिद्धसंस्पर्शेक्षालयित्वायथोचितम् ।
छिन्नेप्यष्टोत्तरशतजपः । छिन्नकरभ्रष्टयोस्तुल्यत्वात् ॥
अथासननियमः ॥ काम्यार्थंकम्बलंचैवश्रेष्ठंतद्रक्तकम्बल-
म् ॥ कृष्णाजिनेज्ञानसिद्धिर्म्मोक्षः श्रीर्व्याघ्रचर्म्मणि ।
कुशासनेमन्त्रसिद्धिर्न्नात्रकार्याविचारणा । धरण्यांदुःख
संभूतिर्द्दौर्भाग्यं दारुजासने ॥ वंशासनेतुदारिद्र्यं पाषा-
णेव्याधिपीडनम् । तृणासनेयशोहानिः पल्लवेचित्त-
विभ्रमः । जपध्यानतपोहानिंवस्त्रासनंकरोतिच । अ-
त्रवस्त्रासनंकेवलवस्त्रंनिषिद्धम् । वस्त्रासनंरोगहर-
मितिविशिष्टफलजनकत्वविधानात् । चैलाजिनकुशो-
त्तरमितिभगवद्वचनाच्च । इतिश्रीमन्मैथिलजीवनाथकृ-
तषट्चक्रविवरणदीक्षाविधानमन्त्रसङ्ग्रहमालासंस्का -
रादिविधानं संपूर्णम् ॥ पञ्चदेवताः । गणेशविष्णुसूर्यदु-
र्गा शिवाः ॥ पञ्चलोकपालाः । गणेशश्चाम्बिकावायुरा
काशंचाश्विनौतथा । ग्रहाणामुत्तरेपञ्चलोकपालाः प्र-
कीर्त्तिताः ॥ इन्द्रोऽग्निश्चयमश्चैवनिर्ऋतिर्वरुणस्तथा ।
वायुः सोमश्चगिरिशः पञ्चगीनवमस्मृतः ॥ ब्रह्मापूर्वा-

दितः सर्वेदिक्पालाः समुदीरिताः । वज्रं शक्तिर्दण्ड-
खड्गौपाशोऽङ्कुशगदेअपि । त्रिशूलपद्मचक्राणितदस्त्रा
णिविदुर्बुधाः । षोडशमातृकाः । गौरी १ पद्मा २ श-
ची ३ मेधा ४ सावित्री ५ विजया ६ जया ७ । देवसेना
८ सुधा ९ स्वाहा १० मातरो ११ लोकमातरः १२ । हृष्टिः १३
पुष्टिः १४ स्तथातुष्टि १५ स्तथात्मकुल देवता १६ । अथपु-
रश्चरणविधिः ॥ योगिनीहृदये ॥ गुरोराज्ञां समादायशु-
द्धान्तः करणोनरः । मन्त्रस्यसिद्धिकामेनपुरश्चरणमार-
भेत् ॥ जीवहीनोयथादेहीसर्वकर्म्म सुनक्षमः । पुरश्चरण
हीनोपितथामन्त्रः प्रकीर्त्तितः । तस्मादादौस्वयंकुर्य्या-
द्गुरुंवाकारयेद्बुधः ॥ गुरोरभावेविप्रंवासर्वप्राणिहितेर-
तम् ॥ स्त्रियंचसुगुणोपेतांसपुत्रांविनियोजयेत् । तत-
उत्तरायणेशुक्लपक्षे चन्द्रतारानुकूलेहिपुरश्क्रियांकर्त्तुं स्था-
नंचिन्तयेत् । पुण्यक्षेत्रंनदीतीरंगुहांपर्वतमस्तकम् ॥
तीर्थप्रदेशंसिन्धूनांसङ्गमंपावनंवनम् ॥ उद्यानंरम्यदेशं-
चबिल्वमूलंतटंगिरेः तुलसीकाननंगोष्ठंवृषशून्यंशिवा-
लयम् । अश्वत्थामलकीमूलंगोशालांजलमध्यतः । दे-
वतायतनंकूलंसमुद्रस्यनिजंगृहम् । गृहेशतगुणंविद्या
द्गोष्ठे लक्षगुणंभवेत् । कोटीर्द्देवालयेपुण्यमनन्तं शिव-
सन्निधौ ॥ म्लेच्छदुष्टमृगव्याघ्रशङ्कातङ्कविवर्जिते । एका
५ न्ते पावनेनिन्दारहितेभक्तिसंयुते । स्वदेशेधार्म्मिके-
देशेसुभिक्षे निरुपद्रवे । रम्ये भक्तजनस्थानेनिवसेत्तापसः

प्रिये । एषामन्यतमंस्थानमाश्रित्यजपमाचरेत् । यत्र-
ग्रामेजपेन्मन्त्रीतत्रकूर्म्मं विचिन्तयेत् । कूर्म्म स्थानमा-
हगौतमीये ॥ जपस्थानभूमिंनवधाकृत्वापूर्वादिषुकोष्ठे-
षुकचटतपयशवर्णानन्तेलक्षाविति विलिख्यमध्यकोष्ठ
मपिनवधाविधायतत्रपूर्वादिषुस्वरद्वन्द्वंविलिखेत् । क्षे-
त्रनामादिवर्णोयत्रकोष्ठे दृश्यतेतद्देवदीपस्थानमिति ।
तदभावस्थानमपितत्रैव पर्वतेसिंधुतीरेवापुण्यारण्येन-
दीतटे । यदिकुर्य्यात्पुरश्चर्य्यांतत्रकूर्म्मं नचिन्तयेत् । दे-
वीयामलेपि । कुरुक्षेत्रेप्रयागेचगङ्गासागरसङ्गमे । म-
हाकालेचकाश्याञ्चदीपस्थानंनचिन्तयेत् । ग्रामेवायदि-
वावास्तौगृहेतञ्चविचिन्तयेत् । ततः परिगृहीतक्षेत्र-
मध्येकूर्म्मं चक्रमवलोक्यतस्यमुखेजपमण्डपंकृत्वापुर-
श्चरणंकुर्य्यादिति । अथपुरश्चरणेभक्ष्याभक्ष्यनियमोगौ-
तमीये । पुरश्चरणकृन्मन्त्रीभक्ष्याभक्ष्यंविचिन्तयेत् ।
अन्यथाभोजनाद्देविसिद्धिहानिश्चजायते । भुञ्जानोपि-
हविष्यान्नंशाकंयावकमेवच । पयोमूलंफलंवापियत्र-
यत्रोपलभ्यते । हविष्यमाहागस्त्यसंहितायाम् ॥ दधि
क्षीरंघृतंगव्यमैक्षवं गुडवर्ज्जितम् । तिलाश्चैवसितामुद्गाः
कन्दंकेमुकवर्जितम् । नारिकेलफलञ्चैवकदलीकवलीत-
था । आम्रमामलकञ्चैवपनसञ्चहरीतिकिम् । व्रतान्तरेप्र-
शस्तञ्चहविष्यंमन्यतेबुधैः ॥ व्रतान्तरइति ॥ हैमन्तिकंसि-
तास्विन्नमित्यादि ॥ अथवर्ज्यानि । विवर्ज्जयेन्मधुक्षा-

रंलवणन्तैलमेवच । ताम्बूलंकांस्यपात्रञ्चदिवाभोजनमेवच ॥ अन्यच्च । क्षारञ्चलवणंमांसंगृञ्जनंकांस्यभोजनम् माषाढकीमसूरञ्चकोद्रवांश्चणकानपि । कौटिल्यंक्षौरमभ्यङ्गमनिवेदितभोजनम् । असंकल्पितकृत्यञ्चपज्जर्येन्मर्द्दनादिकम् । स्नायाच्चपञ्चगव्येनकेवलामलकेनवा । मन्त्रजप्तान्नपानीयैः स्नानाचमनभोजनम् । कुर्य्याद्यथोक्तविधिनात्रिसन्ध्यं देवतार्च्चनम् । हिक्कांकासंतथाजृम्भांनिद्राञ्चपरिवर्ज्जयेत् ॥ अथभोजननियममाह ॥ जठरंपूरयेदर्द्धं मन्नैर्भागंजलेनच । वायोः सञ्चरणार्थायचतुर्थमवशेषयेत् । अथपरान्ननिषेधः कुलार्णवे । यस्यान्नपानपुष्टाङ्गः कुरुतेधर्म्मसञ्चयम् । अन्नदातुः फलस्यार्द्धं कर्त्तुश्चार्द्धं नसंशयः । तस्मात्सर्वप्रयत्नेनपरान्नं परिवर्ज्जयेत् । पुरश्चरणकालेतुसर्वकर्म्म सुशाम्भवि । जिह्वादग्धापरान्नेनकरौदग्धौप्रतिग्रहात् । मनोदग्धंपरस्त्रीभिः कथंसिद्धिर्वरानने । अत्रपरान्नंभिक्षेतरविषयम् ॥ अथजपनियमः ॥ उक्तसंङ्ख्याजपंकुर्य्यात्पुरश्चरणसिद्धये । देवतागुरुमन्त्राणामैक्यंसम्भावयन्धिया । जपेदेकमनाः प्रातः कालंमध्यन्दिनावधि। यत्सङ्ख्ययासमारब्धंतत्कर्त्तव्यमहर्निशम् । यदिन्यूनाधिकंकुर्य्याद्व्रतभ्रष्टोभवेन्नरः ॥ कुलार्णवेपि । न्यूनातिरिक्तकर्म्माणिनफलन्तिकदाचन । यथाविधिकृतान्येवसत्कर्म्माणिफलन्तिहि । मुण्डमालातन्त्रेपि ॥ यत्संङ्ख्य-

यासमारब्धंतज्जप्तव्यंदिनेदिने । न्यूनाधिकंनकर्त्तव्यमा-
समाप्तंसदाजपेदिति ॥ अथजपेद्द्वादशधर्म्माः कुलार्णवे-
भूशय्याब्रह्मचर्य्यत्वंमौनमाचार्य्यसेवनम् । नित्यपूजा-
नित्यदानं देवतास्तुतिकीर्त्तनम् । नैमित्तिकार्च्चनञ्चैव-
विश्वासोगुरुदेवयोः । जपनिष्ठाद्द्वादशैतेधर्म्माः स्युर्म्म-
न्त्रसिद्धिदाः ॥ स्त्रीशूद्रपतितव्रात्यनास्तिकोच्छिष्टभाष-
णम् । असत्यभाषणञ्चैवजपकालेविवर्ज्जयेत् । योगि-
नीतन्त्रे ॥ असत्यभाषणंवाचंकुटिलांपरिवर्ज्जयेत् ।
सत्येनापिनभाषेतजपहोमार्च्चनादिषु । वर्ज्जयेद्गीतवा-
द्यादिश्रवणंनृत्यदर्शनम् । अभ्यङ्गङ्गंधलेपञ्चपुष्पधार-
णमेवच ॥ त्यजेदुष्णोदकस्नानमन्यदेवप्रपूजनम् । अ-
न्यदपितत्रैव ॥ नैकवासाजपेन्मन्त्रंबहुवस्त्राकुलोपिवा
पतितानामन्त्यजानांदर्शनेभाषणेश्रुते। क्षुतेधोवायुगमने
जृम्भणेजपमुत्सृजेत् । तथातस्यचतत्प्राप्तौप्राणायामंष
डङ्गकम् । कृत्वासम्यग्जपेच्छेषंयद्वासूर्य्यादिदर्शनम् ।
आदिशब्दादग्निंब्राह्मणमपिअवलोकयेत् ॥ अथान्यत्त-
न्त्रान्तरे ॥ मनः संहरणंशौचंमौनंमन्त्रार्थचिन्तनम् ।
अव्यग्रत्वमनिर्वेदोजपसंपत्तिहेतवइति । अन्यदपि । उ-
ष्णीषीकञ्चुकीनग्नोमुक्तकेशोगणावृतः । अपवित्रकरो-
शुद्धः प्रलपन्नजपेत्क्वचित् । अनासनः शयानोवागच्छ
न्भुञ्जानएववा । रथ्यायामशिवस्थानेनजपेत्तिमिरालये।
मार्ज्जारंकुक्कुटंश्वानंक्रौञ्चंशूद्रंखरंकपिम् दृष्ट्वाचम्यजपे-

त्कर्णंसंष्टष्टास्तानंविधीयते। एवंजपनियमः सर्वत्रज्ञेयः। मानसेनदोषक्कदिति ॥ अथमानसजपेनियमाभावमुपदिशतितत्रैव ॥ अशुचिर्वाशुचिर्वापिगच्छंस्तिष्ठन्स्वपन्नपि। मन्त्रैकशरणोविद्वान्मनसैवंसदाभ्यसेत्। नदोषोमानसेजाप्येसर्वदेशेपिसर्वदा। जपनिष्ठोद्विजश्रेष्ठोखिलयज्ञफलंलभेत्। श्रीविद्यादिमन्त्रजपेतुतत्तन्मन्त्रेविशेषोज्ञेयः॥ अथजपफलमाह ॥ सर्वधर्म्मे ॥ जपनिष्ठोद्विजश्रेष्ठोखिलयज्ञफलंलभेत्। सर्वेषामेवयज्ञानांजायतेऽसौमहाफलः। जपेनदेवतानित्यंस्तूयमाना प्रसीदति। प्रसन्नाविपुलान्कामान् दद्यान्मुक्तिञ्चशाश्वतीम्। यक्षरक्षः पिशाचाश्चग्रहाः सर्प्पाश्चभीषणाः। जपिनंनोपसर्प्पन्तिभयभीताः समन्ततः। यावन्तः कर्म्मयज्ञाः स्युः पवित्राणितपांसिच। सर्वेतेजपयज्ञस्यकलांनार्हन्तिषोडशीम्। माहात्म्यंवाचिकस्यैतज्जपयज्ञस्यकीर्त्तितम्। तस्माच्छतगुणोपांशुः सहस्रोमानसः स्मृतः। मानसः सिद्धिकामानांपुष्टिकामउपांशुकः। वाचिकोमारणेचैवप्रशस्तोजपईरितः। अथमानसादिजपलक्षणम् ॥ धियायदक्षरश्रेणींवर्णस्वरपदात्मिकाम्। उच्चरेदर्थमुद्दिश्यमानसः सजपः स्मृतः। जिह्वोष्ठौचालयेत्किञ्चिद्देवतागतमानसः। किञ्चिच्छ्रवणयोग्यः स्यादुपांशुः सजपः स्मृतः मन्त्रमुच्चारयेद्वाचावाचिकः सजपः स्मृतः। विशुद्धेश्वरतन्त्रेपि ॥ निजकर्णागोचरो-

योमानसः सजपः स्मृतः । उपांशुर्निजकर्णस्यगोचरः परिकीर्त्तितः । वाचिकस्तुजनैर्वेद्यस्त्रिविधोजपईरितः उच्चैर्ज्जपाद्विशिष्टः स्यादुपांशुर्दशभिर्गुणैः । जिह्वाजपाच्छतगुणः सहस्रोमानसः स्मृतः ॥ तन्त्रान्तरेच ॥ उच्चैर्ज्जपोऽधमः प्रोक्तउपांशुर्म्मध्यमः स्मृतः । उत्तमोमानसोदेवित्रिविधः कथितोजपः । अतिह्रस्वोव्याधिहेतुरतिदीर्घोवसुक्षयः । अक्षराक्षरसंयुक्तंजपेन्मौक्तिकहारवत् । मनसायः स्मरेत्स्तोत्रंवचसावामनुंजपेत् । उभयंनिष्फलंयातिभिन्नभाण्डोदकंयथा ॥ अथमन्त्रस्य प्रभुत्वकारणमाहगौतमीये ॥ पशुभावेस्थितामन्त्राः केवलावर्णरूपिणः ॥ सौषुम्णाध्वनिमन्त्रास्तेप्रभुत्वंयान्तितज्जपात् । मन्त्राक्षराणिचिच्छक्तौप्रोतानिपरिभावयेत् ॥ तामेवपरमव्योम्निपरमानन्दबृंहिते । दर्शयत्यात्मसद्भावंपूजाहोमादिभिर्विना ॥ कुलार्णवेतुविशेषः ॥ मनोऽन्यत्रशिवोन्यत्रशक्तिरन्यत्रमारुतः । नसिद्ध्यतिवरारोहेकल्पकोटिशतैरपि ॥ अथमन्त्रस्यसूतकद्वयमाहतत्रैव ॥ जातसूतकमादौस्यादन्तेचमृतसूतकम् । सूतकद्वयसंयुक्तोयोमन्त्रः सनसिद्ध्यति । ब्रह्मबीजमनोदत्वाचाद्यन्तेपरमेश्वरि । सप्तवारंजपेन्मन्त्रंसूतकद्वयमुक्तये ॥ ब्रह्मबीजमोङ्कारः सप्तधाप्रणवमादौप्रजप्यततोमन्त्रंजपत्वाचान्तेपुनः सप्तधाप्रणवंजपेदिति ॥ अथान्यत् ॥ मन्त्रार्थमन्त्रचैतन्ययोनिमुद्रांनवेत्तियः । शत-

कोठिजपेनापितस्यसिद्धिर्नजायते ॥ लुप्तबीजाश्चये-
मन्त्रानदास्यन्तिफलंप्रिये । मन्त्राश्चैतन्यसहिताः स-
र्वसिद्धिकराः स्मृताः । चैतन्यरहितामन्त्राः प्रोक्ता-
वर्णास्तुकेवलम् ॥ फलंनैवप्रयच्छन्तिकल्पकोटिशते-
रपि ॥ मन्त्रोच्चारेकृतेयादृक्स्वरूपंप्रथमंभवेत् । श-
तेसहस्रेलक्षेवाकोटिजप्तेनतत्फलम् । हृदयेग्रन्थिभेद-
श्चसर्वावयववर्द्धनम् ॥ आनन्दाश्रूणिपुलकोदेहावेशः
कुलेश्वरि । गद्गदोक्तिश्चसहसाजायतेनात्रसंशयः ॥ स-
कृदुच्चरितेप्येवंमन्त्रेचैतन्यसंयुते । दृश्यन्तेप्रत्ययाय-
त्रपारंपर्य्यन्तदुच्यते ॥ अथमन्त्रसमर्प्पणप्रकारोगौत-
मीये ॥ एवंजपंपुराकृत्वातेजोरूपंसमर्पयेत् । देवस्य-
दक्षिणेहस्तेकुशपुष्पार्घवारिभिः । सफलंतद्विभाव्यैवं-
प्राणायामंसमाचरेत् ॥ जपस्यादौजपान्तेचत्रितयंतु-
समाचरेत् । शक्तिपक्षेवामहस्तेजपंसमर्प्पयेत् । एवं
जपंपुराकृत्वागन्धाक्षतकुशोदकैः । जपंसमर्पयेद्देव्या-
वामहस्तेविचक्षणः ॥ जपान्तेहोमयेन्मन्त्रीप्रत्यहंतद्दशां-
शतः । तर्प्पणंचाभिषेकंचतद्दशांशंततोमुने । प्रत्यहंभो-
जयेद्विप्रानून्यूनाधिकप्रशान्तये । अथवासर्वपूर्त्तौ चहो-
मादिकमथाचरेत् ॥ होमाद्यशक्तौसनत्कुमारीये ॥ य-
दङ्गंभवेद्भङ्गंतत्संङ्ख्याद्विगुणोजपः । होमाभावेजपः
कार्य्योहोमसङ्ख्याचतुर्गुणः । विप्राणांक्षत्रियाणाञ्चरस-
सङ्ख्यागुणःस्मृतः । वैश्यानांवसुसङ्ख्यातमेषांस्त्रीणा-

मयंविधिः । अत्राप्यशक्तः । तत्प्रकारोयोगिनीहृदये । होमकर्म्मण्यशक्तानांविप्राणान्द्विगुणोजपः । इतरेषान्तुवर्णानान्त्रिगुणादिसमन्वितः । इत्यनेनस्त्रीशूद्रयोर्होमाधिकारः । तच्चब्राह्मणद्वारैव ॥ तथाचतन्त्रान्तरे । ओंकारोच्चारणाद्धोमाच्छालग्रामशिलार्च्चनात् । ब्राह्मणीगमनाच्चैवशूद्रश्चाण्डालताम्व्रजेदितिसाक्षान्निषेधात् । तथाप्रणवादिश्चयोमन्त्रोनस्त्रीशूद्रेप्रशस्यतइति । सर्वत्रस्त्रीणांशूद्रतुल्यताज्ञेया ॥ तथागस्त्यसंहितायाम् ॥ यदिहोमेनशक्तःस्यात्पूजायांतर्प्पणेपिवा । तावत्सङ्ख्याजपेनैवब्राह्मणाराधनेनवा । भवेदङ्गद्वयेनैवपुरश्चरणकर्म्मणि ॥ गुरवेदक्षिणांदत्वाभोजनाच्छादनादपि ॥ गुरुसन्तोषमात्रेणमन्त्रसिद्धिर्भवेद्ध्रुवम् ॥ गुरुमूलमिदंसर्वमित्याहुस्तन्त्रवेदिनः ॥ गुरुरेवपरब्रह्मतस्मादादौतमर्च्चयेत् ॥ तदन्तेमहतींपूजांकुर्यात्साधकसत्तमः । सुवासिनीःकुमारीश्चभूषणैरपिभूषयेत् । मिष्टान्नफलमूलैश्चभोजयेत्तास्तथाविधि ॥ एवंसिद्धमनुम्मन्त्रीसाधयेत्सकलेप्सितान् । अथग्रहणकालिकपुरश्चरणविधिः । तत्रैव ॥ अथवान्यप्रकारेणपुरश्चरणमिष्यते ॥ ग्रहणेर्क्कस्यचेन्दोर्वाशुचिःपूर्वमुपोषितः ॥ नद्यांसमुद्रगामिन्यांनाभिमात्रोदकेस्थितः ॥ स्पर्शाद्विमुक्तिपर्यन्तंजपेन्मन्त्रमनन्यधीः ॥ नद्यभावेतुतत्रैव ॥ यद्वापुण्योदकेस्नात्वाशुचिःपूर्वमुपोषितः ॥ ग्रहणादिविमोक्षान्तंजपेन्मन्त्रंसमाहितः ॥

मुण्डमालायाम् ॥ दृष्ट्वास्नात्वासुसङ्कल्पोविमोक्षान्तंजपंचा-
रेत् । तावद्धोमादिकंकुर्य्याद्ग्रहणान्तेशुचिः पुमान् ॥
एवंजपान्मन्त्रसिद्धिर्भवत्येवनसंशयइति ॥ ग्रहणेपुरश्च-
रणस्यमुख्यतामाह ॥ श्राद्धादावनुरोधेनत्यजेज्जाप्यंन-
रोयदि ॥ सभवेद्देवताद्रोहीपितॄन्सप्तनयत्यधः । ज-
पयज्ञंपरित्यज्यपितृयज्ञंकरोतियः । सभवेद्देवताद्रोही
पितॄन्सप्तनयत्यधः । सनत्कुमारीयवचनाज्जपस्याव-
श्यकत्वम् । वस्तुतस्तु आरब्धपुरश्चरणविषयकमि-
दम् ॥ पौरश्चर्य्येसमारब्धेतत्रचेद्ग्रहणंभवेत् ॥ तदा-
श्राद्धानुरोधेनजपंनैवपरित्यजेत् । इत्युक्तेः । अथपुर-
श्चरणस्वरूपमाह ॥ जपहोमौतर्प्पणञ्चाभिषेकोविप्रभो-
जनम् । पञ्चाङ्गोपासनंलोकेपुरश्चरणमिष्यते । ग्रह-
णादौतुजपमात्रमेवपुरश्चरणम् अतएवपञ्चाङ्गस्वरूपपु-
रश्चरणे कृतेमुख्यप्रयोगेप्यधिकार इति । तदकरणेके-
वलजपमात्रेपुरश्चरणेनाधिकार इतितत्वम् । अथपु-
रश्चरणकालोभिहितोवाराहीये ॥ चन्द्रतारानुकूलेचशु-
क्लपक्षेशुभेहनि । आरभेतपुरश्चर्य्यांहरौसुप्तेनचाचरेत् ।
ग्रहणेचमहातीर्थेनकालमवधारयेत् अथपुरश्चरणप्रयो-
गः ॥ तत्रतावद्भूमेः परिग्रहंकृत्वापुरश्चरणकृन्नरः ।
प्राक्तृतीयदिवसेक्षौरादिकंविधायवेदिकाचतुर्दिक्षुक्रो-
शमात्रंक्रोशद्वयंवायावदिष्टंवाक्षेत्रंचतुरस्रम् ॥ आहारा-
दिविहारार्थंपरिकल्प्यकूर्म्मचक्रानुगुणमण्डपंविधायएक-

मुक्तञ्चकुर्य्यात् । ततःपरदिनेस्नानादिकं विधायशुद्धःसन् अश्वत्थोदुम्बरप्लक्षाणामन्यतमस्यवितस्तिमात्रान् दश-कीलकान् ओं अस्त्रायफडितिमन्त्रेणाष्टोत्तरशताभि-मन्त्रितान् दशदिक्षुनिखनेत् । ओं तत्सत् अद्ये-त्यादिअमुकगोत्रस्यामुकशर्म्मणोममैतत्क्षेत्रस्यसकल-विघ्नोच्चाटन पूर्वकस्वेष्टमन्त्रसिद्धिकामः पूर्वादिदश-दिक्षुकीलारोपणं गणपतिवास्तुपुरुषक्षेत्रपालपूजनं-चाहङ्करिष्ये ॥ यथा । ओं येचात्रविघ्नकर्त्तारोदि-विभुव्यन्तरिक्षगाः । विघ्नभूताश्चयेचान्येमममन्त्रस्य-सिद्धिषु । मयैतत्कीलितंक्षेत्रंपरित्यज्यविदूरतः । अप-सर्प्पन्तुतेसर्वेनिर्विघ्नंसिद्धिरस्तुमे इत्यनेननिखन्यतेषु ओं नमः सुदर्शनायअस्त्रायफडितिमन्त्रेणास्त्रं संपूज्यपूर्वादि क्रमेणइन्द्रादिलोकपालान्पूजपेद्यथा ।ओं भूर्भुवः स्वरिन्द्र लोकपालइहा गच्छेत्यावाह्यपाद्यादिभिः संपूज्यस्वस्वदि-क्षु वह्न्यादिलोकपालान्पूजयेद्यथा । ततोमध्यस्थानेक्षेत्र-पालंवास्त्वीशञ्चसंपूज्यसर्वे विघ्नविनाशार्थंगणपतिंपूज-येत् । यथा । ओं अद्येत्याद्यमुकगोत्रोऽमुकदेवशर्म्मा-मत्कर्त्तव्यामुकमन्त्रपुरश्चरण कर्म्मणिसर्वविघ्नविनाशा-र्थं गणेशपूजनमहङ्करिष्ये । इतिसंकल्प्यवेदिकामध्येप-ञ्चोपचारैर्गणेशंपूजयेत् । उक्तञ्च । ग्रामेक्रोशमितंस्था-नंनद्याद्यीस्वेच्छयापुनः । नगरादावपिक्रोशद्क्रोशयुग्म मथापिवा । आहारादिविहारार्थन्तावतींभूमिमाक्रमेत् ।

क्षेत्रंवायावदिष्टन्तुविहारार्थंप्रकल्पयेत्। क्षीरवृक्षोद्भवान् कीलानस्त्रमन्त्राभिमन्त्रितान्। निखनेद्दशदिग्भागेतेषु-स्त्रंचप्रपूजयेत्। लोकपालान्पुनस्तेषुगन्धाद्यैः पूजयेत्सु-धीः॥ क्षेत्रपालादिकंतत्रपूजयेद्विधिवत्ततः। क्षेत्रेशंवा स्तुनामानंविघ्नराजंसमर्च्चयेत्। दिक्पतिभ्योबलिंदद्या-त्ततः क्षेत्रंसमानिशेत्। इन्द्र १ अग्नि २ यमनिर्ऋति ४व-रुण ५ वायु ६ सोम ७ ईशान ८ ब्रह्मा ९ ऊर्द्धम् अन न्त १० अधः इन्द्रेशानयोर्म्मध्ये ब्रह्माणं पश्चिमनिर्ऋति-कोणयोर्मध्ये अनन्तं अधस्ततोमाषभक्तादिनापूजितदे-वताभ्योबलिंदद्यात्। ऊँ रौद्रारौद्रकर्म्माणोरौद्रस्थान-निवासिनः। मातरोप्युग्ररूपाश्चगणाधिपतयश्चये। वि-घ्नभूताश्चयेचान्ये दिग्विदिक्षु समाश्रिताः। सर्वेतेप्रीतिम-नसः प्रतिगृह्णन्त्विमंबलिम्। इत्यनेनाष्टदिक्ष भूतेभ्यो-बलिंदद्यात्। ततोभूतबलिदानं। भूतानियानीहवस-न्तिलोकेबलिंगृहीत्वाविधिवत्प्रयुक्तम्। अन्यत्रवासंप रिकल्पयन्तुक्षमन्तुतान्यत्रनमोस्तुतेभ्यः। इतिपठित्वा-भूतबलिंदद्यात्॥ ततोगायत्रींजपेत्। प्रातःस्नात्वातु-गायत्र्याः सहस्रंप्रयतोजपेत्। ज्ञाताज्ञातस्यपापस्यक्ष-यार्थं प्रथमन्ततइतिविद्याधराचार्य्यः। यत्तु प्रातः स्ना-त्वातुसावित्र्याअयुतंप्रयतोजपेत्। तत्पुनरत्यन्तपापश-ङ्कया। सङ्कल्पोयथा। ऊँ अद्येत्याद्यमुकगोत्रोऽमुक-शर्म्माज्ञाताज्ञातपापक्षयकामोऽष्टोत्तरसहस्रगायत्रीजप-

महंकरिष्ये । ततउपवासंहविष्यान्नं वाकुर्य्यात । ततः
परदिनेप्रातः स्नात्वास्वस्तिवाचनपूर्वकंसंकल्पंकुर्य्यात ।
ओं तत्सत । अद्येत्यादिअमुकगोत्रोऽमुकशर्म्माअमुकदेव-
ताया अमुकमन्त्रसिद्धिप्रतिबन्धकाशेषदुरितक्षयपूर्वकंतत-
न्मन्त्रसिद्धिकामोद्याद्दिनमारभ्य कालममुकमन्त्रस्यायुतसह-
स्त्र जपतद्दशांशहोमतद्दशांशतर्प्पण तद्दशांशाभिषेकतद्द-
शांशब्राह्मणभोजनरूप पुरश्चरणमहंकरिष्ये । इतिसङ्क-
ल्प्यभूतशुद्धिप्राणायामादिकं कुर्य्यात् । स्वस्वपद्धत्युक्त-
क्रमेणदेवतांसंपूज्यदीपेप्रज्वलितेदेवतां हृदयेकृत्वाप्रातः
कालमारभ्यमध्यदिनंयावज्जपंकुर्य्यात् । ततोहोमस्तत-
स्तर्प्पणं ततोभिषेकस्ततोब्राह्मणभोजनंकुर्य्यात् । उक्त-
ञ्चकुलार्णवे ॥ तर्प्पणंचततः कुर्य्यात्तीर्थादैश्चेन्दुमिश्रि-
तैः । जलेदेवंसमावाह्यपाद्याद्यैरुपचारकैः । संपूज्यवि-
धिवद्भक्त्यापरिवारसमन्वितम् । एकैकाञ्जलितोयेनपरि-
वारानथतर्प्पयेत् । ततोहोमंदशांशेनतर्प्पयेत्परदेवताम् ।
तर्प्पणवाक्यंतु । मूलंनमःअमुकदेवतांतर्प्पयामिनमःइति
अभिषेकवाक्यन्तुमूलंनमः अमुकदेवतामहमभिषिञ्चा-
मि । इतिकलशमुद्रयामूर्द्ध्निअभिषिञ्चेत् । तथाच । नमो
न्तं मूलमुच्चार्य्यतदन्ते देवताभिधाम् । द्वितीयान्तमहंप-
श्चादभिषिञ्चाम्यनेनतु । अभिषिंचेत्स्वमूर्द्धानन्तोयेकु-
म्भाख्यमुद्रया । शक्तिविषयेतु । मन्त्रान्तेनामचोच्चार्य्य
सिंचयामिनमः पदमितिनीलतन्त्रात् । मूलममुकदेवतां

तर्प्पयामिनमइतिकाचमन् । ततोब्राह्मणभोजनं । ततो-
दक्षिणा । अद्यकृतैतदमुकदेवताया अमुकमन्त्रस्यपुरश्च-
रणकर्म्मणः साङ्गतासिध्यर्थंदक्षिणामिदंकाञ्चनमग्निदैव-
तंयथानामगोत्रायगुरवेतुभ्यमहंसंप्रददे । तदभावेतत्पु-
त्रादिभ्योदेया । ततश्छिद्रावधारणंकुर्य्यात् ॥ अथग्रह-
णकालिकपुरश्चरणसंकल्पः ॥ अद्येत्याद्यमुकगोत्रोऽमु-
कशर्म्माराहुग्रस्तेदिवाकरेनिशाकरेवा अमुकदेवताया-
अमुकमन्त्रसिद्धिकामोग्रासादिमुक्ति पर्य्यन्तं जपरूप-
पुरश्चरणमहंकरिष्ये इतिसंकल्प्यजपेत् । तद्दिनेतत्-
परदिनेवास्नानादिकंविधाय । ॐ अद्येत्याद्यमुकमन्त्र
स्यकृतैतद्ग्रहणकालीयैतत्संख्याकजपतद्दशांशहोमत-
द्दशांशतर्प्पणतद्दशांशाभिषेकंतद्दशांश ब्राह्मणभोज-
नकर्म्माण्यहंकरिष्ये इति संकल्प्यहोमादिकंकुर्य्यात् । द-
क्षिणादानन्तुपूर्ववत् । इतिदीक्षाप्रकाशेपुरश्चरणप्रकारः ॥
अथपुरश्चरणेकृतेपियदिमन्त्रसिद्धिर्नस्यात्तदामन्त्रस्यद
शसंस्काराः कर्तव्याः ॥ तथाकृतेपियदिमन्त्रसिद्धिर्नभ-
वतितदाद्रावणादिकंकुर्य्यात् । तदुक्तं महातन्त्रे ॥ द्रा-
वणंबोधनंवश्यंपीडनंशोषणपोषणे । दहनञ्चबुधः कुर्या-
त्सदासिद्धोभवेन्मनुः । अथैषांप्रयोगोयथा ॥ तत्रादौद्रा-
वणप्रयोगः ॥ वमितिवरुणबीजग्रथितं मूलमन्त्रमक-
र्पूरकुंकुमगोरोचनमनः शिलोशीरैः पूजाचक्ररूपय
न्त्रमध्ये विलिख्यकांस्यपात्रेताम्रपात्रेदुग्धघृतमधुजलान्य-

कीकृत्यतत्रयन्त्रं निधायपूजाजपहोमादिकंकुर्य्यात् । ततोमन्त्रः सिद्धोभवति । अथग्रन्थनप्रकारः । एकोमन्त्रस्य वर्णः स्यात्ततोनामाक्षरंपुनः । मन्त्राणों नामवर्णश्चेत्येवग्रन्थनमीरितम् । एवंकृत्वाजपे १०८ ततः सिद्धोभवति । अथबोधनम् । वाग्भवबीजेनऐमितिबीजेनसंपुठितंमूलमन्त्रंजपेत् । यथा ऐरांरामायनम ऐं ॥ इतिबोधनम् ॥ अथवशीकरणम् । भूर्जपत्रे रक्तचन्दनदारुहरिद्राकस्तूरीमनः शिलाभिर्मूलमन्त्रमालिख्यकण्ठे सन्धायजपेत् । अथपीडनम् ॥ तत्राधरोत्तरभावेनमन्त्रपदानिमन्त्राक्षराणिप्रजप्य अधरोत्तरभावेनदेवंध्यात्वाअर्कदुग्धेनमन्त्रमालिख्यतत्पादेनाक्रम्याधरोत्तरपठितमन्त्रेणजुहुमात् । अथपोषणम् ॥ बालात्तृतीयबीजनसौः इतिबीजेनपुटितंमन्त्रंमधुगोदुग्धाभ्यांभूर्जादौविलिख्यधारयेत् ॥ अथशोषणम् ॥ तत्रयन्त्रभस्मनाघ्रायुबीजत्रिदर्भितं मूलंविलिख्यकण्ठेधारयेत् । विदर्भणंयथा । यं यं रां यं यं रा यं यं मा यं यं यं यं नं यं यं मः यं यं इति । आदौमन्त्राक्षरद्वन्द्वमेकंनामाक्षरंततः । एवं पुनः पुनः प्रोक्तोविदर्भो मन्त्रवित्तमैरिति ॥ अथदहनम् ॥ पालाशबीजतैलेनवह्नि बीजसंपुटितमन्त्रस्यएकैकमक्षरं मातृकार्णैः पुटीकृत्यमन्त्रविद्वांविशेषतः । शतमष्टोत्तरंपूर्वंप्रजपेत्कुलसिद्धये ॥ मातृकापुटितंकृत्वामध्येवर्णंनिधायतु । मन्त्रवर्णास्ततः

कुर्य्याद्बोधनंमन्त्रसंमतं । तारसंपुटितोवापिदुष्टमन्त्रो-
पिसिद्ध्यति इत्यन्यःप्रकारः। टिप्पणम् विलिख्यप्रतिव-
र्णंचाधरंचोर्द्ध्वन्त्र्यवह्निबीजमालिख्यकण्ठेधारयेदिति एव
भूर्जेविलिख्यधारयेदिति ॥ तदुक्तञ्चमहातन्त्रे ॥ द्रावणंबो
धनंवश्यंपीडनंपोषणशोषणे । दहनञ्चबुधःकुर्य्यात्ततः
सिद्धोभवेन्मनुः । द्रावणंवरुणबीजेनग्रन्थनंक्रमयोगतः।
तन्मन्त्रं यन्त्रआलिख्यशिलाकर्पूरकुंकुमैः । उशीरगोरो-
चनाभ्यांचमन्त्रं संग्रथितंलिखेत् । क्षीराज्यमधुतोया-
नांमध्येतंलिखितंक्षिपेत् । पूजनाज्जपनाद्धोमाद्द्रावितः
फलदोभवेत् ॥ द्रावितोपिनसिद्धश्चेद्बोधनंतस्यकारयेत्
बालातृतीयबीजेससंपुटीकृत्यतंजपेत्। एवंबुद्धोभवेत्सि
द्धोनोचेत्तस्यवशंकुरु । कुचन्दनंतथादारुहरिद्रामदनंशि
ला। एतैस्तुलिखितोमन्त्रोभूर्जपत्रेसुशोभने कण्ठेधृतो
भवेत्सिद्धोनोचेत्संताडनंकुरु । अधरोत्तररूपेणपदानिप
रिजप्यवै । ध्यायीतदेवतांतद्वदधरोत्तररूपिणीम् । वि
ध्यायादित्यदुग्धेनलिखित्वाक्रम्यचाङ्घ्रिणा । तथाभू
तेनमन्त्रेणहोमः कार्य्यो दिनेदिने । पीडितोलज्जयावि
ष्टः सिद्धश्चेन्नहिशोषयेत् । बालातृतीयबीजेनपुटितं
दुग्धमध्यतः । धारयेल्लिखितंमन्त्रमथवाशोषणंचरेत् ।
द्वाभ्यान्तुवायुबीजाभ्यांलिखेन्मन्त्रं विदर्भितम् । तद्भ-
स्मभस्मनाकण्ठेधारयेदपिसाधकः । नोचेद्दाहोऽग्निबीजे-
नसिद्धंरथंपरमेश्वरि । मन्त्राणान्वह्निबीजेनत्वतुर्द्दिक्षस-

माहृतान् । लिखेत्पत्रे शलाकाभिर्धारयेत्कण्ठदेशतः ॥ सि
द्धःस्यान्नात्र सन्देहो मन्त्र इत्याह शङ्करः ॥ इतिश्रीम मै
थिलजीवनाथकृते दीक्षा प्रकाशे स्वेष्टमन्त्रसिद्धिकथनं स
पूर्णम् ॥ अथ पञ्चायतनीपूजा ॥ यामले ॥ भवानींतु य
दामध्ये ऐशान्यामच्युतं यजेत् ॥ आग्नेय्यां पञ्चवक्त्रं च नैरृ
ते गणनायकम् ॥ वायव्यां तपनं चैव पूजाक्रम उदाहृतः ॥
॥ १ ॥ मध्ये यदा तु गोविन्दमैशान्यां शङ्करं यजेत् ॥ आ
ग्नेय्यां गणनाथं च नैरृत्यां तपनं तथा । वायव्यामम्बिकां
चैव भोगमोक्षप्रदायिकाम् ॥ २ ॥ शङ्करं तु यदा मध्ये ऐ
शान्यामच्युतं यजेत् । आग्नेय्यां तपनं चैव नैरृत्यां गणना
यकम् । वायव्यामम्बिकां चैव स्वर्गमोक्षप्रदायिनीम् ॥ ३ ॥
आदित्यं तु यदा मध्ये ऐशान्यां शङ्करं यजेत् ॥ आग्नेय्यां
गणनाथं च नैरृत्यां केशवं तथा ॥ वायव्यामम्बिकां दे
वीं स्वर्गसाधनरूपिकाम् ॥ ४ ॥ गणनाथं यदा मध्ये ऐ
शान्यां केशवं यजेत् । आग्नेय्यामीश्वरं चैव नैरृत्यां तपनं
तथा । वायव्यां पार्वतीं चैव पूजयेन्मोक्षसाधिनीम् ॥ अ
थ पूज्यपूजकयोर्मध्ये प्राचीज्ञेया ॥ देवतापृष्ठे पश्चि
मादिक् देवतादक्षे दक्षिणा देवतावामे उत्तरा ज्ञेया ॥ पूज्य
पूजकयोर्मध्ये प्राचीज्ञेया विचक्षणैः ॥ पश्चिमा देवता
पृष्ठे तद्दक्षे दक्षिणा भवेत् । उत्तरा च भवेद्वामे देवताया
सुरेश्वरि ॥ तथा च गणेशविमर्शिन्याम् ॥ शम्भौ मध्यग
ते हरीनहररभूदेव्यो हरौ शङ्कर भास्यनागसुतारवौ हरगणे

शाजाम्बिका: स्थापिता: । देव्यांविष्णु हरैकदन्तरव्यो लम्बोदरं जेश्वरेनाय्र्या: शङ्खभागलोपिशुमदाव्यस्ताश्च तेह्वानिदाद्वति ॥ अथषोडशोपचारदशोपचारपञ्चोपचारायथा ॥ तत्रादौषोडशोपचारनियम: ॥ आसनंस्वागतं पाद्यमर्घ्यमाचमनीयकं ॥ मधुपर्काचमनस्नानंवसनाभरणानिच ॥ सुगन्धिसुमनोधूपदीपनैवेद्यचन्दनम् ॥ प्रयोजयेदर्च्चनायामुपचारांस्तुषोडश ॥ कालिकापुराणेषोडशोपचारनियम: ॥ आसनंपाद्यमर्घ्यंचततआचमनीयकं । मधुपर्कस्नानजलंवस्त्रंचन्दनभूषणम् ॥ पुष्पंधूपंचदीपञ्चनेत्राञ्जनमत: परम् ॥ नैवेद्याचमनीयेचप्रदक्षिणनमस्क्रिये ॥ एतेषोडशनिर्द्दिष्टाउपचारास्तुपूर्वत: ॥ अथदशोपचारनियम: । पाद्यमर्घ्यमाचमनीयंगन्धपुष्पंचधूपकम् । दीपंनैवेद्यमित्याहु:पुनराचमनीयकम् । ताम्बूलंचततोदद्यात्पूजायांसततं सदा ॥ अथपञ्चोपचारा: ॥ अर्घ्यंगन्धञ्चपुष्पंचनैवेद्याचमनंतथा ॥ द्रव्याभावेतूपचारंपुष्पै: सर्वंप्रकल्पयेत् । अत्रषोडशोपचाराभावे दशोपचारा: तदभावेपञ्चोपचारा: तदभावेपुष्पै: सर्वंप्रकल्पयेत् ॥ पुष्पदानविधि: ॥ पुष्पंवायदिवापत्र फलंनेष्टमधोमुखम् ॥ दु:खदन्तत्समाख्यातंयथोत्पन्नं तथार्प्पयेदिति॥पुष्पाञ्जलौनदोष:स्यादित्युक्त शम्भुनाञ्चने ॥ अर्घ्यादिपात्रनियममाहगौतम: ॥ अर्घ्य स्यत्रीणिपात्राणिपाद्यस्यापित्रयंभवेत् ॥ तथैवाचमनीयस्यपात्राणित्रिविभा-

गश्चाः॥ तथाकरणदौर्बल्यादेकमेवप्रशस्यते। किन्तुसामा-
न्यविशेषार्घ्यद्वयस्यावश्यकत्वम्। तथाचतन्त्रान्तरे। एक
पात्रं नकर्त्तव्यं यदिसाक्षान्महेश्वरः। मन्त्राः पराङ्मुखा-
यान्तिआपदश्चपदेपदे। इहलोकेदरिद्रः स्यान्मृतश्चनर-
कंव्रजेत्॥ अथार्घ्यजलेऽष्टगन्धदानस्यावश्यकत्वम्॥
उक्तञ्चशारदायाम्॥ गन्धाष्टकमिदंदद्यादर्घ्यपात्रे प्र-
यत्नतः॥ गन्धाष्टकन्तत्त्रिविधंशक्तिविष्णुशिवात्मकम्॥
चन्दनागुरुकर्पूरचोरकुंकुमरोचनाः॥ जटामांसीकपि-
युताशक्तेर्गन्धाष्टकंविदुः॥ चन्दनागुरुह्रीवेरकुष्ठकुंकुमसे-
व्यकाः।जटामांसीसुरमितिविष्णोर्गंधाष्टकंस्मृतम्॥ च-
न्दनागुरुकर्पूरतमालजलकुंकुमम्। उशीरंकुष्ठसंयुक्तं
शैवंगन्धाष्टकंविदुरिति। अर्घ्यं दिशेत्ततोमूर्द्ध्नि शिरोमन्त्रे-
णदेशिकः॥ वारुणेनचमन्त्रेणदद्यादाचमनीयकम्॥
स्वधेत्याचमनीयञ्चत्रिवारंमुखपङ्कजे॥ स्वधेतिमधुपर्कं-
चपुनराचमनीयकम्॥ अथषडङ्गधूपमाह। तन्त्रान्तरे
सिताज्यमधुसंमिश्रंगुग्गुल्वगुरुचन्दनम्॥षडङ्गोधूपएषो-
ऽस्तिसर्वदेवप्रियःसदा॥ अथदशाङ्गोधूपः॥ मधुमुस्ताघृतं
गन्धोगुग्गुल्वगुरुशैलजम्॥सरलंसिंहसिद्धार्थैर्दशाङ्गोधूप
इष्यते॥ अथयामले॥ गन्धपुष्पभूषणदीपदानप्रकारः।
निवेदयेत्पुरोभागेगन्धंपुष्पञ्चभूषणम्॥ दीपंदक्षिणतो-
दद्यात्पुरतोवानपृष्ठतइति॥ वामतस्तुतथाधूपमग्रेवान
चदक्षिणे॥ नैवेद्यं दक्षिणेभागेपुरस्तोवानपृष्ठतः॥ अत्र-

वामदक्षिणभागोदेवतायानतुसाधकस्येति । धूपदीपौ-
सुभोज्यंचदेवताग्रेनिवेदयेद्विति दर्शनात् ॥ अथघृतयुक्तं
दक्षिणेतैलयुक्तंवामे । एवंसितावर्त्तिश्चदक्षिणेर-
क्ताचेद्वामेप्रशस्ताभवति ॥ तथाचयामले ॥ दीपं-
दक्षेघृतयुतंतैलयुक्तंचवामतः ॥ दक्षिणेचसितावर्त्ति-
र्वामतोरक्तवर्त्तिका ॥ पक्वापक्वविभागेननैवेद्येष्वि-
तिसंस्थितिः ॥ पुरतोनियमोनास्तिदीपनैवेद्ययोः
क्वचित् ॥ पक्वंदुग्धंचदेवतावामेस्थापयेत् ॥ अपक्वा-
मामान्नंदक्षिणेस्थापयेत् ॥ ततोदण्डवत्प्रणमेदिति ॥ अ-
थषोडशोपचाराणां पौराणिकामन्त्रायथा ॥ तत्रादावा-
सनमन्त्रः ॥ भवानित्वंमहादेवि सर्वसौभाग्यदायिके
॥ अनेकरत्नसंयुक्तमासनंप्रतिगृह्यताम् ॥ अथपाद्य-
स्य ॥ सुचारुशीतलंदिव्यंनानागन्धसमन्वितम् ॥ गृ-
हाणदेवदेवेशिमहादेविनमोस्तुते ॥ अथार्घ्यस्य ॥ शि-
वप्रियेमहाभागेशङ्करप्रियवादिनि ॥ अर्घ्यंगृहाणकल्या-
णिकृपयापरमेश्वरि ॥ ततआचमनमन्त्रः ॥ पवित्रंज-
लमानीतंसुवर्णकलशेस्थितम् । आचम्यतांमहाभागे-
हरेणसहितेनघे ॥ अथस्नानमन्त्रः गङ्गासरस्वतीरेवा-
कावेरीनर्म्मदाजलैः ॥ स्नापितासिमयादेवितथाशान्तिं
प्रयच्छमे ॥ अथवस्त्रस्य ॥ सर्वसत्याधिकेरम्येलोकल-
ज्जानिवारणे ॥ मयोपपादितेतुभ्यंवाससीप्रतिगृह्यता-
म् ॥ अथचन्दनस्य ॥ कर्पूरागुरुसंपृक्तंकुङ्कुमादिसम-

न्वितम् ॥ कस्तूरिकासमायुक्तं चन्दनं प्रतिगृह्यताम् ॥ अथाक्षतमन्त्रः ॥ रञ्जिताः कुसुमौघेन अक्षताश्चातिशोभनाः ॥ ममैषां देवि दानेन प्रसन्ना भव पार्वति ॥ अथभूषणमन्त्रः ॥ भूषणानि विचित्राणि मणिमुक्तामयानि वै । गृहाण परया प्रीत्या सर्वकामप्रदायिनि ॥ अथपुष्पस्य ॥ सन्मल्लिकावकुलचम्पकपाटलाब्जपुन्नागजातिकरवीररसालपुष्पैः ॥ विल्वप्रवालविविधामलमालतीभिस्त्वां पूजयामि जगदीश्वरि मे प्रसीद ॥ अथधूपमन्त्रः ॥ देवद्रुमरसोद्भूतः कालागुरुसमन्वितः । आनीतोयं मया धूपो भवानि प्रतिगृह्यताम् । अथदीपस्य ॥ त्वं ज्योतिः सर्वदेवानान्तेजसान्तेजउत्तमम् । आत्मज्योतिः परं धामदीपोयं प्रतिगृह्यताम् ॥ अञ्जनदानमन्त्रः ॥ नेत्रद्वयं महादेवि भूषयामलकज्जलैः ॥ सुरासुरकृपाराशे मां पाहि परमेश्वरि ॥ अथनैवेद्यस्य ॥ अन्नं चतुर्विधं स्वादुरसैः षड्भिः समन्वितम् । भक्ष्यभोज्यसमायुक्तं नैवेद्यं प्रतिगृह्यताम् ॥ ततआचमनीयं पूर्ववत् । अथताम्बूलमन्त्रः ॥ कर्पूरैलालवङ्गादि ताम्बूलदलसंयुतम् ॥ क्रमुकस्य फलञ्चैव ताम्बूलं प्रतिगृह्यताम् । तत आरार्तिकं दद्यात् ॥ चन्द्रादित्यौ च धरणी विद्युदग्निस्तथैव च । त्वमेव सर्वतेजांसि आर्त्तिक्यं प्रतिगृह्यताम् ॥ इतिपौराणिकषोडशोपचाराः ॥ अथतान्त्रिकषोडशोपचारनियमः ॥ तत्रादौ स्वागतवाक्यम् ॥ कृतार्थोनुगृहीतोस्मि सफलं जी

वितंमम ॥ आगतादेवदेवेशिस्वस्वागतमिदंपुनः ॥ अथ
पाद्यम् ॥ श्यामाकविष्णुक्रान्ताब्जदूर्वाः पाद्यजलेक्षिपेत्
मूलश्लोकैर्न्नमोमन्त्रैः पाद्यं पादाम्बुजेर्प्पयेत् ॥ यद्भक्ति-
लेशसंपर्कात्परमानन्दसंभवः ॥ तस्मै तेचरणाब्जायपा-
द्यं संकल्पयाम्यहम् ॥ अथाचमनम् ॥ तत्रलवङ्गजा-
तिकंकोलंप्रक्षिप्यमुखेदद्यात् ॥ मन्त्रः ॥ वेदानामपिवे-
दायदेवानांदेवतात्मने । आचामंकल्पयामीशेशुद्धानां-
शुद्धिहेतवे । अथार्घपात्रेदूर्वातिलदर्भसर्षपाक्षतपुष्पा-
णिदत्वार्घ्यंप्रकल्पयेत् । मूर्द्ध्नि ॥ मन्त्रोयथा ॥ ताप-
त्रयहरंदिव्यंपरमानन्दलक्षणम् ॥ तापत्रयविनिर्म्मुक्तंत-
वार्घ्यंकल्पयाम्यहम् ॥ अथमधुपर्कमन्त्रः ॥ सर्वकालु-
ष्यहीनायैपरिपूर्णसुखात्मने ॥ मधुपर्कमिदंदेविकल्पया-
मिप्रसीदमे ॥ पुनराचमनमन्त्रः ॥ उच्छिष्टोप्यशुचिर्वा-
पियस्यस्मरणमात्रतः ॥ शुचिमाप्नोतितस्यैतेपुनराचम-
नीयकम् ॥ स्नानवस्त्रोपवीतान्तेनैवेद्यान्तेपितत्स्मृत-
म् ॥ पाद्यादिद्रव्याभावेतुतत्स्मरन्नक्षतान्क्षिपेत् ॥
अथगन्धतैलदानमन्त्रः ॥ स्नेहंगृहाणस्नेहेनभक्तानाम-
र्थसिद्धिदे ॥ सुरासुरार्चितेदेविददामिस्नेहमुत्तमम् ॥ अ
थस्नानम् ॥ परमानन्दबोधाब्धिदयार्द्रेसुरपूजिते । सा-
ङ्गोपाङ्गमिदंस्नानंकल्पयामिहरप्रिये ॥ ततः सहस्रमुख्ये
नशतंवाशक्तितोपिवा ॥ गन्धयुक्तजलैर्देवीमभिषिञ्चन्म-
नुं जपन् ॥ ततः ॥ पठन्मूलंततः श्लोकैर्दद्याद्वस्त्रोपवी-

तके ॥ नानारागविचित्रंतुमुक्तामणिसमाकुलम् ॥ नि-
रावरणविज्ञानंवासस्तेकल्पयाम्यहम् ॥ यमाश्रित्यमहा-
मायांजगत्संमोहिनीसदा ॥ तस्यैतेपरमेश्वर्यैकल्पया-
म्युत्तरीयकम् ॥ अथभूषणमन्त्रः ॥ नानाशक्त्यास्त्र-
येदेविसुन्दराङ्गिसुरेश्वरि ॥ भूषणानिविचित्राणिक-
ल्पयाम्यमरार्च्चिते ॥ अथगन्धमन्त्रः ॥ पात्रस्थंग-
न्धंकनिष्ठयार्प्पयेत् ॥ अनेन ॥ परमानन्दसौरभ्य
परिपूर्णदिगन्तरे ॥ गृहाणपरमंगन्धंकृपयापरमेश्वरि ॥
अयंगन्धोऽमुकदेवतायैनमः ॥ ततः कनिष्ठाङ्गुष्ठाभ्यां
गन्धमुद्रांप्रदर्शयेत् ॥ ततः पुष्पमन्त्रः मूलमुच्चार्य्यपुष्पा
ण्यादाय ॥ तुरीयवनसंभूतंनानागुणमनोहरम् ॥ अम-
न्दसौरभंपुष्पंगृह्यतामिदमद्भुतम् ॥ एतानिपुष्पाणिअ-
मुकदेवतायैवौषट् ततस्तर्ज्जन्यङ्गुष्ठाभ्यांपुष्पमुद्रांदर्शयेत्
अथविशेषः॥अक्षतानर्कधत्तूरौविष्णौनैवार्प्पयेत्सुधीः॥
बन्धूकंकेतकींकुन्दंकेसरंकुटजंजपाम् ॥ शङ्करेनार्प्प-
येद्विद्वानमालतींयूथिकामपि ॥ शक्तौदूर्वार्कमन्दारा-
न्मालूरन्तगरंरवौ ॥ विनायकेतुतुलसींनार्पयेज्जातुनिद्र-
धः ॥ एवंपुष्पपूजांविधायावरणदेवतार्च्चनंकुर्य्यात् ॥ त-
त्रआवरणदेवतार्च्चनंसमर्प्पयेदनेन॥अभीष्टसिद्धिंमेदेहि
शरणागतवत्सले ॥ भक्त्यासमर्प्पयेतुभ्यमिदमावरणार्च्च-
नमिति ॥ ततः करंप्रक्षाल्यउपचारान्तसंकल्पयेत् ॥ ततो-
देवतावामभागेधूपपात्रंस्थापयेत् ॥ ततोधूपपात्रंफडि-

तिप्रक्षाल्यनमइति पुष्पंदत्वावामतर्ज्जन्यासंस्पृश्यमूलं-
श्लोकंच । वनस्पतिरसोदिव्योगन्धाढ्योगन्धउत्तमः ।
आघ्रेयःसर्वदेवानांधूपोयंप्रतिगृह्यताम् ॥ इतिपठित्वा-
साङ्गायैसपरिवारायैस्वेष्टदेवतायैधूपंसमर्पयामिनमइति-
शङ्खजलंभूमौप्रक्षिप्यतर्ज्जन्यङ्गुष्ठयोगेनधूपमुद्रांप्रदर्श्य
जयध्वनिमन्त्रः॥मातःस्वाहेतिघण्टांसंपूज्यवामहस्तेन-
तांवादयन् देवतागुणान्कीर्त्तयन्दक्षिणहस्तेनदेवतांना-
भिदेशतोधूपयेत् ॥ अथदीपविधिः ॥ देवस्यदक्षिणेभागे-
घृतदीपः ॥ देवतावामभागेतैलदीपःस्थाप्यः॥ ततोदीपपा-
त्रंफडितिसंप्रोक्ष्यनमइतिपुष्पदत्वावाममध्यमयास्पृश-
न्मूलमुच्चार्यन । स्वप्रकाशोमहान्दीपःसर्वत्रतिमिरापहः
सवाह्याभ्यन्तरंज्योतिर्दीपोयंप्रतिगृह्यताम् ॥ साङ्गायैसप-
रिवारायैअमुकदेवतायैदीपंदर्शयामिनमःशङ्खस्थजलं-
भूमौप्रक्षिप्यमध्यमाङ्गुष्ठयोगेन दीपमुद्रांप्रदर्श्यपूर्ववद्घ-
ण्टांवादयन् । नेत्रादिपादान्तंदीपंप्रदर्शयेत् ॥ अथनै-
वेद्यदानम् ॥ नैवेद्यंपात्रेनिधायमूलेनसंप्रोक्ष्यचक्रमु-
द्रयाभिरक्ष्यद्वादशवारंवायुबीजाभिमन्त्रितैर्ज्जलैःप्रोक्ष्य-
तदुत्थवायुनातद्दोषंसंशोष्यदक्षिणकरतलेवह्निबीजंविचि-
न्त्यतत्पृष्ठलग्नंवामकरतलंकृत्वातदुत्थाग्निनानैवेद्यदोषं-
संदह्यवामकरेअमृ[illegible]ध्यात्वा वामपृष्ठेदक्षिणकरंकृत्वाप्र-
दर्श्य तदखिलममृत[illegible]त्वा तत्पृष्ठेमूलमन्त्रमष्ट-
धाजप्त्वाधेनुमुद्रांप्रदर्श्यजलगन्धपुष्पैरभ्यर्च्यदेवतायैपुष्पा

ञ्जलिंसमर्प्यतन्मुखात्तेजोविनिर्गतंध्यात्वावामाङ्गुष्ठेननै-
वेद्यपात्रंस्पृष्ट्वादक्षिणेनगृहीत्वा मूलमुच्चार्य्य सत्पात्रसि-
द्धं सुहविर्विविधानेकभक्षणम् । निवेदयामिदेवेशिसानु-
गात्वंगृहाणतमितिश्लोकंसंजप्यसाङ्गायैसपरिवारायै श्री-
मदमुकदेवतायै नैवेद्यं समर्पयामिनमइतिजलमुत्सृज्य-
अङ्गुष्ठानामिकाभ्यांनैवेद्यमुद्रांदर्शयेत् । ततः अमृतो-
पस्तरणमसिस्वाहेतिदेव्याहस्तेजलंदद्यात् । ततोवाम
करेणविकचोत्पलसदृशींग्रासमुद्रांप्रदर्श्य दक्षिणकरेणस-
मन्त्रकंप्राणादिमुद्रांप्रदर्शयेत् । यथा । ॐ प्राणाय-
स्वाहा । अङ्गुष्ठकनिष्ठानामिकाभिः । ॐ अपानाय-
स्वाहा । अङ्गुष्ठतर्ज्जनीमध्यमाभिः । ॐ व्यानाय-
स्वाहा । अनामामध्यमाङ्गुष्ठैः । ॐ उदानायस्वाहा ।
अङ्गुष्ठतर्ज्जनीमध्यमानामाभिः । ॐ समानायस्वाहा ।
सर्वाभिरिति । अथब्रह्मेशाद्यैः स्तुतांदेवकन्याभिः सु-
धांशुचामरैः परिवीज्यमानांभोक्तृगणान् हासयन्तींदेवीं-
ध्यायेत् । अत्रावसरेपूजाङ्गहोमंकुर्य्यात् । अथहोमस्य-
नित्यतासोमभुजगावल्याम् ॥ नाजप्तः सिध्यतेमन्त्रो-
नाहुतश्चफलप्रदः । नानिष्टोयच्छतेकामान् तस्मात्त्रि-
तयमर्च्चयेत् ॥ पूजायांलभ्यतेपूजाजपात्सिद्धिर्न्नसंशयः
विभूतिश्चाग्निकार्य्येण सर्वसिद्धिर्[illegible]यः ॥ तदुक्तम् ॥
स्थण्डिलेग्निमुपाधायवैश्वदे[illegible]क्रिय[illegible]रेत् । मूलेनवीक्ष्य-
णास्त्रेणकृत्वाप्रोक्षणताडनम् ॥ कुशैस्तद्वर्म्मणाभ्युक्ष्यपूर्व-

बलस्थापयेच्चऋषिम् । तन्मन्त्रेणतमभ्यर्च्याहयतत्रेष्टदेवताम् ॥ पूजयेद्गन्धपुष्पैस्तांमहाव्याहृतिभिस्ततः । हुत्वाव्यस्तसमस्ताभिराहुतीनांचतुष्टयम् । अग्नेर्मूलेनजुहुयात्पञ्चविंशतिसङ्ख्यया । पुनर्व्याहृतिभिर्हुत्वामूर्त्तौदेवींनियोजयेत् ॥ वह्निं विसृज्यदेवायदद्यादाचमनीयकमिति॥अथतत्रात्मदक्षिणहस्तप्रमाणंचतुरङ्गुलमुन्नतंस्थण्डिलंकृत्वामूलेनवीक्ष्यफडिति प्रोक्ष्यतैरेवकुशैःसंताड्यहुमितिमन्त्रेणाभ्युक्ष्यमूलेनाग्निमादायतदंशंगृहीत्वानैरृतकोणे । ॐ क्रव्याद्भ्योनमइतिक्षिपेत् । ततोमूलेनाग्निंस्थापयित्वावमित्यमृतीकृत्य हुमित्यवगुंठ्यफडितिसंरक्ष्य । ॐ वैश्वानरजातवेदइहावहलोहिताक्षसर्वकर्म्माणिसाधयस्वाहेतिवह्निंसंपूज्यतत्रेष्टदेवतामावाह्य संपूज्यआज्येन । ॐ भूः स्वाहा । ॐ भुवः स्वाहा । ॐ स्वः स्वाहा । ॐ भूर्भुवः स्वः स्वाहा । इतिहुत्वामूलमन्त्रेणपञ्चविंशतिसङ्ख्याकं हुत्वापुनर्व्याहृतिभिर्हुत्वामूर्त्तौदेवतांसंयोज्याग्निंविसर्ज्जयेदिति । भोभोवह्ने महाशक्तेसर्वकर्म्मप्रसाधक । कर्म्मान्तरेपिसंप्राप्तेसान्निध्यंकुरुसादरमिति । विसर्ज्जनंकृत्वादेवतायैआचमनंदत्वातन्मुखागतन्तेजः पुनस्तन्मुखेनिर्गतमितिविचिन्त्यपुष्पाञ्जलिंदत्वाप्रणम्यजपंकुर्य्यात् । तद्यथा । ऋष्यादिन्यासंविधायमूर्ध्नि कुलकां विचिन्त्यदशधाप्रजप्यसंपूज्यजपमालामानीयकाचित्पात्रेऽर्घ्योदकेनाभ्युक्ष्य ।

ओं मालिमालिमहामालिसर्व्वशक्तिस्वरूपिणि । चतुर्वर्ग-
स्त्वयिन्यस्तस्तस्मान्मेसिद्धिदाभवेतिगन्धादिनासंपूज्य ।
अविघ्नं कुरुमालेत्वमितिमन्त्रेणदक्षिणहस्तेनगृहीत्वाशि-
रसिगुरुंहृदयेस्वेष्टदेवतांध्यायन् हृदयसमीपमालामा-
नीयदक्षहस्तमध्यमामध्यपर्व्वणिसंस्थाप्य प्रणवमुच्चार्य्य-
मूलमन्त्रं जपेत् । पुनरोमित्युच्चार्य्यजपंसमाप्य । त्वं-
मालेसर्व्वदेवानांप्रीतिदाशुभदामता । शुभंकुरुष्वमेभद्रे-
यशोवीर्य्यञ्चसर्व्वदा ॥ ह्रींसिद्ध्यैनमइति स्वशिरसिमा-
लांसंस्थाप्यपुनः प्राणायामत्रयंकृत्वाऋष्यादिषडङ्गन्या-
सविधायदेव्यावामहस्ते अर्घ्योदकेन । गुह्यातिगुह्य-
गोप्त्रीत्वंगृहाणास्मत्कृतंजपम् । सिद्धिर्भवतुमेदेवित्व-
त्प्रसादान्महेश्वरीति जपंसमर्प्यदेव्यग्रेपुष्पाञ्जलिंप्रक्षि-
पेत् । ततोमालांस्थापयेत् । ततः कवचादिकंपठित्वा-
पुष्पाञ्जलिंदत्वा । इतःपूर्व्वंयत्कृतंयदुक्तंतत्सर्व्वममुकदे-
वतार्पणमस्तु । ततः शान्तिपाठंविधाय वाम-
भागेनिर्म्माल्यवासिनींनिर्म्माल्येनसंपूज्ययन्त्रलेपं शिर-
सिदत्वानिर्म्माल्यं विहरेदिति ॥ इतिश्रीजीवनाथकृतेदी-
क्षाप्रकाशेषोडशोपचारः समाप्तः ॥ अथकुलुका । श्री
देव्युवाच । कुलुकाकीदृशीदेवसेतुर्वानाथकीदृशः ।
कीदृशोवामहासेतुर्न्निर्वाणमपिकीदृशम् । अन्यद्वाक-
थितंदेवकीदृशंतद्वदप्रभो ॥ ईश्वरउवाच ॥ गुह्याद्गु-
ह्यतरंदेवितत्स्नेहेनकथ्यते । विनायेनमहेशानिनिःफल-

न्तुजपादिकम् ॥ तारायाःकुलुकादेविमहानीलसरस्वती । पञ्चाक्षरीकालिकायाःकुलुकापरिकथ्यते ॥ कालीकूर्च्चं वधूम्मायाफडन्त परमेश्वरि ॥ छिन्नायाःपरमेशानिकुलुकात्र्यक्षरीभवेत् ॥ वज्रवैरोचनीयेचअन्ते वर्म्मप्रकीर्त्तयेत् । संपत्प्रदायाःप्रथमंभैरव्याः कुलुकामता श्रीमत्त्रिपुरसुन्दर्य्याःकुलुकाद्वादशाक्षरी । वाग्भवंप्रथमंबीजंकामराजमतः परम् ॥ लज्जाबीजं ततःपश्चात्त्रिपुरेशीततः परम् ॥ भगवतीतिपदंदद्यादन्ते ठद्वयमुच्चरेत् । अन्यासान्तुमहादेवित्र्यक्षरीकुलुकामता । तारंकूर्च्चं समुच्चार्य नारसिंहंसमुच्चरेत् । इत्येषाकथितादेविसंक्षेपात्कुलुकामया । अज्ञात्वाकुलुकांदेविप्रजपेद्योनराधमः । पञ्चत्वमाशुलभतेसिद्धिहानिश्चजायते । मन्त्राः पराङ्मुखायान्तिमन्त्रहानिःप्रजायते । तथाजपादिकंसर्वंनिःफलंनात्रसंशयः । तस्मात्सर्वप्रयत्नेनयोजपेमूर्द्धि कुल्लुकां । तस्याशुमन्त्रसिद्धिः स्यान्नान्यथापरमेश्वरि ॥ तारायाः । ह्रीं स्त्रीं हूं ॥ कालिकायाः । क्रीं हूं स्त्रीं ह्रीं फट् । छिन्नमस्तायाः । ओं हूं क्ष्रौं । त्रिपुरभैरव्याः । वज्रवैरोचनीये हूं । श्रीत्रिपुरसुन्दर्य्याः ॥ ऐं क्लीं ह्रीं त्रिपुरेभिभगवतिस्वाहा ॥ अन्यासांविद्यानाम् । ओं हूं क्ष्रौं इति कुल्लु काज्ञेया ॥ सर्व्वासांविद्यानांसेतुः प्रणवएवहृदयेचिन्त्यः । महासेतुस्तुमूलमन्त्रः सत्वकण्ठदेशेजप्तव्यः ।

निर्वाणस्तु । ॐ अंमूलं ऐं अं आं इं ईं उं ऊं ऋं
ॠं लृं लॄं एं ऐं ओं औं अं अः कं खं गं घं ङं चं
छं जं झं ञं टं ठं डं ढं णं तं थं दं धं नं पं फं बं भं
मं यं रं लं वं शं षं सं हं ळं क्षं ॐ मितिनिर्वाणं ना-
भिदेशेचिन्त्यमिति । उक्तञ्चमहातन्त्रे ॥ ॐ सेतुः स-
र्वविद्यानांमहासेतुश्चमूलकम् । प्रणवंपूर्वमुद्धृत्यस्वरा-
द्ययंतदनन्तरम् । वाग्भवञ्चततोदेविमातृकांतदनन्तरम्।
ॐ कारमन्त्रेनिर्वाणंसुरेश्वरिविचिन्तयेत् । हृदयेसेतु-
माजप्यकंठदेशेसुरेश्वरि । महासेतुंततोनाभौनिर्वाणंप-
रिचिन्तयेत् । ततःषडङ्गन्यासञ्चकृत्वाध्यात्वामनुंजपे-
त् । एवंकृतेसुरेशानिमन्त्रसिद्धिः प्रजायते ॥इतिश्रीदी
क्षाप्रकाशेरहस्यप्रकारः ॥ अथशिवाबलिप्रकारः ॥ तथा
चकुलचूडामणौ ॥ अवश्यमन्नदानेननियतंतोषयेच्छि-
वाम् । नित्यश्राद्धंयथासन्ध्याचन्दनंपितृतर्पणम् ॥ त-
थैवकुलदेवीनांनित्यताकुलपूजने । पशुरूपांशिवांदेवीं-
योनार्चयतिनिर्ज्जने । शिवारावेणतस्याशुसर्वंनश्यन्ति
निश्चितम् ॥ जपपूजाविधानेनयत्किञ्चित्सुकृतानिवै ।
गृहीत्वाशापकंदत्वाशिवारोदितिनिर्ज्जने । एकयाभु-
ज्यतेयत्रशिवयायदिभैरवि । तदैवसर्वशक्तीनांप्रीतिः
परमदुर्ल्लभा । राज्यादिभयमापन्नेदेशान्तरभयादिके ।
शुभाशुभानिकर्माणि विचिन्त्यबलिमाहरेत् । बिल्वमूले
प्रान्तरेवाश्मशानेनगराद्वहिः । मांसप्रधानंनैवेद्यंस-

न्ध्याकालेनिवेदयेत् । कालिकालीतिवक्तव्येतञ्चोमा
शिवरूपिणी । पशुरूपधरायातिपरिवारगणैःसह ॥
अथोत्तराभिमुखोभूत्वासङ्कल्पंकुर्य्यात् ॥ ॐ अस्यां-
सन्ध्यायाममुकगोत्रः श्रीमदमुकशर्म्मामुककार्य्यशुभा
शुभार्थंशिवाबलिमहङ्करिष्ये। इतिसंकल्प्यप्राणायामंकृ-
त्वाषडङ्गन्यासञ्चकृत्वार्घ्यंस्थापयित्वाभक्ष्यान्नं गृहीत्वा
मुक्तकेशः शनैः शिवाआवाहयेत् ॥ कालिकालीतिमन्त्रे
ण ततः । गृह्णदेविमहाभागेशिवेकालाग्निरूपिणि ।
शुभाशुभफलंव्यक्तं ब्रूहिगृह्णबलिन्तव । इत्यर्घ्योदके-
नउत्सृज्यततःकिञ्चिदपसृत्यशिवासुभक्षयन्तीषु । ॐ
संहारभैरवायनमः १ । ॐ बटुकेभ्योनमः २ । ॐ
विनायकेभ्योनमः ३ । ॐ मातृभ्योनमः ४ । ॐ
क्षौंक्षेत्रपालेभ्योनमः ५ । ॐ योगिनीभ्योनमः ६ ।
ॐ डाकिनीभ्योनमः ७ । ॐ शिवदूतीभ्योनमः
८ । इतिबल्यष्टकंदत्वागन्धपुष्पाञ्जलिमादायमुक्तके-
शोदिगम्बरउत्थायनिमीलिताक्षः स्तुतिंपठेत् । शि-
वारूपधरेदेविगुह्यकालिनमोऽस्तुते । उल्कामुखिललज्जि-
ह्वे घोररावेसृगालिनि । श्मशानवासिनिप्रेतेशवमांस
प्रियेऽनघे । अरण्यचारिण्यनघेशिवेजम्बूकरूपिणि ।
नमोऽस्तुतेमहामायेजगत्तारिणिकालिके ॥ मातङ्गिकुक्कु-
टेरौद्रिमहाकालिनमोऽस्तुते । सर्वसिद्धिप्रदेभीमेभयङ्करि-
भयापहे । प्रसन्नाभवदेवेशिममभक्तस्यचण्डिके । सं

सारतारणपरेजयसर्वशुभङ्करि ॥ विध्वस्तचिकुरेचण्डि-
चामुण्डे मुण्डमालिनि । संहारकारिणिक्रुद्धे सर्वसिद्धिं-
प्रयच्छमे । दुर्गेकिरातिशबरिप्रेतासनगतेऽभये । अनु-
ग्रहंकुरुसदाकृपयामांविलोकय । राज्यंप्रयच्छविकटेवि-
त्तमायुःसुतांस्त्वयम् ॥ शिवाबलिप्रदानेनत्वंप्रसन्नाभ-
वेश्वरि । नमस्तेस्तुनमस्तेस्तुनमस्तेस्तुनमोस्तुते । इति
पठित्वाभुक्तशेषाञ्चंतद्भाजनंचभूमौनिखनेत् । अथभो-
जनकालेशुभाशुभफलंशिवाशब्दानुसारेणज्ञातव्यम् ॥ त-
दुक्तंतत्रैव ॥ भुक्त्वारौतियदैशान्यांमुखमुत्तोल्यसुस्वरम् ।
तदैवमङ्गलंविद्यान्नान्यथाकुलपूजनम् ॥ यदानभुज्यते-
वस्तुतदानैवशुभंभवेत् ॥ शुभंयदिभवेत्तत्रभुज्यतेतद-
शेषतः । अत्रसात्विकोब्राह्मणः मांसस्थानेमाषवटकंद-
द्यात् ॥ सात्विकोजीवहत्याञ्चनकदाचित्प्रकारयेदुत्यु-
क्तेः ॥ ततोगृहमागत्यदेवींपूजयेत् ॥ अथानुकल्प-
द्रव्याणियथा ॥ शक्तिसङ्गमतन्त्रे ॥ माहिषत्वेनकूष्मा-
ण्डंछागत्वेतचकर्कटीम् । वृन्ताकंकुक्कुटत्वेनमेषत्वेन-
चतुम्बिकाम् । मानुषत्वेनपनसंमत्स्यत्वेनेक्षुदण्डकम्
भूरभ्रुखरत्वेनदातव्यंकोशकम् । पायसंतुगजत्वेन-
मार्जारत्वेकुलुत्थकम् । पटोलंशूकरत्वेनशर्करांवालु-
कन्तथा । खड्गत्वेनमहेशानिमत्स्यत्वेकदलीफलम् ।
मूषकत्वेमूलकंचशशकत्वेकलिङ्गकम् । कीरत्वेनारि-
केलञ्चमत्स्यत्वेकदलींतथा । मायासर्वमलत्वेनकूश्माण

न्नन्तपामतमिति। इतिश्रीजीवनाथकृतेदीक्षाप्रकाशेधि वावलिप्रकाकारःसमाप्तः॥ अथविष्णोर्वैदिकषोडशोप-चारप्रकारः॥ तत्रादावासनमन्त्रः॥ ॐ सहस्रशीर्षापु-रुषःसहस्राक्षःसहस्रपात्सभूमि ँ सर्वतस्पृत्वात्यतिष्ठद्द शाङ्गुलम्। उपवेशनमन्त्रः। पुरुषएवेद ँ सर्वंयद्भूतंयच्च भाव्यम्। उतामृतत्वस्येशानोयदन्नेनातिरोहति॥ अथ-पाद्यमन्त्रः। एतावानस्यमहिमातोज्यायाँश्चपूरुषःपा दोस्यविश्वाभूतानित्रिपादस्यामृतंदिवि॥ अर्घ्यमन्त्रः॥ त्रिपादूर्ध्वउदैत्पुरुषःपादोस्येहाभवत्पुनः॥ ततोविष्वङ्-व्यक्रामत्साशनानशनेअभि। आचमनमन्त्रः॥ततोविरा डजायतविराजोअधिपूरुषः। सजातोअत्यरिच्यत। पश्चाद्भूमिमथोपुरः। स्नानमन्त्रः॥ तस्माद्यज्ञात्सर्व-हुतःसंभृतंपृषदाज्यम्॥ पशूँस्ताँश्चक्रेवायव्यानारण्या ग्राम्याश्चये॥ अथाच्छादनमन्त्रः॥ तस्माद्यज्ञात्सर्वहु-तऋचः सामानिजज्ञिरे। छन्दा ँ सिजज्ञिरेत-स्माद्यजुस्तस्मादजायत॥ यज्ञोपवीतमन्त्रः॥ तस्मा-दश्वाअजायन्तयेकेचोभयादतः॥गावोहिजज्ञिरेतस्मा त्तस्माज्जाताअजावयः॥ गन्धमन्त्रः॥ तंयज्ञम्बर्हिषि प्रौक्षन्पुरुषंजातमग्रतः। तेनदेवाअयजन्तसाध्याऋ-षयश्चये॥ अथपुष्पमन्त्रः॥ यत्पुरुषंव्यदधुःकतिधा-व्यकल्पयन्। मुखंकिमस्यासीत्किम्बाहूकिमूरूपादाउ-च्येते॥ धूपमन्त्रः॥ ब्राह्मणोस्यमुखमासीद्बाहूराज-

न्यः कृतः ॥ ऊरूतदस्ययद्वैश्यः पद्भ्यां शूद्रोअजायत ॥ अथदीपमन्त्रः ॥ चन्द्रमामनसोजातश्चक्षोःसूर्य्यो अजायत । श्रोत्राद्वायुश्चप्राणश्चमुखादग्निरजायत ॥ नैवेद्यमन्त्रः ॥ नाभ्याआसीदन्तरिक्ष ऌं शीर्ष्णो द्यौःसमवर्त्तत । पद्भ्यांभूमिर्द्दिशःश्रोत्रात्तथालोकानकल्पयन् ॥ अञ्जलिकरणमन्त्रः । यत्पुरुषेणहविषादेवायज्ञमतन्वत । वसन्तोस्यासीदाज्यंग्रीष्मइध्मःशरद्धविः ॥ अथप्रदक्षिणामन्त्रः ॥ सप्तास्यासन्परिधयःत्रिःसप्तसमिधःकृताः ॥ देवायद्यज्ञंतन्वानाअबध्नन् पुरुषंपशुम् । अथविसर्ज्जनमन्त्रः ॥ यज्ञेनयज्ञमयजन्तदेवास्तानिधर्म्माणिप्रथमान्यासन् तेहनाकंमहिमानःसचन्तयत्रपूर्वेसाध्याःसन्तिदेवाः ॥ इतिदीक्षाप्रकाशेविष्णोः षोडशोपचारप्रकारः ॥ अथसप्तशतीपाठविधिमाह । वाराहीतन्त्रे । आधारंस्थापयित्वातुपुस्तकंवाचयेत्ततः । हस्तसंस्थापनाद्देविभवेदर्द्धफलंयतः । यावन्नपूर्य्यतेऽध्यायः तावन्नविरमेत्पठन् । यदिप्रमादादध्यायेविरामोभवतिप्रिये पुनरध्यायमारभ्यपठेत्सर्वंमुहुर्मुहुः । अनुक्रमात्पठेद्देविशिरःकम्पादिकन्त्यजेत् ॥ तथान्यत्रापि ॥ प्रणवंपूर्वमुच्चार्य्य स्तोत्रंवासंहितांपठेत् ॥ अन्तेचप्रणवंदद्यादित्युवाचादिपूरुषः नमानसंपठेत्स्तोत्रंवाचिकन्तुप्रशस्यते । नस्वयंलिखितंस्तोत्रंनाब्राह्मणलिपिंपठेत् । नचस्वयंकृतंस्तोत्रं तथान्येनचयत्कृतम् ॥ यत्तः

कलौप्रशंसन्तिमुनिभिर्भावितंचयत् ॥ अन्यच्च ॥ स्व-
यन्तु लिखितंयच्चकृतिनालिखितन्तु यत् ॥ अब्राह्मणेन-
लिखितंतत्सर्वंनिष्फलंभवेत् ॥ ऋषिश्छन्दोदेवता-
दिन्यस्यस्तोत्रं पठेद्बुधइति ॥ कीलकग्रन्थेतु ॥ अष्टम्यां
वाचतुर्दश्यांकृष्णायान्तुसमाहितः ॥ ददातिप्रतिगृह्णा-
तिनान्यथैषाप्रसीदतीति ॥ इत्थंरूपेणकीलेनमहादेवेन-
कीलितमिति ॥ अर्गलंकीलकंचादौजपित्वाकवचंपठेत्
जपेत्सप्तशतींपश्चात्क्रमएषशिवोदितइति । ॐ अस्य-
प्रथमचरित्रस्यब्रह्मा ऋषिर्गायत्रीच्छन्दो महाकालीदे-
वतानन्दजाशक्तिः रक्तदन्तिकाबीजमग्निस्तत्वं महा-
कालीप्रीत्यर्थंजपेविनियोगः इत्युक्त्वाप्रथमोध्यायंपठे-
त् । ततः ॐ मध्यमचरित्रस्य विष्णुर्ऋषिरुष्णिक्
छन्दोलक्ष्मीर्देवता शाकम्भरीशक्तिर्दुर्गाबीजं वायुस्त-
त्वमहालक्ष्मी प्रीत्यर्थंजपेविनियोगः इतिपठित्वा-
द्वितीयाध्यायंतृतीयाध्यायंचतुर्थाध्यायंपठेत् । तत-
उत्तरचरित्रस्यरुद्रऋषिः त्रिष्टुप्छन्दः महासरस्व-
तीदेवताक्लींबीजंरविस्तत्वंमहासरस्वती प्रीत्यर्थंजपे-
विनियोगः । उक्तञ्च । सप्तशत्याश्चरित्रेतुप्रथमेप-
द्मभूर्मुनिः । छन्दोगायत्रमुदितंमहाकालीतुदेवता ।
वाग्बीजंपावकस्तत्वं धर्म्मार्थेविनियोजनम् । वाग्बी-
बीजंपावकंरमिति ॥ मध्यमेतुचरित्रेतुमुनिर्विष्णुरु-
दाहृतः । उष्णिक्छन्दोमहालक्ष्मीर्देवताबीजमद्रि-

जा । वायुस्तत्वंधनप्राप्त्यैविनियोग उदाहृतः । अद्रिजाह्रींवायुबीजंयमिति ॥ उत्तरस्यचरित्रस्यऋषिः शङ्करईरितः । उष्णिक्छन्दोदेवतास्यमहापूर्वासरस्वती ॥ कामोबीजंरविस्तत्वं कामाप्त्यैविनियोजनम् । कामःक्लीमिति । रविर्बीजंप्रणवमितिमन्त्रविदः ॥ एवंसंस्मृत्यऋष्यादीन्ध्यात्वापूर्वोक्तमार्गतः । स्मरन्नर्थंपठेच्चण्डीस्तवंस्पष्टाक्षरम् ॥ समाप्तौतुमहालक्ष्मींध्यात्वाकृत्वाषडङ्गकम् । जपेदष्टशतंमूलंदेवतायैनिवेदयेत् ॥ आदावप्यष्टशतंप्रजपेन्मूलमन्त्रकम् ॥ मूलमन्त्रस्तु ॥ ऐं ह्रीं क्लीं चामुण्डायैविच्चे ॥ रुद्रयामले । प्रथमंचरितंप्रोक्तं मधुकैटभघातनम् । द्वितीयंविद्धिचरितंमहिषासुरघातनम् ॥ उत्तरंचरितंज्ञेयं शुम्भदैत्यवधान्वितम् । चरितानिजपेत्त्रीणिसरहस्यान्यतन्द्रितः ॥ अन्यत्रापि ॥ शतमादौशतंचान्ते जपेन्मन्त्रंनवाक्षरम् ॥ चण्डीसप्तशतीमध्येसंपुटोयमुदाहृतः । सकामः संपुटोजाप्योनिष्कामः संपुटंविना ॥ अथमारीचकल्पे ॥ रात्रिसूक्तं जपेदादौमध्येसप्तशतीस्तवम् । प्रान्तेतुजपनीयंवैदेवीसूक्तमितिक्रमः एवंसंपुटितंस्तोत्रं सर्वकामार्थसिद्धिदम् ॥ अत्ररात्रिसूक्तं देवीसूक्तं चवैदिकमिति ॥ वस्तुतस्तुसप्तशतीस्तोत्रान्तर्गतमेवातिप्रमाणिकाः । ब्रह्मणातुष्टुतंस्तोत्रंविश्वेश्वरीसूक्तं तदेवरात्रिसूक्तमितिव्यवह्रियते । अथनमोदेव्यैमहादेव्यैशिवा-

येसततंनमइत्यादि सर्व्वापदोभक्तिविनम्रमूर्त्तिभिरित्य-
न्तं देवीसूक्तमिति शक्रादयःसुरगणा इत्यारभ्यास्मा-
कमुन्मदसुरारिभवन्नमस्ते इत्यन्तं लक्ष्मीसूक्तमिति। दे-
व्याहृतेतत्रमहासुरेन्द्रे इत्यारभ्यत्रैलोक्य वासिना मीड्ये-
लोकानांवरदाभव इत्यन्तं सरस्वतीसूक्तमिति॥ अथ-
वाराहीतन्त्रे॥ संस्कृत्यभूमिंसंस्थाप्यकलशंतीर्थवारि-
णा। पूरयित्वास्वर्णगर्भंक्षिपेदष्टमृदंततः। धर्म्म-
कामः क्षिपेत्स्वर्णंधनकामस्तुमौक्तिकम्॥ श्रीकामःक-
मलंन्यस्येत्कामार्थी रोचनंन्यसेत्॥ मोक्षकामोन्यसेद्र-
त्नं जयकामोपराजिताम्॥ उच्चाटनार्थंव्याघ्रींचवश्या-
र्थंशिखिमूलिकाम्। मारणार्थंमरीचंचकेतकींमोहना-
यच। आकर्षणार्थंधत्तूरंप्रक्षिपेत्कलशोदरे। जपेन्म-
न्त्रंमहेशानिश्रृणुष्वगदतोमम। आदिमारभ्यप्रजपेत्सृ-
ष्टिक्रमइहोच्यते। जपेच्छक्रादिमारभ्यशुम्भदैत्यवधा-
वधि। आद्याच्छक्रादिपर्य्यन्तं स्थितिक्रमउदाहृतः।
शेषमारभ्यआद्यन्तं संहारक्रमईरितः। स्थितिपाठः-
सर्व्वकार्य्ये मुक्तिकामेचसंहृतिः। श्रीकामेपुष्टिकामेच-
सृष्टिक्रमउदाहृतः। सावर्णिःसूर्य्यतनयइत्यारभ्यसाव
र्णिर्भवितामनुरित्यन्तं पाठः सृष्टिक्रमः॥ सुरासुभे-
त्यादिनवाध्यायान्पठित्वा शक्राध्यायान्तं पठेदिति-
स्थितिक्रमः। एवंदेव्यावरंलब्ध्वा इत्यादिसंहारक्रमेण-
सावर्णिःसूर्य्यतनय इतिश्लोकान्तं पठनीयमितिसंहार-

क्रमः । अयंपाठःसङ्कटेप्रशस्तइतिदाक्षिणात्याः ॥ अथविशेषमाह ॥ धर्म्मार्थकाममोक्षाणांकामः पूर्वमुखोहुनेत् । मोहनेमारणेचैवदक्षिणाशामुखोहुनेत् । उच्चाटनेतूत्तरास्योदिशामेवंव्यवस्थितिः ॥ धर्म्मार्थकाममोक्षाणांसंसिद्धौपायसंहुनेत् । मारणेमोक्षणेचैवतथोच्चाटनकर्म्मणि ॥ हुनेन्माषंत्रिमध्वाक्तं मोहनेमधुपायसम् । स्तंभनेतुमातुलफलंवश्ये तुश्वेतसर्षपम् - अथदेवीप्रयोगसारे । सङ्कटेसमनुप्राप्ते दुश्चिकित्सेभयेसदा । जातिध्वंसेकुलच्छेदेआयुषोनाशआगते । वैरिवृद्धौव्याधिवृद्धौधननाशेतथाक्षये । तथैवत्रिविधोत्पातेतथाचैवातिपातके । कुर्य्याद्यत्नाच्छताद्वृत्तिं ततः संपद्यतेशुभम् ॥ विपदस्तस्यनश्यन्तिअन्ते यातिपराङ्गतिम् ॥ श्रियोवृद्धिःशतावृत्याराज्यवृद्धिस्तथापरा । मनसाचिन्तितंदेविसिद्धेदष्टोत्तरंशतम् । शताश्वमेधयज्ञानांफलंप्राप्नोतिसुव्रते । सहस्त्रावर्त्तनाल्लक्ष्मीरावृणोतिस्वयंसदा । कामान्मनोगतान्प्राप्यनरोमोक्षमवाप्नुयात् । यथाश्वमेधः क्रतुषुदेवानांचयथाहरिः । स्तवानामपिसर्वेषांतथासप्तशतीस्तवः । भुक्तिमुक्तीनदूरस्थेयुद्धपाठपतांनृणाम् ॥ नातः परतरंकिंचित्स्तोत्रमस्तिवरानने ॥ अथनवरात्रविधानम् ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामिनवरात्रविधानकम् । जपेदेकोत्तरांवृद्धिंदिनानिनवसङ्ख्यया । नवाक्षरीविधानेनसंपूज्या-

र्धविचक्षणः । सहस्रं प्रजपेन्मन्त्रंप्रत्यहंचयथाविधि ॥
हुत्वादशांशतोहोमंतत्रसिद्धिंसमाप्नुयात् । अपरञ्च ॥
विल्वमूलसमासीनोमासमेकंजपेत्सुधीः । मधुरत्रय-
संयुक्तैर्विल्वपत्रैश्चसाधकः ॥ मासंहोमविधानेनकुर्य्या
द्वातद्दशांशतः । कालैः क्षीरसंमिश्रैर्लक्ष्मीप्राप्तिर्न-
संशयः ॥ अत्रतुनमोदेव्यैइत्यादिमन्त्रैरेवदशांशेन-
होमः कार्य्यइतिसंप्रदायः । ब्राह्मणकरणेदक्षिणानिय-
मस्तत्रैवकथितः । पञ्चावृत्तेस्वर्णमेकंत्रिरावृत्तेतदर्द्धकम्
एकावृत्तेपादमेकंदद्याद्वाशक्तितोबुधइति ॥ गायत्रीय-
था । यजुर्वेदे ॥ कात्यायन्यैविद्महेकन्याकुमारिधीमहि-
तन्नोदुर्गाप्रचोदयादिति । अथप्रयोगान्तरंकात्यायनीत-
न्त्रे ॥ पूर्वाह्णे षोडशाङ्गुलमितं चतुरङ्गुलोन्नतंस्थण्डिलं-
कृत्वातत्रशुद्धगोघृतेन । एकस्मिन्पात्रेरुद्रवर्त्तिषुत्रयो-
दशदीपान्प्रज्वाल्यदीपेषु प्रथमदीपेप्रथमाध्यायदेवता
मावाह्यासनपाद्यादिगन्धदानान्तं संपूज्यपुष्पसमर्पण-
समयेवक्ष्यमाणनवभिः श्लोकैः पुष्पाणिसमर्प्यधूपदीपौ-
दत्वापायसंनैवेद्यंदत्वाताम्बूलं दक्षिणांचदत्वानीराज-
नम् एकंब्राह्मणंकुमारींसुवासिनींचभोजयेत् । सं-
कल्पयेद्वा एवंतदध्यायदेवतावाहनादिब्राह्मणभोजना-
न्तं प्रत्यध्यायंकुर्य्यात् । अन्तेप्रभूतनैवेद्यादिभिर्म्म-
हापूजाकार्य्याअनुग्रहेपूर्वाह्णेसमाप्तिः । निग्रहेऽपराह्णे-
समाप्तिः । श्लोकास्तुविश्वेश्वरींजगद्धात्रीम् १ स्तुतासु-

रैः पूर्वमभीष्टसंश्रया २ यासांप्रतंचोद्धृत ३ याचस्मृता-
तत्क्षणमेवहन्तिनः ४ सर्व्वाबाधाप्रशमनं ५ अत्रवैरिवि-
नाशनमित्यत्ररोगनाशनमित्याद्यूह्यम्। एवंदैत्यतापि-
तैरित्यत्रापि। सर्वमङ्गलमङ्गल्ये ६ सृष्टिस्थितिविनाशा-
नां ७ शरणागतदीनार्त्त ८ सर्वस्वरूपेसर्वेशे ९ एतेऽ-
नुग्रहेनवश्लोकाः ९ वश्येतुविशेषः। ओं ह्रीं रक्तचा-
मुण्डेतुरुतुरुअमुकंमेवशमानयस्वाहा। अनेनप्रत्यध्या-
यमाद्यन्तयोः पूजासर्वान्ते अयुतमन्त्रजपः। अयुत-
होमश्चहोमयेत्कटुतैलेनरक्तचन्दनराजिकाः। सहस्राहु-
तिमात्रेणराजानंवशमानयेत्। मधुनाशोकपुष्पंचरा-
त्रौहुत्वातुपूर्ववत्। चक्रवर्तीभवेद्वश्य चण्डीमन्त्रप्र-
भावतः। अन्ते शतंब्राह्मणाः कुमार्य्यश्चभोजनीयाः।
धनार्थंविल्वपत्रैः पूजावश्यार्थंकरवीरजैः। जपाकुसु-
मैर्वा पुत्रार्थंतुलसीदलैः। पुष्ट्यर्थंपङ्कजैः महाकार्य्या-
र्थंप्रयोगेतुषोडशमाषैःस्वर्णमूर्त्तिं कृत्वाकलशस्थापनं च
कृत्वातदग्रेघटार्गलयन्त्रे षट्कोणयन्त्रेवादीपंस्थाप-
येत्। महतिकार्य्ये जपपञ्चाश ५१ द्दिनानिमध्येचतु-
र्विंशतिदिनानि २४ तदर्द्धमल्पे १२। एवमेवमूर्त्तेःस्वर्ण-
परिमाणमपिबोध्यम्। महतिकार्य्येब्राह्मणाः ३ प्रयोग-
कर्त्तारः। अल्पेएकएव ॥निग्रहेतु॥ सर्वाबाधाप्रशमनमि-
त्यस्याग्रे एवमुक्त्वासमुत्पत्येतिपठेत्। अस्मिन्प्रयोगे-
तर्प्पणमपिकुर्यात्। त्रयोदशपात्राणिदुग्धेनापूर्याग्रे-

न्तयोः पुष्पाञ्जलिंदत्वाप्रतिश्लोकंप्रथमाध्यायदेवतांत-
र्प्पयामिइतिप्रयोगेणतर्पयेत् ॥ तथात्रयोदशस्वग्निषु-
क्रमात्तदध्यायदेवता आवाह्य संपूज्यप्रतिमन्त्रमोंप्रथ-
माध्यायदेवतायैनमः स्वाहेतिमन्त्रेणपायसेनजुहुयात् ॥
प्रत्यहंयावत्प्रयोगसमाप्तिः श्लोकंप्रत्यध्यायं वापठेत् ॥
दीपेषुअक्षतपुञ्जेषु जलपात्रेषुअग्निषु कुमारीषुवाका-
र्यंइत्युपदेशः ॥ अथैतत्स्तोत्रपाठेडामरकल्पोक्तन-
वार्णसंपुटीकरणप्रयोगविधिः ॥ तत्रादौतदुद्धारः ॥ ऐं
बीजमादौन्दुसमान दीप्तिंह्रींसूर्य्यतेजोद्युतिमद्द्वितीय-
म ॥ क्लींचापिवैश्वानरतुल्यरूपंतृतीयमानन्त्यसुखा-
यचिन्त्यम् ॥ चाशुद्धजाम्बूनदकान्तितुर्यंरमुंपञ्चमंवैस्तु
तरंप्रकल्प्यम् ॥ डांषष्ठमुग्रार्त्तिहरंसुनीलंयैसप्तमंकृष्णा-
तरंरिपुघ्नम् । विपाण्डुरंत्वष्टममादिसिद्धंच्चेधूम्रवर्णंन-
वमंविशालमिति ॥ ऐं ह्रीं क्लीं चामुण्डायैविच्चे इति
नवाक्षरोमन्त्रः ॥ अस्यप्रयोगः ॥ नाभिमात्रेजलेसह-
स्त्रजपात्तकवितासिद्धिः ॥ अयुतजपेराजबन्धनसङ्कटा
दिभ्योमोक्षः ॥ अस्मिन्नवाक्षरेमन्त्रेमहालक्ष्मीर्व्यव-
स्थिता । तस्मात्सुसिद्धःसर्वेषांसर्वदिक्षुप्रदीपकः ॥ इ-
त्यनेनास्यसिद्धादिचक्रशोधनंनास्तीतिसूचितम्। नवाक्ष-
रस्यऋषयोब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ॥ छन्दांस्युक्तानि-
मुनिभिर्गायत्र्युष्णिगनुष्टुभः ॥ देव्यःप्रोक्तामहापूर्वा-
कालीलक्ष्मीसरस्वती । नन्दाशाकम्भरीभीमाःशक्तयो-

स्यमनोःस्मृताः । स्यूरक्तदन्तिकादुर्गाभ्रामर्यो बीज-
सञ्ज्ञयाः । अग्निर्वायुर्भगास्तत्वंफलंवेदत्रयोद्भवं । स-
र्वाभीष्टप्रसिध्यर्थंविनियोगउदाहृतः । अथप्रयोगः ॥
अस्यश्रीनवार्णमन्त्रस्य ब्रह्मविष्णुमहेश्वराऋषयःगा-
यत्र्युष्णिगनुष्टुभ श्छन्दांसि॥ महकालीमहालक्ष्मीमहा-
सरस्वत्योदेवताः नन्दाशाकम्भरीभीमाः शक्तयः॥रक्तद-
न्तिकादुर्गाभ्रामर्यो बीजानिअग्निवायुभगास्तत्वानि स-
र्वाभीष्टसिद्ध्यर्थंजपेविनियोगः ॥ ततऋष्यादिन्यासंकु-
र्यात् ॥ यथा ॥ ब्रह्मविष्णुमहेश्वरेभ्योनमः शिरसि ॥
गायत्र्युष्णिगनुष्टुप्छन्दोभ्योनमोमुखे । महाकाली-
महालक्ष्मीमहासरस्वतीदेवताभ्योनमोहृदि ॥ नन्दा-
शाकम्भरीभीमाशक्तिभ्योनमः दक्षिणस्तने । श्रीरक्त-
दन्तिकादुर्गाभ्रामरीबीजेभ्योनमः वामस्तने अग्निवायु-
सूर्य्यतत्वेभ्योनमः हृदये । उक्तंच । ऋषिश्छन्दोदैव-
तानिशिरोमुखहृदिन्यसेत् । स्तनयोः शक्तिबीजानि-
तत्वानिहृदयेपुनः । अथविशेषमाह ॥ मन्त्राणांपल्ल-
वोवासोमन्त्राणांपल्लवः शिरः । शिरः पल्लवसंयुक्तो-
मन्त्रः पुष्ट्यादिसाधकः । हुंकारपल्लवोपेतोमारणेब्रा-
ह्मणंविना । यन्त्रभञ्जनकार्य्येषुसुघोरभयनाशने । व-
षडन्तः प्रकल्प्यस्तुग्रहबाधाविनाशकः । उच्चाटनेतुसं-
प्रोक्तोमन्त्रः फट्पल्लवान्वितः । एतेपल्लवास्तुतत्तत्कर्म्म-
णि चण्डीपाठेपिश्लोकादौयोज्याः । तथान्यासहीनो-

भवेन्मूकोमृतःस्याच्छिरसाविना । अपास्तवासोनग्नः स्यात् सुप्तः स्यादासनंविना । गुरुंविनावृथामन्त्रः सव्यजापस्तुशून्यकः । निर्व्वीर्यो दुष्टदत्तः स्यादन्यबीजस्तुकीलितः । दुष्टदत्तः दुष्टायदत्तइत्यर्थः । देवछन्दर्षिहीनोयः सतुसुप्तोभुजङ्गमः । मूकादयोमन्त्रावर्ज्याः ॥ वैदिकेनपल्लवादिविचारः ह्रीं चण्डिकायै इत्यनेनास्यमन्त्रस्यस्तोत्रस्यचषडङ्गकरन्यासौ । हृदयायनमः । शिरसेस्वाहा । शिखायै वषट् । कवचायहुम् । नेत्रत्रयायवौषट् । अस्त्रायफडितिक्रमः । अस्त्रंसर्वदिक्षुबोध्यम् । नवबीजमन्त्रान्ते चण्डिकातृप्यतामिति मन्त्रेणतर्प्पणम् । एवंहोमादिषुज्ञेयम् । अथयन्त्रमाह । लिखेदष्टदलंपद्मं कुंकुमागुरुचन्दनैः । ततश्चतुर्विंशदलंभूपुरेणसमन्वितम् । पद्ममध्येलिखेच्चक्रंषट्कोणंचण्डिकामयम् । षट्कोणचक्रमध्यस्थमाद्यंबीजत्रयं न्यसेत् । तत्रमध्यबीजेमहालक्ष्मीः तद्दक्षिणेमहाकालीवामेसरस्वती पूर्वादिषुषट्सुकोणेषुबीजान्यन्यानिविन्यसेत् । इदंपूजायन्त्रम् । पद्मासनाद्यन्यतमसमासनम् । तथासप्तशतीश्लोकैर्न्यासः खड्गिनीशूलिनीत्यादिपठित्वाश्लोकपञ्चकम् । आद्यंकृष्णातरंबीजंध्यात्वासर्वाङ्गकंन्यसेत् । आद्यमैमिति शूलेनपाहिनोदेवीत्यादिश्लोकचतुष्टयम् । पठित्वासूर्य्यसदृशंद्वितीयं सर्वतोन्यसेत् । द्वितीयम् ह्री मिति सर्वस्वरूप-

इत्यादिश्लोकानांपञ्चकंपुनः । पठित्वास्फटिकाभासं-
तृतीयसर्वतोन्यसेत् तृतीयं क्लीमिति। उक्तै रेवश्लो-
कैरावृत्तिद्वयेनषडङ्गन्यासोपिक्वचिदुक्तः। ततः षडङ्गं-
कुर्वीतविभक्तैर्मूलवर्णकैः । एकेनैकेनवैकेनचतुर्भि-
र्युगलेनच । समस्तेनचमन्त्रेणकुर्य्यादङ्गानिदद्सु-
धीः । एवंन्यासविधिंकृत्वासृष्टिमुद्रांविलोकयेत्। त-
तः परिषिंचतिपूजार्थंद्रव्याणिनवबीजतः । तलपृ-
ष्ठोद्भवांमुद्रांदत्वास्त्रेणावगुंठयेत् । अर्घपात्रंप्रतिष्ठा-
प्यपूरयेच्छुभवारिणा । गन्धपुष्पाक्षतांस्तत्रविन्य-
स्यन्नृपनन्दन । ध्यात्वासर्वाणितीर्थानिहस्तौदत्वा-
भिमन्त्रयेत्। रक्षार्थंतस्यकर्त्तव्याचक्रमुद्रास्त्रसंयुता।
अर्घोदकेनसंस्कारंपूजाद्रव्यस्यपूर्ववत् ॥ अथमहाका-
ल्यादिदेवतात्रयध्यानम् ॥ खड्गंचक्रगदेषुचापपरिघान्-
शूलंभुशूण्डींशिरः शंखंसन्दधतींकरैस्त्रिनयनांसर्वाङ्गभू-
षावृताम्। नीलाश्मद्युतिमास्यपाददशकांसेवेमहाका-
लिकांयामस्तौच्छयितेहरौकमलजोहन्तुंमधुंकैटभम्॥१॥
अक्षस्त्रक्परशूगदेषुकुलिशंपद्मंधनुः कुण्डिकांदण्डंश-
क्तिमसिंचचर्म्मजलजंघण्टांसुराभाजनम्। शूलंपाश-
सुदर्शनेचदधतींहस्तैःप्रवालप्रभांसेवेसैरिभमर्द्दिनीमिह-
महालक्ष्मींसरोजस्थिताम् ॥ २॥ घण्टाशूलहलानिशं-
खमुशलेचक्रंधनुःसायकंहस्ताब्जैर्दधतींघनान्तरलसच्छी-
तांशुतुल्यप्रभाम् ॥ गौरीदेहसमुद्भवांत्रिजगतामाधा-

रभूतांमहापूर्वांमत्रसरस्वतीमनुभजेशुंभादिदैत्यार्द्दिनी-म् ॥ ततउक्तमन्त्रैः पञ्चोपचारैः पूजांकृत्वाजपेल्लक्षचतुष्टयम् । तद्दशांशतः पायसान्नेनजुहुयात् । पूजितेहेमरेतसि एतदेवास्यपुरश्चरणम् । मार्कण्डेयपुराणोक्तं नित्यंचण्डीस्तवंपठन् । पुटितंमूलमन्त्रस्यजपेनाप्नोतिवाञ्छितमिति ॥ अथशतण्डीविधिः ॥ शङ्करस्यभवान्यावाप्रासादेनिकरेशुभम् । मण्डपंद्वारवेद्याढ्यंकुर्य्यात्सुध्वजतोरणम् । तत्रकुण्डंप्रकुर्वीतप्रतीच्यांमध्यतोपिवा । स्नात्वानित्यक्रियांकृत्वावृणुयाद्दशवाडवान् । जितेन्द्रियान्सदाचारान्कुलीनान्सत्यवादिनः । वाडवान्ब्राह्मणान् । व्युत्पन्नान् । चण्डिकापाठरतान् लज्जादयावतः । मधुपर्कविधानेनस्वर्णवस्त्रादिदानतः जपार्थमासनंमालांदद्यात्तेभ्योपिभोजनम् । तेहविष्यान्नमश्नन्तोमन्त्रार्थगतमानसाः । भूमौशयानाः प्रत्येकंजपेयुश्चण्डिकास्तवम् ॥ मार्कण्डेयपुराणोक्तंदशकृत्वः सुचेतसः नवार्णंचण्डिकामन्त्रंजपेयुश्चायुतंपृथक् । पृथक्संपुटीकरणजपादितिशेषः । प्रत्येकंब्राह्मणैरयुतजपः कार्य्यः । अथाष्टमीनवमीचतुर्द्दशीपौर्णमासीषु यथाशतावृत्तिसमाप्तिर्भवति तथाप्रारम्भः कर्त्तव्यइति साम्प्रदायिकाः । यजमानः पुजयेच्चकन्यानांनवकंशुभम् ॥ द्विवर्षाद्यादशान्तास्ताः कुमारीः परिपूजयेत् काब्दायाः प्रीत्यभावाद्रुद्राब्दातुविवर्ज्जिता । तासांक्र

मेणनामानि ॥ कुमारी १।२ त्रिमूर्त्तिः २।३ कल्याणी ३।४ रोहिणी ३।४ रोहिणी ४।५ कालिका ५।६ चण्डिका ६।७ शाम्भवी ७।८ दुर्गा ८।९ सुभद्रा ९।१० एतैरेवनाममन्त्रैः तासांपूजा । तासामावाहनेमन्त्रःप्रोच्यतेशङ्करोदितः । यथा । मन्त्राक्षरमयींमक्ष्मींमातृणांरूपधारिणीम् । नवदुर्गात्मिकांसाक्षात्कन्यामावाहयाम्यहमित्यावाह्यपूजयेत् । मन्त्रोयथा । जगत्पूज्ये जगद्वन्द्ये सर्वशक्तिस्वरूपिणि । पूजांगृहाणकौमारीजगन्मातर्नमोस्तुते ।१। त्रिपुरांत्रिपुराधारांत्रिवर्गज्ञानरूपिणीम् । त्रैलोक्यवन्दितांदेवींत्रिमूर्त्तिंपूजयाम्यहम् । २। कलात्मिकांकलातीतांकारुण्यहृदयांशिवाम् । कल्याणजननींदेवींकल्याणींपूजयाम्यहम् ॥ ३ ॥ अणिमादिगुणाधारामाकाराद्यक्षरात्मिकाम् । अनन्तशक्तिकांलक्ष्मींरोहिणींपूजयाम्यहम् ॥ ४ ॥ कामचारींशुभांकान्ताकालचक्रस्वरूपिणीम् । कामदांकरुणोदारांकालिकांपूजयाम्यहम् ॥ ५ ॥ चण्डवीरांचण्डमायांचण्डमुण्डप्रभञ्जिनीम् ॥ पूजयामिसदादेवींचण्डिकांचण्डविक्रमाम् ॥६॥ सदानन्दकरींशान्तांसर्वदेवनमस्कृताम् । सर्वभूतात्मिकांलक्ष्मींशाम्भवींपूजयाम्यहम् ॥ ७ ॥ दुर्गमेदुस्तरेघोरेभवदुःखविनाशिनीम् । पूजयामिसदाभक्त्यादुर्गांदुर्गार्तिनाशिनीम् ॥ ८ ॥ सुन्दरींस्वर्णवर्णाभांसुखसौभाग्यदायिनीम् । सुभद्रजननींदेवींसुभद्रांपूजयाम्यहम् ॥९॥

एतैर्म्मन्त्रैः पुराणोक्तैस्तांतांकन्यांसमर्च्चयेत् । तत्रहीनाधिकाङ्गीकुष्ठव्रणयुताअन्धाकाणा कुरूपाकेकरारोमयुग्देहादासीजारोगिण्यइत्यवमाद्यावर्ज्याः । विप्रांसर्वेष्टसंसिद्धौयशसेक्षत्त्रियोद्भवाम् । वैश्यजांधनलाभायपुत्राप्त्यैशूद्रजांयजेदिति । गन्धपुष्पधूपदीपभक्ष्यभोज्यैर्य्यथाशक्तिवस्त्राभरणैश्चपूजयेत् ॥ अथपूजनप्रकारः । वेद्यांविरचितेरम्येसर्वतो भद्रमण्डले घटंसंस्थाप्यविधिवत्तत्रावाह्याच्च्र्ययेच्छिवाम् । तदग्रेकन्यकाश्चापिपजयेद्ब्राह्मणानपि । उपचारैस्तुविविधैर्न्नवार्णवर्णानपि । तत्र । ओं कारः प्रथमं पीठंपूर्णपीठमतः परम् ॥ तृतीयं कामपीठंचपूजयेत्संप्रदायतः । पूर्वादिदिक्षुपीठस्यगणेशादिचतुष्टयम् । गणेशक्षेत्रपालौचपादुकेबटुकास्त्रयः । आग्नेयादिचदुर्द्दिक्षुपूज्यंदेवीचतुष्टयम् । जयाचविजयाचैवजयन्तीचापराजिता । पूर्वोक्तयन्त्रे पूर्वकोणेसरस्वतीसहितोब्रह्मा श्रीसहितोविष्णुर्नैर्ऋत्ये उमयासहितः शिवोवायव्ये । षट्कोणचक्रमध्यस्थमध्यबीजेमहालक्ष्मीः तद्दक्षिणेमहाकाली । तद्वामेमहासरस्वती । उत्तरेसिंहः । दक्षिणेमहिषः । षट्कोणचक्रेषु । नन्दजा १ रक्तदन्तिका २ शाकम्भरी ३ दुर्गा ४ भीमा ५ भ्रामर्य्यः ६ । सबिन्दुनामाद्यर्णाद्यास्ताराद्याश्चासांनाममन्त्राः पूजादौज्ञेयाः । ओं नन्दजायै नम इति प्रयोगः । अष्टपत्रेषुब्रह्माणी १ माहेश्वरी २ कौ-

मारी ३ वैष्णवी ४ वाराही ५ नारसिंही ६ इन्द्राणी ७ चामुण्डा ८ उक्तरीत्यानाममन्त्रैः पूज्याः । ॐ ब्रंब्रा ह्माण्यै नमइत्यादिप्रयोगः । ततोविष्णुमायादिचतुर्विंशतिदेवताश्चतुर्विंशतिपत्रेषु प्रागादिक्रमेणनाममन्त्रैः पूज्याः । ताश्च । विष्णुमाया १ चेतना २ बुद्धिः ३ निद्रा ४ क्षुधा ५ छाया ६ शक्तिः ७ तृष्णा ८ क्षान्तिः ९ जातिः १० लज्जा ११ शान्तिः १२ श्रद्धा १३ कीर्त्तिः १४ लक्ष्मीः १५ धृतिः १६ वृत्तिः १७ श्रुतिः १८ स्मृतिः १९ दया २० तुष्टिः २१ पुष्टिः २२ माता २३ भ्रान्तिः २४ नालमूलेतुआधारः १ कूर्म्मः २ शेषः ३ पृथ्वी ४ भूपुरकोणेषु गणेशः । १ क्षेत्रपालः २ बटुकः ३ योगिनी ४ एतेपूज्याः पूर्वादिदिक्षुक्रमेणइन्द्राद्याः इन्द्रः । १ अग्निः २ यमः ३ निर्ऋतिः ४ वरुणः ५ वायुः ६ सौम्यः ७ ईशानः ८ अनन्तः ९ ब्रह्मा १० ततोवज्राद्याः । वज्रं । १ शक्तिः २ दण्डः ३ खड्गः ४ पाशः ५ अंकुशः ६ गदा ७ त्रिशूलम् ८ चक्रम् ९ पद्मम् १० पूज्याः । एवंचतुर्द्दिनंकृत्वापञ्चमेहोममाचरेत् । तत्रप्रथमदिने-एकावृत्तिः । द्वितीयदिनेद्वे तृतीयेतिस्रः । चतुर्थेचतस्रः प्रतिब्राह्मणम् । होमद्रव्याणि ॥ पायसान्नैस्त्रिमध्वक्तै द्राक्षारंभाफलादिभिः । मातुलिङ्गैरिक्षुदण्डैर्नारिकेरैः पुरैस्तिलैः । जातीफलैराम्रफलैरन्यैर्म्मधुरवस्तुभिः । सप्तशत्यादशावृत्याप्रतिमन्त्रंहुतंचरेत् । अयुतञ्चनवार्णे

नस्थापितेग्नौविधानतः । कृत्वावरणदेवानांहोमंतन्नाममन्त्रतः । कृत्वापूर्णाहुतिंसम्यक्देवमग्निंविसृज्यच । अभिषिंचेच्चयष्टारंविप्रौघः कलशोदकैः निष्कंसुवर्णमथवाप्रत्येकंदक्षिणांदिशेत् । भोजयेच्चशतंविप्रान्भक्ष्यभोज्यैः पृथग्विधैः । तेभ्योपिदक्षिणान्दत्वागृह्णीयादाशिषस्ततः । एवंकृतेजगद्वश्यंसर्वंनश्यन्त्युपद्रवाइति । एतद्दशगुणंकुर्य्याच्चण्डीसाहस्रकेविधिम् । विघ्नावतः सदाचारान्ब्राह्मणान्वृणुयाच्छ्रुतम् । प्रत्येकंचण्डिकापाठान्विदध्युस्तेदिशामितान् । चतुर्द्धिनैरुक्तरीत्येतिशेषः । अयुतंप्रजपेयुस्तेप्रत्यर्कंनववर्णकम् ॥ पूर्वोक्ताः कन्यकाः पूज्याः पूर्वमन्त्रैः शतंशुभाः वेदाहमेवंसंपाद्यहोमंकुर्य्युः प्रयत्नतः । सप्तशत्याश्शतावृत्याप्रतिमन्त्रविधानतः । लक्षसंख्यानवार्णेन पूर्वोक्तैर्द्रव्यसंचयैः । होतृभ्योदक्षिणांदत्वापूर्वोक्तान्भोजयेद्द्विजान् । सहस्रसंमितान्साधून्देव्याराधनतत्परान् एवंसहस्रसङ्ख्याकेकृतेचण्डीविधौनृणाम् । सिद्धत्यभीप्सितंसर्वंदुःखौघश्चविनश्यति । मारीदुर्भिक्षरोगाद्यानश्यन्तिव्यसनोच्चयः ॥ एतद्दशगुणोविधिरयुतचण्डयांतद्दशगुणोविधिर्लक्षचण्डयांशतब्राह्मणैरेववाचत्वारिंशद्दिनैरयुतचण्डीकार्य्या तत्रप्रथमेदशके एकैकावृत्तिः द्वितीयदशकेद्वेतृतीयेतिस्रः चतुर्थेचतस्र । इत्यादिवोध्यमिति अथचण्डीपाठहोमेकवचमन्त्रेणहोमनिषेधः

अन्धकघ्नमहादैत्योदुर्गाहोमपरायणः। कवचाहुतिमा-
त्रेणमहेशेननिपातितइति तत्रकवचम् शूलेनपाहीत्यादि
श्लोकचतुष्टयम्। तदाहुतिचतुष्टयम् महालक्ष्म्यैस्वाहेत्ये-
वेत्यभियुक्ताः अथप्रयोगक्रमः तन्त्रोक्तविधिनाशिवा-
लयेदेव्यालयेवामण्डपंविधायतन्मध्ये वेदींचनिर्म्माय
प्रतीच्यांकुण्डमध्येवाकृत्वा॥ कृतनित्यक्रियःस्वस्तिवा-
चनंकृत्वासङ्कल्पंकुर्य्यात् यथा ॐतत्सत् अद्येत्याद्य
मुकगोत्रस्यामुकशर्म्मणोममसपरिवारस्य सर्व्व वाधाप्रस
मन पूर्वकशत्रुचौरराजशस्त्रानलहेतुकभयाभावत्रिवि-
धोत्पातशमनधनधान्यसुतान्वितत्वनिर्भयत्वसर्वसङ्कट-
विमुक्ति वलपुष्टि धनवृद्धिसुखसौमनस्य नैरुज्यप्राप्ति
कामोऽद्यादि यथा कालंशतचण्डी विधान महंक-
रिष्ये इतिसङ्कल्पंविधाय॥ मातृकास्थापननन्दीश्राद्धे
विधायपुरोक्तलक्षणान्दशब्राह्मणान् मधुपर्कवस्त्रहेमा
दिनावृणुयात् तेचयजमानदत्तासनेषुतद्दत्तमालाभिः
स्वस्थचित्ताभगवतींस्मरन्तः सप्तशतीमूलमन्त्रेणवेद्यां-
सर्वतोभद्रेस्वर्णरजतताम्राद्यन्यतमंघटंस्थापयित्वातत्रदु-
र्गामावाह्यषोडशोपचारैः संपूज्यतदग्रे प्रत्येकंदशकृ-
त्वः सप्तशतीमयुतंचनवार्णंजपेयुः हविष्यभोजनब्र-
ह्मचर्य्यभूशयनास्पृश्यास्पर्शादिनियमांश्चरेयुः यजमा-
नश्चवस्त्रालङ्कार विविधपक्वान्नदानादिनाउक्तलक्षणल-
क्षिताः कन्याआवाह्य जगत्पूज्येत्यादिस्वस्वमन्त्रैः

पूजयेत् एवंचत्वारिदिनानिजपंकुमारीपूजांसमाप्य-
पञ्चमदिनेकुण्डे स्थण्डिलेवागमोक्त विधिनावह्निं संस्था-
प्यपायसान्नादिभिरुक्त द्रव्यै र्जुहुयात् सप्तशत्याः प्रति-
श्लोकंदशवारंनवार्णेनायुतंचहोमेसङ्ख्याएकैकोद्विजः स
कृत्सप्तशतीप्रतिश्लोकंसहस्रंमूलेनजुहुयात् । ततआ-
वरणदेवतानांनाममन्त्रैस्तारादिस्वाहान्तैरेकैकामाहुतिं-
दत्वाकुम्भस्थांदेवींसंपूज्यबलिदानंविधायहोतृभ्यः प्र-
त्येकंनिष्कंनिष्कंअशक्तौ सुवर्णमितंस्वर्णंदद्यात् । इ-
तिशतचण्डीप्रकारः ॥ अथसहस्रचण्डीविधानम् ॥
यथा । तत्रशतविप्रवरणम् । एतेशतंब्राह्मणाः प्रत्ये-
कंदशदशसप्तशतीपाठान्कुर्य्युः । अयुतमयुतंनवार्ण-
जपंचकुर्य्युः शतकन्याश्चभोजयाः पूज्याश्च । एवंदश-
दिनेषुसमाप्तेषु एकादशेह्निसप्तशतीशतावृत्याप्रतिश्लो-
कं लक्षसङ्ख्यानवार्णैर्होमः । शेषंपूर्ववत् । इतिसह-
स्रचण्डीविधानम् । एवंसहस्रचण्डीदशगुणोऽयुतचण्डी-
विधिः । तद्दशगुणोलक्षचण्डीविधिरिति । जपेहोमे-
दक्षिणायांकुमारीभोजनेब्राह्मणभोजनेचदशगुणत्वमि -
ति। अथप्रयोगान्तराणिकात्यायनीतन्त्रोक्तानि । प्र-
तिमन्त्रमाद्यन्तयोः प्रणवंजपेन्मन्त्रसिद्धिः अग्रेसर्व-
त्रश्लोकपदंमन्त्रोपलक्षणम् । सप्रणवमनुलोमव्याहृति-
त्रयमादावन्तेतुविलोमंतदित्येवंप्रतिश्लोकंकृत्वाशतावृ -
त्तिपाठेऽतिशीघ्रं सिद्धिः । प्रतिश्लोकमादौजातवेदस-

इतिऋचंपठेत् । सर्वकामसिद्धिः । ऋचमपिलिख्य-
ते । जातवेदसेसुनवामसोममरातीयतोनिदहातिवे-
दः । सनः पर्षदतिदुर्गाणिविश्वानावेवसिन्धुंदुरिता-
त्यग्निः । इतिऋक् । अपमृत्युवारणाय आदावन्ते
शतंत्र्यम्बकमन्त्रंजपेत् । प्रतिश्लोकंतन्मन्त्रजपइत्यन्य-
त् प्रतिश्लोकंशरणागतदीनार्त्तश्लोकंपठेत् सर्वकार्य्यसि-
द्धिः प्रतिश्लोकंकरोतुसानः शुभहेतुरीश्वरीत्यर्द्धंपठेत्स-
र्वकामाप्ति: ७ स्वाभीष्ट वरप्राप्त्यैएवंदेव्यावरंल-
ब्ध्वेतिश्लोकंप्रत्तिश्लोकं पठेत् । ८ सर्वापन्निवारणार्थं-
प्रतिश्लोकंदुर्गेस्मृतेतिपठेत् ॥ ९ ॥ अस्यकेवलस्यापि-
श्लोकस्यकार्य्यानुसारेणलक्षमयुतंसहस्रंशतंवाजपः १०
सर्वाबाधेत्यस्यलक्षजपेश्लोकोक्तंफलम् ११ । इत्थंयदा-
यदेति श्लोकस्यलक्षजपेमहामारीशान्तिः १२ ततोवव्रे
नृपोराज्यमितिमन्त्रस्यलक्षजपेपुनःस्वराज्यलाभः १३ ।
हिनस्तिदैत्यतेजांसीत्यनेनसदीपबलिदानेघण्टाबन्धने-
चबालग्रहशान्तिः १४ । आद्यावृत्तिमनुलोमेन पठित्वा
ततोविपरीतक्रमेणद्वितीयांकृत्त्वापुनरनुलोमेनेत्येवमा-
वृत्तित्रयेणउक्तेषुप्रकारेषुशीघ्रंकार्य्यसिद्धिः ॥ १५ ॥ स-
र्वापन्निवारणायदुर्गे स्मृतेत्यर्द्धम् ततः ॥ यदन्तिकेय-
च्चदूरकेभयंविन्दतिमामिह । पवसानरीतज्जहि इतिऋ-
चंतदन्तेदारिद्र्यदुःखेत्यर्द्धमेवंकार्य्यानुसारेणलक्षमयुतंस
हस्रं वाशतंजपः १६ । कांसोस्मितांहिरण्यप्राकारामार्द्रां-

ज्वलन्तींतृप्तांतर्प्पयन्ती पद्मे स्थितांपद्मवर्णांतामिहो-
पह्वयेश्रियम्। इतिऋच
प्रतिश्लोकंपठेल्लक्ष्मीप्राप्तिः। प्रतिश्लोकमनृणाअस्मि-
न्नितिमन्त्रंपठेद्दणपरिहारः १७ मारणार्थमेवमुक्त्वासमु-
त्पत्येति। प्रतिश्लोकंपठेत्। मारणोक्तवृत्तिभिः फल-
सिद्धिः। १८ ज्ञानिनामपिचेतांसीतिश्लोकजपमात्रेणस-
द्योमोहनमित्यनुभवसिद्धम्। प्रतिमन्त्रं तत् श्लोकपाठे-
त्ववश्यंमोहनम् १९ रोगानशेषानितिश्लोकस्यप्रतिश्लोके-
पाठेसकलरोगनाशः २० तन्मात्रजपेपिसः २१ इत्युक्ता
सातदादेवीगंभीरेतिश्लोकस्य प्रतिश्लोकपाठेपृथग्जपे-
वाविद्याप्राप्तिः २२। वाग्वैकृतनाशश्च २३ भगवत्याकृ-
तंसर्वमित्यादिद्वादशोत्तरशताक्षरोमंत्रः सर्वकामदः स-
र्वापन्निवारकश्च २४। देविप्रपन्नार्तिहरे इतिश्लोकस्यय-
थाकार्यंलक्षायुतसहस्रशतान्यतमेजपे प्रतिश्लोकपाठे-
वासर्वापन्निवृत्तिः सर्वकामावाप्तिश्च ॥ २५ ॥ एषुप्रयो-
गेषुप्रतिश्लोकंदीपाः केवलनमस्कारेणवासिद्धिः ॥२६॥ प्र-
तिश्लोकंकामबीजसंपुठितस्यैक चत्वारिंशद्दिनंत्रिरावृत्तौ
सर्वकामसिद्धिः॥२७॥एकविंशतिदिनमुक्तरीत्याप्रत्यहंद्वा-
दशावृत्तौवशीकरणम्॥२८॥मायाबीजसंपुठितस्यकूटप-
ल्लवसहितस्यसप्तदिनपर्यन्तंत्रयो दशावृत्तावुच्चाटनसि-
द्धिः॥२९॥ एकोनपंचाशद्दिनपर्यन्तं प्रतिश्लोकंश्रीबीजसं-
पुटितस्यपंचदशावृत्यालक्ष्मीप्राप्तिः ॥३०॥ अथकामना

भेदेनध्यानभेदः। वश्ये रक्तंपौष्टिकेकर्बुरम् उच्चाटनेधूम्रंमारणेकृष्णं सन्तानार्थंनीलोत्पलदलश्यामम् रत्नाकारध्यानंसर्वकामदंयुद्धे कालाग्निसमंजलभयेमहाशोषयुक्तं विषादिभयेपीयूष वृष्टियुक्तपूर्णचन्द्रसदृशंध्यायेत् इतिश्रीजीवनाथकृतेदीक्षाप्रकाशेसप्तशतीपाठविधिः। अथपार्थिवपूजाप्रकारः॥ ॐ सद्योजातंप्रपद्यामिसद्योजातायवैनमः। भवेभवेनातिभवेभवस्वमांभवोद्भवायनमोनमः। इतिमन्त्रेणमृत्तिकाग्रहणम् ॐ वामदेवायनमोज्येष्ठायनमः श्रेष्ठायनमोरुद्रायनमः कालायनमः। कलविकरणायनमोबल विकरणायनमोबलायनमोबलप्रमथनायनमः सर्वभूतदमनायनमोमनोन्मनायनमः इतिमंत्रेणजलक्षेपः। ततः ॐ अघोरेभ्योथघोरेभ्योऽघोरघोरतरेभ्यः सर्वेभ्यः सर्वशर्वेभ्योनमस्तेऽस्तुरुद्ररूपेभ्यः। इतिलिङ्गकरणं। ॐ तत्पुरुषायविद्महेमहादेवायधीमहितन्नोरुद्रः प्रचोदयादितिबाणंकुर्यात्। ॐ ईशानः सर्वविद्यानामीश्वरः सर्वभूतानांब्रह्माधिपतिर्ब्रह्मणोधिपतिर्ब्रह्माशिवोमेऽस्तुसदाशिवोम्। इतिवेदिकायांबाणंसंयोज्यध्यायेत्। तद्यथा ॐ ध्यायेन्नित्यंमहेशंरजतगिरिनिभंचारु चन्द्रावतंसंरत्नाकल्पोज्वलाङ्गंपरशुमृगवरभीतिहस्तंप्रसन्नम्। पद्मासीनंसमन्तात्स्तुतममरगणैर्व्याघ्रकृत्तिंवसानंविश्वाद्यंविश्वबीजंनिखिलभयहरंपंचवक्त्रंत्रिनेत्रम्। कर्पूरगौरंकरुणाव-

तारंसंसारसारंभुजगेन्द्रहारम् । सदारमन्तं हृदयारवि-
न्देभवंभवानीसहितंनमामि । कैलासपीठासनमध्य-
संस्थं भक्तैश्चनन्दनादिभिरर्च्च्यमानम् । भक्तार्तिदा-
वानलमप्रमेयंध्यायेदुमालिङ्गितमिन्दुभूषमितिध्यात्वा-
बिल्वपत्रंसगन्धपुष्पाक्षतंगृहीत्वा ऊँ मनोज्योतिरिति-
मंत्रेप्रणप्रतिष्ठांकुर्यात् । मंत्रोयथा । ऊँ मनोज्योति-
र्जुषतामाज्यस्यबृहस्पतिर्य्यज्ञमिमंतनोत्वरिष्टं यज्ञंश-
मिमंदधातुविश्वेदेवासइहमादयन्तामो प्रतिष्ठ ततइमंप
ठेत् । स्वामिन्सर्वजगन्नाथयावत्पूजावसानकम् । ता
वत्त्वंप्रीतिभावेनलिङ्गेऽस्मिन्सन्निधिंकुरु । ततः पा-
द्यम् । ऊँ भवायभवनाशायमहादेवायधीमहि । उ-
ग्रायचोग्रनाशायसर्वायशशिमौलिनेनमः । शिवाय-
इदंपाद्यम् । ऊँ साम्बशिवायनमः । इदमर्घ्यंस्वाहा ।
इदमांचमनीयंस्वधा । इमंमधुपर्कंस्वधा । इदमनुले-
पनम् । एतानिपुष्पाणि । ऊँ साम्बशिवायवौषट् ॥ बि-
ल्वपत्राणिदत्वा । ऊँ शर्वायक्षितिमूर्तयेनमः । ऐशा-
न्याम् । ऊँ भवायजलमूर्तयेनमः । प्राच्याम् ऊँ रुद्रा-
याग्निमूर्तयेनमः । आग्नेय्याम् ऊँ उग्रायवायुमूर्तयेन-
मः । दक्षिणस्याम् । ऊँ भीमायाकाशमूर्तयेनमः । नै-
र्ऋत्याम् । ऊँ पशुपतयेयजमानमूर्तयेनमः । वारुण्याम् ।
ऊँ महादेवायसोममूर्तयेनमः । वायव्याम् । ऊँ ईशा-
नायसूर्य्यमूर्तयेनमः । उत्तरस्याम् । ऊँ नमःशिवायेति

पुष्पांजलिंदद्यात् । एषधूपः नमः । एषदीपः नमः एतानिनैवेद्यानिनिवेदयामि । इदंताम्बूलंनमः ततः । नमः ॐ काररूपायनमोक्षरवपुर्भृते । नमोनादात्मनेतुभ्यंनमोबिन्दुकलात्मने ॥ अलिङ्गलिङ्गरूपायरूपातीतायतेनमः । त्वंमातासर्वलोकानांत्वमेवजगतः पिता । त्वंभ्रातात्वंसुहृन्मित्रंत्वंप्रियः प्रियरूपधृक् । त्वंगुरूस्त्वंगतिः साक्षात्त्वंपितात्वंपितामहः । नमस्तेभगवन्रुद्रभास्करामिततेजसे । नमोभवायरुद्रायउमया सहितायच । सर्वायक्षितिपालायसदासुरभिदेनमः । पशूनांपतयेचैवपावकामिततेजसे ॥ भीमायव्योमरूपायशब्दमात्रायतेनमः । महादेवायसोमायअमृतायनमोनमः । उग्राययजमानायनमस्तेकर्मयोगिने ॥ ॐ हरायनमः। ॐ महेश्वरायनमः ॥ॐ शूलपाणयेनमः॥

मृतिकाग्रहणम् निर्माणंकुयात् प्राणप्रतिष्ठाॐ शूलपाणेइहसुप्रतिष्ठितो भवमनोज्योतिरिति पठेत्

ॐ पिनाकधृतेनमः॥ॐ पशुपतयेनमः॥ॐ शिवाभनमः

आवाहनंपिनाकधृ स्नपनंकुर्यात् पूजनम्॥

इहागच्छइति

ॐ महादेवायनमः ॥

विसर्जनम्

पार्थिवस्यचलिंगस्ययन्मयापूजनंकृतम् ॥ अनेनभगवा
न्रुद्रोवांछितार्थंप्रयच्छतु ॥ इतिप्रणम्यलिङ्गानिविसर्ज
येत् । नमोभवायरुद्रायशिवायचनमोनमः ॥ ई-
शानायवृषांकायभीमोग्राभ्यांनमोनमः ॥ महादेवाय
गुप्तायवासुदेववरायच । वासुदेवायशान्ताय तथो-
मापतयेनमः ॥ नमश्चनीलकण्ठायशितिकण्ठायतेनमः ॥
गोपतेशंकरायैवसदासर्वमयायच ॥ प्रातस्सम्पूज्य
सायंचकृतांजलिपुटःस्थितः । ऊनविंशतिनामा-
निपठतेयोनरोत्तमः ॥ सपापैर्मुच्यतेसर्वैर्दिविदेवैश्च
पूज्यते ॥ तस्यस्तोत्रस्यपठनाद्दहेत्पापंशिवंव्रजेत् ।
वारं वारंप्रणमेत् । अर्द्धचन्द्राकारांप्रदक्षिणांकुर्य्या-
त् । गच्छगच्छपरंस्थानंस्वस्थानंपरमेश्वर । पूजारा-
धनकालेचपुनरागमानायच । ऊँ साम्बशिवपूजितो-
सिप्रसीदशिवस्वस्थानंगच्छेतिवदेत् । अथशिवरात्रि
व्रतविधिः । प्रातः स्नात्वानित्यकर्मकृत्वा मासपक्षा
द्युल्लिख्यममजन्मजन्मान्तरार्जितपापक्षयार्थमक्षयभोग
मोक्षप्राप्त्यर्थंशिवरात्रिव्रतमहंकरिष्ये इतिसंकल्पषो
डशोपचारैः शिवपूजांकुर्यात् । तत्रपूजा । आग-
च्छदेवदेवेशमर्त्यलोकहितेच्छया ॥ पूजयामिविधानेन-
प्रसन्नः सुमुखोभवेत्यावाहनम् ॥ पादासनंकुरुप्रा
ज्ञनिर्म्मलंस्वर्णनिर्म्मितम् । भूषितंविविधैरत्नैरिदंत्वं
पादुकासनम् । इत्यासनम् । गङ्गादिसर्वतीर्थेभ्यो

मयाप्रार्थनयाहृतम् । तोयमेतत्सुखस्पर्शंपाद्यार्थंप्रति गृह्यतामितिपाद्यम् । गन्धोदकेनपुष्पेणचन्दनेनसुगन्धिना । अर्घ्यंगृहाणदेवेशभक्तिं मेह्यचलांकुर्वित्यर्घ्यम् । मन्दाकिन्याः समानीतं हेमांभोरुहवासितम् । स्नानायतेमयाभक्त्यानीतंस्वीक्रियतांविभोइतिस्नानम् । वस्त्रं सूक्ष्मं दुकूलंचदेवानामपिदुर्लभम् । गृहाणत्वमुमाकान्तप्रसन्नोभवसर्वदा इतिवस्त्रम् । श्रीखण्डं चन्दनंदिव्यं मलयाचलसंभवम् । विलेपनं सुरश्रेष्ठगृहाणपरमेश्वरेतिगन्धः । यज्ञोपवीतंसहजंब्रह्मणानिर्मितंपुरा । आयुष्यंभववर्चस्वमुपवीतंगृहाणमे इतियज्ञोपवीतम् । माल्यादीनिसुगन्धीनिमालत्यादीनिवैप्रभो । मयाहृतानि पूजार्थं गृहाणपरमेश्वर इतिपुष्पम् । वनस्पतिरसोधूपोगन्धाढ्यः सुमनोहरः ॥ आघ्रेयः सर्वदेवानांधूपोयंप्रतिगृह्यताम् इतिधूपः । आज्यं त्रिवर्तिसंयुक्तं वह्निनायोजितंमया । दीपंगृहाणदेवेशत्रैलोक्यतिमिरापहम् इतिदीपः । इदंदिव्यान्नममृतंरसैषड्भिः समन्वितम् । गृहाणदेवदेवेशनैवेद्यमुमयासहेतिनैवेद्यम् । पूगीफलंमहद्दिव्यंनागवल्लीदलैर्युतम् । कर्पूरादिसमायुक्तं तांम्बूलंप्रतिगृह्यताम् । इतितांबूलम् । इदंफलंमयादेवस्थापितंपुरतस्तव । तेनप्रीतउमाधीशभवस्वर्गफलप्रदइतिफलस्थापनम् । हिरण्यगर्भगर्भस्थंहेमबीजंविभावसोः । अनन्तपुण्यफलदमतः शान्तिं प्रयच्छमेइति

दक्षिणा । ततः पुष्पांजलिंदत्वानीराजनंविधायप्रदक्षिणांकुर्यात् । अथशिवरात्रौप्रहरचतुष्टयेपूजाविधिः । नस्नानेननवस्त्रेणनचधूपेननार्चया ॥ तुष्यामिनतथापुष्पैर्यथारात्र्युपवासतः । ततोरात्रौप्रकर्तव्यंशिवप्रीणनतत्परैः । प्रहरेप्रहरेस्नानंपूजाचैवविशेषतः अत्रवीप्सयाप्रहरचतुष्टयपूजनंप्रतीयतइति । नरसिंहचर्य्यायाम् । शैवोवावैष्णवोवापियदिस्यादन्यपूजकः । सर्वंपूजाफलंहन्तिशिवरात्रिवहिर्मुखः । संवत्सरप्रदीपे दुग्धेनप्रथमंस्नानंदध्नाचैवद्वितीयके । तृतीयेतुतथाज्येन चतुर्थेमधुनातथा । ईशानसंहितायाम् । फाल्गुनेकृष्णा चतुर्दश्यांरविवारोयदाभवेत् । भौमोवापिभवेद्देविकर्तव्यंव्रतमुत्तमम् । शिवयोगस्ययोगेनतद्भवेदुत्तमोत्तमम् । शिवरात्रिव्रतंनामसर्वपापविनाशनम् ॥ आचाण्डालमनुष्याणांभुक्तिमुक्तिप्रदायकम् ॥ नागरखण्डे ॥ उपवासप्रभावेणबलादपिचजागरात् । शिवरात्रेस्तथातस्यलिंगस्यापिप्रपूजनात् ॥ अक्षयाँल्लभतेकामान्शिवसायुज्यमाप्नुयात् ॥ पद्मपुराणे ॥ वर्षेवर्षेमहादेविनरोनारीपतिव्रता ॥ शिवरात्रौमहादेवंकामम्भक्त्याप्रपूजयेत् ॥ ईशानसंहितायाम् ॥ एवमेवव्रतंकुर्यात्प्रतिसंवत्सरंव्रती । चतुर्दशाब्दिकंतद्विचतुर्विंशाब्दिकंतथा । सर्वान्कामानवाप्नोति सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ अथप्रयोगः ॥ प्रातरुदङ्मुखः । ॐ तत्सदित्यु-

श्चार्यसूर्यसोमइतिपठित्वाजलादीन्यादाय शिवरात्रिव्रतंह्ये तत्करिष्येहंमहाफलम् ॥ निर्विघ्नमस्तुमेचात्रत्वत्प्रसादाज्जगत्पते । इत्यनेनव्रतनियमग्रहणंकुर्यात् । पुनर्जलमादाय। ॐ सौभाग्यादिसमस्तभोगमोक्षावाप्तिकामः शिवरात्रिव्रतमहंकरिष्येइति । ततोमंत्रंपठेत् । चतुर्दश्यांनिराहारोभूत्वाशंभोः परेहनि । भोक्ष्ये हंभुक्ति मुक्त्यर्थंशरणंमेभवेश्वर ॥ ततोरात्रौप्रथमप्रहरे-प्रतिष्ठितेलिंगेअप्रतिष्ठितेवाप्रतिष्ठांविधायपूजांकुर्यात् । हः अस्त्रायफडितिपादघातत्रयेणमिभूनिः सार्घ्यं तेनैवतालत्रयेणकरत्रुटिकयादिग्बन्धनंभूत शुद्ध्यादिकंचविधाय । हांहृदयायनमः । हीं शिरसेस्वाहा । हुं-शिखायैवषट् । हैंकवचायहुं । हौंनेत्रत्रयायवौषट् । हः अस्त्रायफट् इतितालत्रयम् । छोटिकयादशदिग्बन्धनंकृत्वा हौमितिमन्त्रेणप्राणायामंविधायपार्थिवशिवलिंगेउक्तविधिनाशिवंपूजयेत् । तत्रायंविशेषः। हौंईशानायनमः । प्रथमप्रहरेदुग्धेनस्नापयित्वापुनर्जलेनस्नापयेत् । ततः । शिवरात्रिव्रतंदेवपूजाजपपरायणः ॥ करोमिविधिवद्दानंगृहाणार्घंमहेश्वरइत्यनेनार्घ्यं दत्वागन्धादिभिः पूजयित्वाप्रणम्यगीतवाद्यस्तवपाठतत्कथाश्रवणादिभिः प्रहरंनयेत् । तद्वदानंतज्जपः स्नानंतत्कथाश्रवणादिकम् । उपवासकृतोह्येतेगुणाः प्रोक्ताः पुरातनैः । अथद्वितीयप्रहरे । हौंॐ

अघोरायनमः । इतिदन्धास्नानम् ततः ऊँ नमः शिवा यशान्तायसर्वपापहरायच । शिवरात्रौददाम्यर्घ्यंप्रसीदउमयासह इत्यर्घ्यंदत्वापूजादिकंपूर्ववत् । ततस्तृतीयप्रहरे । ऊँ हौंसद्योजातायनमः । इतिघृतेनस्नानम् । अर्घ्य मंत्रस्तु । दुःखदारिद्रयशोकेनदग्धोहंपार्वतीप्रिय । शिवरात्रौददाम्यर्घ्य मुमाकान्तप्रसीदमे । अन्यतप्रथमप्रहरवत्कुर्य्यात् । चतुर्थप्रहरे । ऊँ हौं-तत्पुरुषायनमः । इतिमधुनास्नानम् । अर्घ्य मंत्रस्तु । मयाकृतान्यनेकानिपापानिहरशंकर ॥ शिवरात्रौददाम्यर्घ्य मुमाकान्तगृहाणमे । अन्यत्पूर्ववत् । ततः ऊँ नमः शिवायेतिमूलमन्त्रं जप्त्वाअविघ्नेनेतिमंत्रंपठेत । मन्त्रोयथा । ऊँ अविघ्नेनव्रतंदेवत्वत्प्रसादात्समर्पितम । क्षमस्वजगतांनाथत्रैलोक्याधिपतेहर । यन्मयात्रकृतंपुण्यंतत्तुभ्यंनिवेदितम् । त्वत्प्रसादान्महादेव व्रतमद्यसमर्पितम् । प्रसन्नोभवमेदेवसदातिंदेहिशंकर । त्वदालोकनमात्रेणपवित्रोस्मिनसंशयः । ततः परदिने ब्राह्मणान् भोजयित्वामंत्रंपठेत् । यथा ॥ संसार क्लेशदग्धस्यव्रतेनानेनशंकर । प्रसीदसुमुखोनाथज्ञानदृष्टिप्रदोभवेत्युत्कास्मरणंकुर्यात् । इतिशिवरात्रिपूजाविधानंसंपूर्णम् । अथशिवपूजायांविशेषः रात्रावुदङ्मुखः कुर्यातपूजांपूर्वमुखोदिवा ॥ शिवार्चनंसदाप्येवंशुचिः कुर्यादुदङ्मुखः सदेतिदिवारात्रौ । अत्रहेतुंदर्शयतिरु-

द्रयामले । नप्राचीमग्रतः शंभोर्न्नोदीचींशक्तिसंस्थिताम् । नप्रतीचींयतः पृष्टमतोदक्षंसमाश्रयेत् । यजमानः शंभोःप्राचीमवस्थितोयजनंनसमाश्रयेत् । शंभोर्जगत्संहारकस्याग्रतःसांमुख्यात् । पंचवक्त्रपक्षे प्रधानंवक्त्रंप्राचास्तुस्थितम् । एकवक्त्रपक्षे तद्रुपमाहादित्यपुराणेसौम्य मौलीन्दुसूच्यक्षमेकवक्त्रंचतुर्भुजम् । शूलपंकजहस्तंचवरदाभयपाणिकम् । आयताक्षंसुराराध्यंसर्वाभरणभूषितम् । शिवरूपंगृहेकुर्यात्प्रासादेवाप्यर्नान्दितम् । अत्राग्रेपूजानिषेधात् । देवाग्रेस्वस्थवाप्यग्रेप्राचीप्रोक्तागुरूत्तमैरित्यस्यनविषयइति किंत्वभिधानादिप्रसिद्धप्राचीपराग्राह्याएतदनुसारादेववक्ष्यमाणपूर्वाद्याग्नेयान्तपूजा यत्रैवभानुस्तुवियत्युदेतिप्राचीतितांवेदविदोवदति । अतः परांपूजकदेवयोश्चसदागमज्ञाः प्रवदन्तितांचेतिवचनात् । अथविशेषंदर्शयतिलिङ्गपुराणम् । विनाभस्मत्रिपुंड्रेणविनारुद्राक्षमालया । पूजितोपिसदाशंभुर्न्नस्यात्तस्यफलप्रदः । तस्मान्मृदापिकर्तव्यंललाटेचत्रिपुंड्रकमितिस्कन्दपुराणे । रुद्राक्षंकण्ठदेशेदशन ३२ परिमितंमस्तकेविंशतीद्वे ४० षट्षट्कर्णप्रदेशे ६ । ६ करमणियुगलेद्वादशद्वादशैव १२ । १२ बाह्वोरिन्दोः कलाभिः १६ । १६ पृथगितिचशिखासूत्रएकं १ मनुष्योवक्षस्यष्टोतरं १०८ यःकलयतिचशतंसस्वयंनीलकण्ठइति । संवत्सरप्रदी-

पे । त्रिपुरस्यवधेकालेरुद्रस्याक्ष्णोः पतन्तिये अश्रू-
णाविन्दवस्तेतुरुद्राक्षाअभवनभुवि । अधस्कान्दे ।
एकद्वित्रिचतुष्पंचषट्सप्तवसवोनव दशैकादशद्वादश
त्रयोदशचतुर्दश । एतेषांतुमुखानांहिदेवतासचशंक
रः । गुह्यंगुह्यतरंदेवकथयस्वयथार्थतः । श्रीशंकर-
उवाच ॥शृणुषण्मुखतत्वेनवक्त्रेवक्त्रेयथाक्रमम् । ए-
कवक्त्रः शिवः साक्षाब्रह्महत्यांव्यपोहति । द्विवक्त्रोदे
वदेवश्चगोवधादिविनाशकः । त्रिवक्त्रोदहनः साक्षाद्
भ्रूणहत्यांव्यपोहति । चतुर्वक्त्रः स्वयंब्रह्मानरहत्यां-
व्यपोहति । पंचवक्त्रः स्वयंरुद्रः कालाग्निर्नामनामतः ।
अगम्यागमनेचैवअभक्ष्यस्यापिभक्षणे । मुच्यतेसर्व-
पापेभ्यः पंचवक्त्रस्यधारणत् । षट्वक्त्रःकार्त्तिकेयस्तु
धर्तव्योदक्षिणभुजे । ब्रह्महत्यादिभिः पापैर्मुच्यतेना-
त्रसंशयः । सप्तवक्त्रोमहासेनअनन्तोनामनागराट् ।
गुरुतल्पादिभिः पापैर्मुच्यतेनात्रशंसयः । अष्टवक्त्रोम
हासेनः साक्षाद्देवोविनायकः । पृष्ठोदरकरेणापिसं-
स्पृशेद्वागुरुस्त्रियम् । एवमादीनिपपानिह्यतिपापानिस
र्वशः । विघ्नास्तस्यविनश्यन्तिमुक्तोयातिपरांगतिम् ।
एतेगुणाभवन्त्तस्यअष्टवक्त्रस्यधारणात् । नवास्योभैर-
वः साक्षाद्धारयेद्वामकेभुजे । कापिलोमुक्तिदः साक्षा
न्ममतुल्यफलंलभेत् । लक्षकोटिसहस्राणिब्रह्महत्यांकरो-
तियः । तत्सर्वंदहतेशीघ्रंनववक्त्रस्यधारणात् । दशवक्त्रोम-

हासेनः साक्षाद्देवोजनार्दनः ॥ ग्रहाश्चैवपिशाचाद्या वे-
तालाब्रह्मराक्षसाः । सर्पाश्चसर्वेनश्यन्तिदशवक्त्रस्यधार-
णात् । एकादशास्यरुद्राक्षोरुद्राएकादशस्मृताः । शि-
खायांधारयेन्नित्यंतस्यपुण्यफलंशृणु । अश्वमेधसहस्र-
स्यवाजपेयशतस्यच । हेमशृंगस्यलक्षस्यसम्यग्दत्तस्य
यत्फलम् । तत्फलंसमवाप्नोतिरुद्रवक्त्रस्यधारणात् । रु-
द्राक्षोद्वादशास्यस्तु कण्ठदेशेचधारयेत् आदित्यस्तु च्य-
तेनित्यंद्वादशार्कव्यवस्थितम् । एवंत्रयोसास्यश्चचतुर्दश-
मुखस्थथा । अनन्तफलदावेतौ गुणंवक्तुंनशक्यते । चतु
र्दशमुखंचैवंशिखायांधारयेद्बुधः । विनामंत्रेणरुद्रा-
क्षंयोधत्तेभुविमानवः । सयातिनरकंघोरं यावदिन्द्रा-
श्चतुर्दश । रुद्राक्षस्यप्रतिष्ठायां मंत्रःपंचाक्षरःस्मृतः । ॐ
त्र्यम्बकंवा अघोरमंत्रंविशेषेणप्रयोजयेत । पंचामृतं-
पंचगव्यंस्नानकालेप्रयोजयेत । अल्पेनापिचमन्त्रेणरुद्रा
क्षस्यद्विजोतम । प्रतिष्ठां विधिवत्कुर्यात्ततोधिकफलंल
भेत् । ततोयथासुमंत्रेणधारयेद्भक्तिसंयुतः । अथात्रमं
त्रोयथा ॐ ॐ भूँ शँनमः १ ॐ ॐ नमः २ ॐ ह्रीँ न-
मः ३ ॐ हूं नमः ४ ॐ हुं नम ५ ॐ ॐ हुं हुं नमः ६ ॐ सः
हूं नमः ७ ॐ हंनमः ८ ॐ ह्रींनमः ९ ॐ श्रींनमः १०
ॐ ह्रीँ हूं नमः ११ ॐ क्षांक्षौंनमः १२ ॐ नमः १३ ॐ
नमोनमः १४ अथप्रकारान्तरोक्तमंत्राः ॐ ऐं १ ॐ श्री
२ ॐ क्लूं ३ ॐ द्रः ४ ॐ ह्रीं ५ ॐ ह्रीं ६ ॐ ह्रीं ७

ॐ भ्रूं रां ८ ॐ ह्रां ९ ॐ ह्रीं १० ॐ ह्रीं ११ ॐ क्ष्रीं ह्मीं १२ ॐ उमां १३ ॐनमोनमः १४ यद्यप्येकादिचतुर्दशमुखरुद्राक्षेषु फलमंत्रविशेषाः सन्तितथापि सुलभत्वात्पंचवक्ररुद्राक्षं विधिपूर्वकंधारयेत्। पंचवक्त्रः स्वयंरुद्रः कालाग्निर्नामनामतः। अगम्यागमनेचैवअभक्ष्यस्यापिभक्षणे। मुच्यतेसर्वपापेभ्यः पंचवक्त्रस्यधारणात्। इत्युक्तेः ॐ हुंनमइतिप्रत्येकमष्टोत्तरशतंजप्त्वाम्भसाप्रक्षाल्यधारयेत् । लिंगपुराणेआयुष्मान्वलवान् श्रीमान् पुत्रवान्धनवान्सुधीः। वरमिष्टंलभेल्लिङ्गं पार्थिवंयः समर्चयेत् । तस्मात्पार्थिवंलिङ्गं ज्ञेयं सर्वार्थसाधनम्॥वार्क्षं वित्तप्रदंज्ञे यंस्फाटिकंसर्वकामदम् नार्मदंगिरिजंश्रेष्ठमन्यदपीहलिंगवत्। कालकौमुद्याम्। अक्षादल्पप्रमाणंहिनलिंगंकुत्रचिन्नरः। कुर्वीतांगुष्ठतोह्रस्वंनकदाचित्समाश्रयेदिति । अक्षोऽशीतिरक्तिका । ब्रह्मपुराणे। यावन्नदीयतेचा—र्घो भास्करायनिवेदितः। तावन्नपूजयेद्विष्णुं शंकरंचमहेश्वरीम्। सर्वत्रैवप्रशस्तोऽब्जः शिवसूर्यार्चनंविना। अब्जः शंखः। तल्लिङ्गं पूजयेन्मंत्रीसर्वदेवान्पृथक्पृथक्। देवीपुराणे। मृदाहरणसङ्घट्टौप्रतिष्ठाह्वानमेवच । स्नपनंपूजनंचैवविसर्ज्जनमतः परम ॥ हरोमहेश्वरश्चैवशूलपाणिः पिनाकधृक्। पशुपतिः शिवश्चैवमहादेवइतिक्रमात् । अत्रपूर्वोक्तसप्तकर्म्मणिपरवचनोक्तसप्तनामभिः क्रियास्वरूपविभक्तिम-

भिधाययथा यथंकार्याणि । अदृष्टार्थयोरर्थक्रमासंभवे-
पाठक्रमादेवावाहनात्प्राकप्रतिष्ठाग्राह्यं कुशासनदानव-
दितितत्रानुष्ठानम् । यथा ऊँ हरायनमइतिसृदाहर-
णम् । ऊँ महेश्वरायनमइतिसंघट्टनम् ऊँ शूलपाणये-
नमइतिप्राणप्रतिष्ठा । ततोध्यानम् ध्यायेन्नित्यंमहेशमि
त्यादिना । ततः ऊँ पिनाकधृषेनमइत्यावाह्य । ऊँ
पशुपतयेनमइतिस्नपनंविधाय । ऊँ शिवायनमइति-
पूजयेत । विसर्जनात्पूर्वंप्राच्यैशान्याद्यष्टदिक्षुवामावर्तेन-
पूजने ऊँ शर्वायक्षितिमूर्तयेनमः । पूर्वे । १ऊँ भवा-
यजलमूर्त्तयेनमः ऐशान्याम् २ ऊँ रुद्रायाग्निमूर्त्तयेनम
उत्तरे ३ऊँ । उग्रायवायुमूर्तयेनमः वायव्याम्ऊँ भीमाया
काशमूर्त्तयेनमः पश्चिमे ५ ऊँ पशुपतयेयजमानमूर्तयेन
मोनैऋत्याम् ६ऊँ महादेवायसोममूर्त्तयेनमः । दक्षिणे ७
ऊँ ईशानायसूर्यमूर्तयेनमः आग्नेय्याम् । मूर्तयोष्टौशि
वस्यैताः पूर्वादिक्रमयोगतः । आग्नेयान्ताः प्रयोज्या-
स्तुवेद्यांलिंगेशिवंयजेत् । नन्दिपुराणे । गोभूवस्त्रहिर-
ण्यादिबलिपुष्पांन्निवेदयेत् । न्नयोनमः शिवायेतिमंत्रः
सर्वार्थसाधकः । सर्वमंत्राधिकश्चायमोंकाराद्यः षडक्षरः ।
भविष्यपुराणेपंचाक्षरमुपक्रम्य अपवित्रः पवित्रोवास-
र्वावस्थांगतोपिवा॥महापातकयुक्तोपिमंत्रस्यस्यजपात्तथा ।
अधिकारीभवेत्सर्वइतिदेवोऽब्रवीच्छिवः । तथासर्वेषामे-
वपात्राणांपरंपात्रंमहेश्वरः पतन्तंधारयेद्यस्मादतीवन-

रकार्णवात्। शिवमुद्दिश्ययद्दत्तंसर्वकारणकारणं। तदनन्तफलंदातुर्भवतीहकिमद्भुतम्। शिवधर्मे तस्मात्पुष्पफलैस्तोयैः पत्रैरपिचयत्फलं। तदनन्तफलंज्ञेयं भक्ति रेवात्रकारणम्। भविष्ये लिङ्गानुलेपनंकार्यंदिव्यगन्धैस्तुगन्धिभिः। वर्षकोटिशतंदिव्यंशिवलोकेमहीयते। स्कन्दपुराणे शुष्काण्यपिचपत्राणिश्रीवृक्षस्यसदैवतु। दातव्यानिनरैर्भक्त्याशिवभक्तिमभीप्सुभिः। भविष्ये धत्तूरैरपियोनित्यंसकृत्पूजयतेशिववम्॥गोलक्षफलंप्राप्यशिवलोकेमहीयते। बिल्वपत्रैरनन्तैश्चयोलिंगंपूजयेत्सकृत्। सर्वपापविनिर्मुक्तः शिवलोकेमहीयते। तथाच सर्वकामप्रदंविल्वंमहा दारिद्र्यनाशनम्। विल्वपत्रात्परंनास्तियेनतुष्यतिशंकरः केशकीटापविद्धानिनिशिपर्युषितानिच। स्वयंपतितपुष्पाणित्यजेदुपहतान्यपि। देवदारु समेतंचसर्जश्रीवासकुन्दुरुम्। श्रीफलंचाज्यमिश्रंचदत्वाप्नोतिपरांगतिं। सर्जः शालरसः कुन्दुरुशैलेयम्। एभ्यः सौगन्धिकंधूपम् षट्सहस्रगुणोतरम्। अगुरुंशतसाहस्रंद्विगुणंचासितागुरुम्। गुग्गुलुंघृतसंयुक्तं साक्षाद्भवतिशंकरः। तैलेनापिहियोदद्याद्घृताभावेनमानवः। तेनदीपप्रदानेनशिववद्राजतेदिवि। नन्दिकेश्वरपुराणे। शालितंडुलप्रस्थस्यकुर्यादन्नंसुसंस्कृतम्। शिवायतंचरुंदद्याच्चतुर्दश्यां विशेषतः। शिवसर्वस्वेच एकमाम्रफलंपक्कं यः शिवाय-

निवेदयेत् । वर्षाणामयुतंभोगैःक्रीडतेशिवम-
न्दिरे । एकंमोचाफलंपक्कंयः शिवायनिवेदयेत् ।
वर्षलक्षंमहाभोगैः शिवलोकेमहीयते । नैवेद्यं घृतसंयु-
क्तंमधुपक्कंनिवेदयेत् । अग्निष्टोमस्ययज्ञस्यफलंप्राप्नो-
तिमानवः । शिवधर्मे लिंगवेदीभवेद्देवीलिंगंसाक्षान्महे-
श्वरः । तयोः संपूजनात्स्यातांदेवीदेवश्चपूजितौ। देवी-
पुराणे । सव्यंव्रजेत्ततोसव्यंप्रणालीं नैवलंघयेत् । एकी-
भूतमतोरुद्र यःकुर्यात्त्रिः प्रदक्षिणम् । क्षणा त्तस्यभवे-
न्मुक्तिर्नतस्यपुनरुद्भवः । भविष्ये । जानुभ्यांचैवपाणि-
भ्यांशिरसाचविचक्षणः । कृत्वाप्रणामंदेवेशेसर्वान्कामा-
नवाप्नुयात् महाभारते । सर्वलक्षणहीनो-
पियुक्तोवासर्वपातकैः । सर्वंतरतितत्पापंभवायशिरसा
नमन् । ततोवारंवारंप्रणम्य ॐ वाम देवायनमः इति
मन्त्रेणसंहारमुद्रयाविसृज्यतदुच्छिष्टेनचंडोग्रशूलपाणिं-
संपूज्यविष्वक्सेननिर्माल्ययुक्ताशिवनिर्माल्यंशिरसाधारयेत्।
अग्राह्यंशिवनिर्माल्यंपत्रंपुष्पंफलंजलम्। शालग्रामशि-
लास्पर्शात्सर्वंयातिप—वित्रतामिति ॥ अथपार्थिवलिं
गानांविशेषपूजाप्रकारः श्रीमंत्रमहोदधौ । यथा । सा-
धकः स्नात्वानित्यकर्मकृत्वाशुचिभुमिंगत्वाउपरिस्थांमृ
त्तिकामपाहृ त्य । हूँ पृथिव्यैनमइत्यभिमंत्र्यमृत्तिकां-
गृहीत्वातामवलोक्यनिः शर्करांकृत्वाशुद्धपात्रेनिधायशिव-
पूजार्थंनिदध्यात् । ततःशुभदिनेबालगणेशकुमाराभ्यो-

मन्त्री हरादिकात् सप्तमनूनपिपूजासिद्ध्यर्थंसद्गुरोस्स काशाद्गृह्णीयात् । ह्रींगंग्लौंगणपतयेग्लौंगंह्रींइतिगणे-शमंत्रः । ऐँक्षुँक्षुँक्लींकुमारायनमः । इतिकुमारमंत्रः । ऊँ नमोहराय । ऊँ नमोनहेश्वराय । ऊँ नमःशू-लपाणये । ऊँ नमः पिनाकिने । ऊँ नमः पशुपत-ये । ऊँ नमः शिवाय । ऊँ नमोमहादेवायइतिसप्त-मनूनपिसंगृह्यशुभदिनेस्वेष्टसिद्ध्यर्थंशिवार्चनमारभेत् । तद्यथा । कृतनित्यक्रियः सूर्यायार्घ्यं दत्वामृत्तिकामादाय। वमित्यभिमंत्रितेनजलेनाभिषिच्यस्वे ष्टप्रमाणांपिंडयेत्। तांपात्रेनिधायसंकल्पंकुर्यात्। सयथा। अमुकगोत्रस्यामु कशर्मणोममनोभिलषितकार्यसिद्ध्यर्थं यथासङ्ख्यकपा र्थिवलिंगपूजनमहंकरिष्येइतिसंकल्प्यमृत्पिंडान्मृदंगृही त्वागणपतिमंत्रेणवराभयलसत्पाणिकमलंबालगणेशं नि र्मायपीठेसंस्थाप्यस्वमंत्रेणसंपूज्यहरमंत्रेणऊँ नमोहराय इतिमंत्रेण शतमात्राधिकांमृदंगृहीत्वा । ऊँनमोम-हेश्वरायइतिमंत्रेणअंगुष्ठमानादधिकंवितस्त्यवधिमनो हरंलिंगंतुल्यप्रमाणंतुल्यरूपंरचयेत् । ततः ऊँनमःशू लपाणयेइतिलिंगंपीठेसंस्थापयेत् । ततोऽवशिष्टमृदा कुमारमंत्रेणकुमारंकृत्वालिंगपंक्त्यंतेसंस्थाप्यस्वमंत्रेणपू जयेत् । ततः प्रतिलिङ्गस्थंहरं । ऊँनमः पिनाकि-नेइतिमंत्रेणसमावाह्यध्यायेत् । तद्यथा । दक्षांगस्थं गजपतिमुखं प्राग्मृशन्दक्षदोष्णावामोरुस्थाद्रिपतित

नयांकेगुहंचापरेण । इष्टाभीतीपरकरयुगेधारय न्बि
न्दुकांतिरव्याद्भस्तन्त्रिभुवनमदोनीलकंठस्त्रिनेत्रः । ए
वंध्यात्वाऊँनमः पशुपतयेइतिमंत्रेणशिवंस्त्नापयेत् ।
ततः ऊँ नमः शिवायेतिमंत्रेणगन्धादीन्समर्प्य पूर्वा-
दिवामावर्तेनदशदिक्षुशर्वादीन्पूजयेत् । तद्यथा ।
ऊंशर्वायक्षितिमूर्तये नमः पूर्वे । ऊंभवायजलमूर्त
ये नमः ऐशान्यां । ऊंरुद्रायाग्निमूर्तते नमः उत्तरे ।
ऊंउग्रायवायुमूर्तये नमः वायव्याम् । ऊंभीमायाकशा-
मूर्तये नभः पश्चिमे । ऊंपशुपतये यजमानमूर्तये नमः
नैर्ऋत्याम् । ऊंमहादेवायसोममर्तये नमः दक्षिणे ।
ऊंईशानायसूर्यमूर्तये नमः अग्निकोणे ततइन्द्रादी-
न्वज्रादीनपिपूर्वादिदक्षिणावर्तेनपूजयेत् । ततोधू-
पंदीपंनैवेद्यंदत्वावारंवारंनत्वा प्रदक्षिणामर्द्धचंद्राकृतिं-
कृत्वामंत्रजपंकृत्वास्तवादिकंपठित्वा संहारमुद्रयाविसृ-
ज्यगणेशकार्तिकेयावपि विसृजेत् । अथकामनाभेदे
नध्यानमुक्तम् । तत्रैव । तद्यथा । धनपुत्रादिकामै
स्तुशिवोर्च्यः प्रोक्तलक्षणः । विद्याकामैश्चिन्तनीयः
परशुंहरिणंवरम् । ज्ञानमुद्रांदधद्धस्तैर्वटमूलमुपाश्रि-
तः ॥ अथसन्धिकरणार्थंध्यानम् । पुंसोर्विरुद्धयोः सन्धौ
कुर्याल्लिंगानिसाधकः । नदीतीरादपानीतमृदातानि
चपूजयेत् । तत्रध्येयोहरिहरः शंखपद्माहिशूलभृत् । इ
न्द्रनीलशरच्चन्द्रनिभोभूषणपुंजवान् । अधर्दपत्योर्वि

रोधशमनार्थंध्यानमाह। दंपत्योरविरोधार्थमर्द्धनारीश्वरः स्मृतः। पीयूषपूर्णकलशंदधत्पाशांकुशावपि। अथोच्चाटनमारणविद्वेषणार्थंध्यानम्। उच्चाटेमारणेद्वेषेध्यातव्यः पुनरीदृशः। कालीहस्तांबुजालम्बः शूलप्रोतस्त्वपांचयः। मुंडमालालसत्कंठोरावविव्रासिताखिलः। अथकार्यवशात्प्रयोगविधानमाह। पूजयेत्कार्यवशतोलक्षावधिसहस्रतः। लक्षंपार्थिवलिंगानांपूजनाद्भक्तिमुक्तिभाक्। लक्षंतुगुडलिंगानांपूजनात्पार्थिवोभवेत्। यानारीगुणलिंगानित्रिसहस्रंपूजयेत्सती। भर्त्तुः सुखमखंडंसाप्राप्यांतेपार्वतीभवेत्। नवनीतस्यलिंङ्गानि संपूज्येष्टमवाप्नुयात्। प्रातर्गोमयलिंगानिनित्यंयस्त्रीणिपूजयेत्। बृहतीबिल्वयोः पत्रैर्नैवेद्यंगुडमर्पयेत्। इष्टफलावाप्तिः। भस्मनागोमयस्यापिवालुकायास्तथाफलम्। क्रीडंतिबालकाभूमौलिंगंकृत्वारजोमयम्। पूजतिविनोदेनतेपिस्युः क्षितिनायकाः। एवंमासत्रयंकुर्वन्ननल्पंलभतेधनम्। एकादशैवलिंगानिगोमयोत्थानिपूजयेत्। प्रातर्मध्याह्नयोस्सायंनिशीथेप्रतिवासरम्। ससर्वाः संपदोयायात्षण्मासादेवमाचरन् एकादशयजेन्नित्यंशालिपिष्टमयानियः। लिंगानिमासमात्रेणसकलमषचयंदहेत्। स्फाटिकंपूजितंलिंगमेनोनिकरनाशनम्। सर्वकामप्रदंपुंसामुदुम्बरसमुद्भवम्। रेवामध्याश्मजंसर्वसिद्धिदंदुःखनाशनम्। यथाक

यंचिल्लिंगस्यपूजांनित्यंकुर्तेष्टदा। योयजेत्पिचुमन्दोत्थैः पत्रैर्गोमयजंशिवम्॥क्रुद्धं महेश्वरंध्यायम्सपराजयतेरिपून्। योलिंगंपूजयेन्नित्यंशिवभक्तिपरायणः। मेरुतुल्योपित-स्याशुपापराशिर्लयंव्रजेत्॥ दोग्ध्रीर्गास्तुरगांल्लक्षंयोद-द्याद्वेदपाठिने। पार्थिवंयोर्चयेल्लिंगंतयोर्ल्लिंगार्चकोथ-रः। चतुर्दश्यांतथाष्टम्यांपौर्णमास्यांविधुक्षये। पयसा-स्नापयेदीशंधरादानफलंव्रजेत् लिंगपूजांविधायाग्रेस्तोत्रं वाशतरुद्रियम्। प्रजपेत्तन्मनाभूत्वाशिवेस्वंविनिवेद-येत्। यत्संख्याकंयजेल्लिंगंतन्मितंहोममाचरेत्। आ-ज्यान्वितैस्तिलैरग्नौघृतैर्वापायसेनवा॥ शिवमंत्रेण-तस्यान्तेब्राह्मणानपिभोजयेत्। एवंकृतेसमस्तेष्टसिद्धि-र्भवतिनिश्चितम्॥ अथपूजायंत्रसंस्कारः। वामके-श्वरतंत्रे। भैरव्युवाच। चक्रभेदंमहादेवत्वत्प्रसादा-न्मयाश्रुतम्। इदानींश्रोतुमिच्छामिप्रतिष्ठाकर्मनिर्णय-म्। श्रीशंकरउवाच॥ शृणुदेविमहाभागेजगत्कारि-णिकौलिनि। यंत्रस्योद्धापनंकार्येसर्वकर्मणिनिर्णयम्। स्नात्वासंकल्पयेन्मंत्रीगुरोरर्चनमाचरन्। पंचगव्यंत-तः कृत्वाशिवमंत्रेणमंत्रितम्। तच्चक्रंनिःक्षिपेन्मंत्रीप्र-णवेनसमाकुलम्। तदुद्धृत्यततश्चक्रंस्थापयेत्स्वर्णपात्र-के। पंचामृतेनदुग्धेनशी-तलेनजलेनच। चन्दनेनसु-गन्धेनकस्तूरीकुंकुमेनच। पयोदधिघृतक्षौद्रशर्करादै-रनुक्रमात्। तोयधूपान्तरैः कुर्यात्पंचामृतविधिंपुनः।

हाटकैः कलशैर्देवीमष्टभिर्वारिपूरितैः। कषायजलसंपूर्णैः कारयेत्स्नानमुत्तमम्। स्नानंसमाप्यतांदेवींस्थापयेत्स्वर्णपात्रकै। स्पृष्ट्वापात्रंकुशाग्रेणगायत्र्याचाभिमंत्रयेत्। अष्टोत्तरशतंदेविदेवताभावसिद्धये। आत्मशुद्धिंततः कृत्वाषडङ्गैर्यजनंचरेत्। तत्रावाह्यमहादेवींजीवन्यासंचकारयेत्। उपचारैः षोडशभिर्महामुद्रादिभिः सदा। फलताम्बूलनैवेद्यै र्देवींतत्रसमर्चयेत्। पट्टसूत्रादिकंदद्याद्वस्त्रालंकारमेवच। मुकुरंचामरं घण्टांयथायोग्यंमहेश्वरि। सर्वमेतत्प्रयत्नेनदद्यादात्महितेरतः। ततोजपेत्सहस्त्रंचसकलेप्सितसिद्धये। बलिदानंततः कुर्यात्प्रणमेच्चक्रराजकम्। अष्टोत्तरशतंहुत्वासंपाताज्यंविनिः क्षिपेत्। होमकर्मण्यशक्तश्चेद्द्विगुणंजपमाचरेत् धेनुमेकांसमानीयस्वर्णशृंगाद्यलंकृताम्। गुरवेदक्षिणांदध्यात् ततोदेव्याविसर्जनमिति। अथपूजायंत्रसंस्कारप्रकारः। कृतनित्यक्रियः स्वस्तिवाचनं कृत्वासंकल्पंकुर्यात्। अद्येत्याद्यमुकगोत्रोमुकशर्माअमुकदेवतायाः पूजार्थममुकयंत्रसंस्कारमहंकरिष्ये इति संकल्प्यपंचगव्यमानीयह्रीमितिमंत्रेणाष्टोत्तरशतमभिमंत्र्यप्रणवेनयंत्रंपंचगव्येनिः क्षिपेत्। तस्मादुत्थाप्यपात्रान्तरेस्थापयेत्। ततः शीतजलकुंकुमकस्तूरीभिः स्नापयित्वाधूपंदद्यात्एवंदध्नाघृतेनमधुनाशर्करयाच। ततोष्टभिः कलशैः स्नापयेत्। कुंकुमरोचनाचन्दनमिश्रितैस्तो-

यैः । स्नापयेत् । सर्वत्रस्नानंतुमूलमंत्रेण । ततोयंत्रमुत्तो
ल्यकुशाग्रेणयंत्रेस्पृष्ट्वा ऊँ यंत्रराजायविद्महेमहामंत्राय
धीमहितन्नोयन्त्रः प्रचोदयात् । इत्यष्टोतरशतमभिमं-
त्र्यप्राणप्रतिष्ठांकुर्यात् । अस्यप्राणप्रतिष्ठामंत्रस्यब्रह्मवि
ष्णुमहेश्वराऋषयः ऋग्यजुःसामानिच्छंदांसिचैतन्यदे
वताप्राणप्रतिष्ठायांविनियोगः । आंह्रींक्रोंयंरंलंवंशंषं-
संहंहोंसः अमुकदेवतायाः प्राणइहप्राणाः एवंआं १३
अमुकदेवतायाजीवइहस्थितः । आं १३ अमुकदेव-
तायाः सर्वेन्द्रियाणिआं १३ अमुकदेवतायावाङ्मनश्च-
क्षुः श्रोत्रघ्राणप्राणाइहागत्यसुखंचिरंतिष्ठन्तुस्वहा ।
इतिप्राणान्प्रतिष्ठाप्यप्रकृतदेवतामावाह्यषोडशोपचारा-
दिनासंपूज्यषडंगेनपूजयेत् ततः पट्टसूत्रादिकंदत्वा
ष्टोतरसहस्रंजपेत् । अशक्तश्चेद्बलिंदद्यात् । ततो
ष्टोत्तरशतहोमंकृत्वा प्रत्याहुतिसंपातंदद्यात् । होमा-
शक्तौद्विगुणोजयः कार्यः । ततोदक्षिणांछिद्रावधारणं
कुर्यादितियंत्रसंस्कारः अथसुन्दरीयंत्रसंस्कारेतुकुशा-
ग्रेणस्पृष्ट्वाआमित्यादिनासामान्यतः प्रथमंप्राणप्रतिष्ठां-
कृत्वाजीवाकर्षिणींविद्यांयथाशक्तिजपेत् । यथाऊँ
ऐंह्रींश्रींह्स्रौः सहौः स्हौः आंह्रींक्रोंक्लीं गणपतिकालिके-
सौः सकलह्रींक्लींक्लींह्रींस्हौः ह्स्रौः श्रींह्रींऐंऊँ मूलगायंत्रीं
जपेत् ॥ मूलमंत्रमयि ॥ ततोयंत्रमध्येदेवीमागतां
विभाव्यषोडशोपचारैरर्चयेदितिशेषः ॥ आसीच्छ्रीक

रुणाकरोवुधवरः कारुण्यदानाकरः श्रुत्याचारविचार
सारचतुरो ज्योतिर्विदामग्रणीः । तत्पुत्रः पृथिवीशव
न्दितपदः श्रीशंभुनाथः कृतीशंभुध्यानबलेनशंभुसम
तांकाश्यामगादादरात् । तज्जस्तुतंत्राणिशिवोदितानि
विलोक्यशंभोः कृपयापवित्रम् । दीक्षाप्रकाशंकिल
जीवनाथश्चकारतंत्रज्ञमुदेविचित्रम् । शकेखाङ्कागभूसङ्-
ख्ये १७ ९० श्रीरामनवमीतिथौ । जाह्नवीतीरनिकट-
स्थितः श्रीमैथिलद्विजः ॥ इतिश्रीशंभुनाथात्मजश्रीजी
वनाथविरचितो दीक्षाप्रकाशः समाप्तः ॥

दृग्वार्धिग्रहभूमितवत्सरमाघवशितित्रिनेत्रतिथौ ॥
लक्ष्मीनारायण कविशोधितएषप्रकाशोत ॥ १ ॥ १९ ४२ ॥
ॐस्वस्तिश्रीगणपतयेनमः ॥ य द्विनिधाय हृदि स्थिर-
भावेपरमुपयाति सुख ह्खलु मर्त्यः ॥ श्रीगणराजतवाङ्घ्रियु
ग न्त त्सतत मह म्प्रणमामि भजामि ॥ १ ॥ सिद्धि म ध-
र्द्धि मुभे परदेव्यौ चमरसुशोभितपाणिसरोजे ॥ य श्चरि-
तै रनुरञ्जयति स्वै स्तमभिमुख प्रणमामि भवन्तम् ॥ २ ॥
श्रीमदलौकिकवैभवशोभि न्परिमितिवर्जितविघ्नहृदा-
ख्य ॥ सम्पद मेति नरः किमु ना।सौ तव पदपद्मयुग
म्भजते यः ॥ ३ ॥ सम्मुखता मधिगत्य नियत्या तव सुर-
वन्दित कुम्भिवरास्य ॥ य स्समुपैति न वाञ्छित मर्थं
स जननवो न्वद को।स्ति जगत्याम् ॥ ४ ॥ कोटिरवि-
द्युतिदैन्यविधायित्वदतिलसत्तनुसंस्मृतिकर्त्तुः ॥ मानस-

जाग्रदबोधतमोऽन्यं न किमु विनश्यति शैलसुताज ॥ ५ ॥
दीनतमं यदि मामधुना त्व मपतितशिरोमणि रेष वि-
हेयः ॥ निर्ज्जरवर्यनुतेति जहासि क्व तव गतं नु शरण्य
तया तत् ॥ ६ ॥ श्रीगिरिराजसुताङ्गभुवे ते भवतु मदीय
मिदं नम उच्चैः ॥ अस्तु न जातु तवाङ्घ्रिवियोगो मम
गणनायक भो इति याचे ॥ ७ ॥ यद्यपि सन्ति सुरा बह-
वोऽन्ये निजजनवाञ्छितदानसमर्थाः ॥ अस्ति सुरेश्व त-
थापि विना त्वां निजविपदन्तकर स्स्मृततिः कः ॥ ८ ॥
त्वा मपहाय दयैकपयोधि न्त्रिभुवनसेवित मर्त्तिनिहत्यै ॥
अन्य मिहा मर मर्च्चति यो ऽसौ सुमतिषु किं स्तवनीय-
विवेकः ॥ ९ ॥ कि म्बहुना भुवनाधिपवन्द्यं हृदि निदधे
चरणाब्ज मिद न्ते ॥ युक्त मिभास्य भवे दसद थो त त्कुरु
मुहु रस्तु नमो विभवे ते ॥ १० ॥ स्तोत्र मिदं शिवदं
शिवसूनो र्य इह पठे दनुरागभरेण ॥ सर्व विपद्रहित स्स
कृतीन्द्रः परसुखवार्द्धि निमग्नमना स्स्यात् ॥ ११ ॥ इति
श्रीमत्कौशल्यगोत्रोद्भवलक्ष्मीनारायणाह्वयकवितरवि
रचितं श्री गणपतिदशकस्तोत्रंसम्पूर्णम् ॥ १ ॥
ॐम् ॥ शुण्डादण्डविधूननेनकुरुतेयोदिग्गजान्दिग्गतान्
यस्याङ्घ्रिद्वयसेवनेननितरांयान्त्यन्तरायाःक्षयम्॥ देवा दे
वपृदाकुकिन्नरनरैर्य्यःप्रार्थितः प्रत्यहंश्रीढुण्ढिर्गणनायक-
स्सहगणैःकुर्य्याद्वरंमङ्गलम् ॥ १ ॥ योऽधीशोऽसुसदाम्भज-
न्तिविबुधायंयेनविश्वन्ततंयस्मैस्वच्छमतिस्तपः प्रकुरुते-

यस्माज्जनोयातिशम् ॥ कारुण्यम्भवहारियस्यसकलं-
यस्मिन्प्रयातिस्थितिं श्रीविश्वेश्वर ईश्वर स्सजगता
ङ्कुर्य्याद्वरंमङ्गलम् ॥ २ ॥ प्रालेयाद्रिकुलंययास्वजनु-
षापूतेनसम्यावितंसर्वस्यक्षुदभिक्षयायसततन्दीक्षा गृही-
तायया ॥ ब्रह्मोपेन्द्रमहेन्द्ररुद्र वरुणैर्य्यासेवितासिद्धये
सादेवीगिरिजागिरीशमहिषीकुर्य्याद्वरंमङ्गलम् ॥ ३ ॥ नि-
श्शेषामरमानसार्त्तिलतिकास न्तानसंवर्द्धकश्रीमत्तारकदे-
वतारिमुदिरध्वंसोग्रवात्याचयः ॥ चञ्चत्संशितशक्तिपु स्त-
कधरः केकीन्द्रसद्वाहन स्सेनानीर्गिरिजामनो ऽम्बुजरविः
कुर्य्याद्वरंमङ्गलम् ॥ ४ ॥ स्वस्मिन्नम्भसिम ज्जतोभवभयाज्ज
न्तोस्समुद्धारिणीपापानाम्प रिहारिणीस्मरणत स्स्रोतस्त्रयी
धारिणी ॥ श्रीशैलेशसुतेशवद्ध विलसत्केशाटवीचारिणी-
श्रीगङ्गाशिवका रिणीसुभजताङ्कुर्य्याद्वरंमङ्गलम् ॥ ५ ॥ प्र-
त्यग्राम्बुदकान्तकान्तिरुचिरो मालीकपालीबली चञ्चत्के-
शभरच्छटाप्रतिहतब्रह्माण्डखण्डावधिः ॥ दिग्वासाभुजगे-
न्द्रभूषणकृतोन्नृत्यप्रमोदान्वितः श्रीमान्भैरवईडितस्सुरव
रैः कुर्य्याद्वरंमङ्गलम् ॥ ६ ॥ नीलेन्द्रोपलदीधितिर्न्नलिनहृक्क
न्दर्प्पदर्प्पापहृत्सत्पीताम्बरभृत्परार्द्ध्यमणि भृत्सौवर्णभूषा-
वृतः ॥ शङ्खाम्भोजगदासुदर्शनधरः श्रीमान्दिवौकोवर स्ते
जोधामसमाधवोमधुरिपुः कुर्य्याद्वरंमङ्गलम् ॥ ७ ॥ प्रौढप्रो-
ल्लसदन्नताप्रमथनोप्रोद्यत्प्रभा भास्वरादैत्य द्वेष णदीर्घदै
न्यदलनेदीक्षाव्रतान्दीक्षिका ॥ स्वीयस्वान्तमहाधिसादनस

मुत्सववांसिसंसेवितादुर्ग्गादुर्ग्गे विनाशिनीदुरितहृत्कुर्य्याद्द्वरंमङ्गलम् ॥ ८ ॥ यद्वासीवृजिनव्रजैरधिगतोहीनोऽपिजात्योच्चकैर्न्निर्विद्रो प्यनवद्यकर्म्मविमुखोमुग्धोऽपिहिंस्रोत्तमः ॥ मर्त्त्यो यातिसुखेनयोगिभि रहोदुष्प्रापमैशम्पदं साकाशीगिरिजापतेः प्रियतमाकुर्य्याद्द्वरंमङ्गलम् ॥ ९ ॥ कस्से व्योगुणिनाचदात्ममहिमाकेनेहसन्तन्यतेकेनाज्ञाघट जस्यचारुचरितापत्निर्न्नकंलङ्घते ॥ राज्ञांमूर्द्धनिरत्नवारुचिरंहैमङ्गक्किंराजते सत्प्रश्नोत्तरमध्यवर्णभणिताकुर्याद्वरंमङ्गलम् ॥ १० ॥ मङ्गलदशकमिदंयः पठतिचभक्त्याश्रृणोति यश्चापि ॥ मङ्गलमिहखलुलभते जातुनलभतेतदन्यत्सः॥११

इति श्रीमत्कौशल्यगोत्रोद्भवलक्ष्मीनारायणाह्वयकविवरविरचितंमङ्गलदशकस्तोत्रंसम्पूर्णम् ॥ ५ ॥

सश्रीकः कत्रिना विन्ध्येन अश्वस्थम् किरीटम्

ओम् ॥ प्रातस्स्मरामिकरुणा निधिमीशवेधः क्षीराब्धिजेश सुरराजनताङ्घ्रिपद्मम् ॥ नत्यैववाञ्छितफलप्रदमार्त्तबन्धुंमोहान्धकार तरणिङ्करिपुङ्गवास्यम् ॥१॥ प्रातस्स्मरामि तिमिरप्रचुरप्रसारप्रोद्धारकारिकिरणप्रकरप्रचण्डम् ॥ प्रोद्दण्डदुष्कृतभरच्छिदुरंसुरेज्यन्त्रै लोक्यपाविनमनन्तविभूतिमर्कम् ॥ २ ॥ प्रात स्स्मरामिकुटिलामलकुन्तलाढ्यम्फुल्लारविन्दवदनंनवनीरदाभम् ॥ वैकुण्ठवासिनमजादिसमर्चिताङ्घ्रिंश्रीदंश्रियः पतिमनन्तमजम्मुरारिम् ॥३ ॥ प्रातस्स्मरामिविपदुद्धरणञ्जनानाम्ब्रह्मादिवन्द्यचरणङ्करणंसुखाना

म् ॥ श्रीशैलराजतनयाञ्चित वामभागम्भाग्यंविदाम्भव-
भिदम्भगवन्तमीशम् ॥४॥ प्रातस्स्मरामिभवभीतिवितोश
दक्षन्दैत्यान्वयक्षयकरञ्जडताविपक्षम् ॥ ब्रह्माद्यचिन्त्यम-
हिमत्रिजगत्प्रगेयम्ब्रह्मा यडकोटि जनकम्भवभागधेयम् ५
प्रातस्स्मराम्यखिललोकवि धानशक्तम्भक्तानुकम्पिनमु
दारसमञ्जमाद्यम् ॥ कारुण्यराशिममरे डितमम्बुजस्थम्प्रा
ज्यप्रकृष्टविभवंवरदंविरिञ्चिम् ॥ ६ ॥ प्रातस्स्मरामिदुरि-
ताटविकोग्रदावन्दावानलञ्च विमुदारतरप्रभावम् ॥ रु-
द्रावतारमतिरौ द्रतमीचरारिं श्रीमन्तमक्ष हरमञ्जनिकाकु-
मारम् ७ ॥ प्रातस्स्मरामिगगनस्पृशमुग्रकाय म्प्रत्य-
ग्रवारिदरुचिंरुचिरोरुगायम् ॥ घोराट्टहासपरिपूरितदिग्द
लान्तंसन्तंसुरेषुविदितम्भुविभै रवन्तम् ॥ ८ ॥ प्रातःपठत्य
मलबुद्धिरुदारचेताभक्त्याव सन्ततिलकाष्टकमुत्तमंयः ॥ नि
र्द्धूयकल्मषभरंसुकृतीससद्योलब्ध्वे हकीर्त्तिमचलांमहदेति
सौख्यम् ॥९॥ इतिश्रीमत्कौशल्यगोत्रोद्भवलक्ष्मीनारायणा
हूयकविवरविरचितम्प्रातस्समरणा ष्टकस्तोत्रंसम्पूर्णम् ॥
ओम् ॥ शरणगजनहृष्टांसिंहपृष्ठोपविष्टांहरिपुरहरवेधो-
मूर्द्धघृष्टाङ्घ्रिपृष्ठाम् ॥ विबुधवरवरिष्ठान्दुष्टचेतोदविष्ठा-
सुगुणगणगरिष्ठान्देव्यहन्त्वाम्प्रपद्ये ॥१ ॥ शरणगपरि-
पात्रींसम्पदोघप्रदात्रींसकलभुवनधात्रींसन्मतेर्स्सविधा-
त्रीम् ॥ निखिलकलुषभेत्रींशेमुषीसम्प्रणेत्रींसुररिपुपरि
जेत्रीन्देव्यहन्त्वांनमामि ॥ २ ॥ क्षितिधरवरकन्यसर्वदे-

वाग्रगणेयत्रिभुवनतलधन्येतारितान्येशरणेत ॥ क्षणम-
पियतचित्ताभक्तिविन्नास्स्वचित्तेनिदधतिभवतींयेसंसृतिं
यान्तिकित्ते ॥ ३॥ भगवतिमयिदीनेपापकर्म्माम्बुमीने-
सुभगगुणविहीनेकामकोपादि लीने ॥ कुरुसकरुणदृष्टि-
क्षे पमक्षे पवर्ज्जेशरणगसमुपेक्षाकीर्त्ति हेतुःकिमार्ये ॥
॥ ४ ॥ अमितदुरितूलव्रातदाहेकृशानुःकुमतितिमिरभार
च्छेदनेतीक्ष्णभानुः ॥ शरणगजनकामप्रापणेकामधेनु-
र्ज्जननिजननबाधाम्बाधतान्त्वतयदाब्जम् ॥ ५॥ चि
तदुरितभराणांसाधुनिन्दापराणाङ्कुपथरतनराणांहिंसका
ग्रेसराणाम् ॥ भगवतिहतमेनस्त्वत्प्रसादान्नराणान्त्य-
जतुतदपिमान्तं किङ्करङ्किङ्कराणाम् ॥ ६ ॥ सुकृतभर-
हरेभ्योऽ कीर्त्त्यसम्पत्करेभ्यो भवभयजनकेभ्योदीनता-
हेतुकेभ्यः ॥ शिवतरुखनकेभ्योऽदैवकामादिकेभ्योम-
मकुरुपरिमोक्षं मङ्क्षु विश्वेश्वरित्वम् ॥ ७ ॥ त्वमसि-
जननिदेवोदेवतादेवताना म्भगवतिजगदम्बक्षेमसम्प-
त्प्रदात्वम् ॥ सुरनुतपदपद्मेमानसंमेशिशोस्ते चरणयु
गलसेवामाश्रयत्वेवनित्यम् ॥ ८ ॥ देव्यष्टकमिदंरम्य-
न्त्रिकालंयःपठेन्नरः ॥ चत्वारितस्यवर्द्धं रन्त्यायुःकीर्त्ति-
र्य्यशोबलम ॥ ९ ॥ इतिश्रीमत्कौशल्यगोत्रोद्भवल-
क्ष्मीनारायणाह्वयकविवरविरचितंश्रीदेव्यष्टकम् ॥

——००——

पृ. ५ ॥कुलाकुलचक्रम्॥१ पं. ११

वायु	अग्नि	पृथ्वी	जल	आकाश
अ	इ	उ	ऋ	लृ
आ	ई	ऊ	ॠ	ॡ
ए	ऐ	औ	ओ	अं
क	ख	ग	घ	ङ
च	छ	ज	झ	ञ
ट	ठ	ड	ढ	ण
त	थ	द	ध	न
प	फ	ब	भ	म
य	र	ल	व	श
ष	क्ष	व	स	ह

पृ. ६ राशिचक्रम् २ पं. ८

वृष मेष मीन

मिथुन: ऋ ॠ लृ ॡ — उ ऊ ऋ

मेष: अ आ इ ई

मीन: यरलव

कुंभ: पफबभम

कर्क: ए ऐ

मकर: तथदधन

सिंह: ओ औ — अं अः शषस हळक्ष

कन्या: क ख ग घ ङ

वृश्चिक: च छ ज झ ञ — ट ठ ड ढ ण

धनु

कन्या तुला वृश्चिक

अथनक्षत्रचक्रम् ३

अ आ अश्विनी देवगण	इ भरणी नर	ई उ ऊ कृतिका राक्षस	ऋ ॠ ऌ ॡ रोहिणी नर	ए मृग देव	ऐ आर्द्रा नर	ओ औ पुनर्वसु देव	क पुष्य देव	ख ग अश्लेषा राक्षस
घ ङ मघा राक्षस	च पूर्वा नर	छ ज उत्तरा नर	झ ञ हस्त देव	ट ठ चित्रा राक्षस	ड स्वाती देव	ढ ण विशाखा राक्षस	त थ द अनुराधा देव	ध ज्येष्ठा राक्षस
न प फ मूल राक्षस	ब पू॰षाढ नर	भ उ॰षाढ नर	म श्रवण देव	य र धनिष्ठा राक्षस	ल शतभिषा राक्षस	व श पू॰भाद्र नर	ष स ह उ॰भाद्र नर	अं अः क्ष त्र रेवती देवगण

पृ. ९ ३ पं. ३

सिद्धः	अकडमचक्रम् ४		साध्यः
अक यह	उङप	आखद	ऊचप
ओड़व	लृझम	औढश	लृञप
इघने	ऋजभ	ईगध	ॠछव
अतस	ऐचल	अंणष	एटर
अरिः	अकथहचक्रम्		सुसिद्धः

पृ. १३ ५ पं. ११

अंटब

अ
क
ड
म

अकड
मचक्रम्

औञफ

घनलई

पृ. १३ ऋणधनचक्रम् ६ पं. ११

१४	५४	६	४८	७५	३६	२८	२४	७२	८०	९९	गुणितांकाः
१४	२७	२	१२	१५	६	४	३	८	८	९	मन्त्रांकाः
६	६	६	०	१	४	४	०	०	०	३	अष्टभक्तशेषांकाः
अआ	इई	उऊ	ऋॠ	लृॡ	ए	ऐ	ओ	औ	अं	अः	
क	ख	ग	घ	ङ	च	छ	ज	झ	ञ	ट	
ठ	ड	ढ	ण	त	थ	द	ध	न	प	फ	
ब	भ	म	य	र	ल	व	श	ष	स	ह	
२	२	५	०	०	२	१	०	४	४	१	साधकांकाः
१०	१	७	४	८	३	७	५	४	६	३	

पृ. १५ चतुष्कचक्रम् ७ पं. १

	क ङ ओ ख लृ ड उ थ अ प ह म	
ठ त न भ ल स घ अः ऐं ऋ ई	व	आ ऊ ल‍ॄ औ ख च ञ ढ द फ य श छ
	क्ष ई ष ऋ र ए ब अं ध ण ग ट छ	

पृ.१७	षट्कोणयन्त्रम् ८	पं.८

अ
उ ध
ऋ क म क्ष

आ ऐ ख
ज ढ
न थ
य

ऊ अः च ठ द
भ श

इ ओ
ग झ ण
प र ह

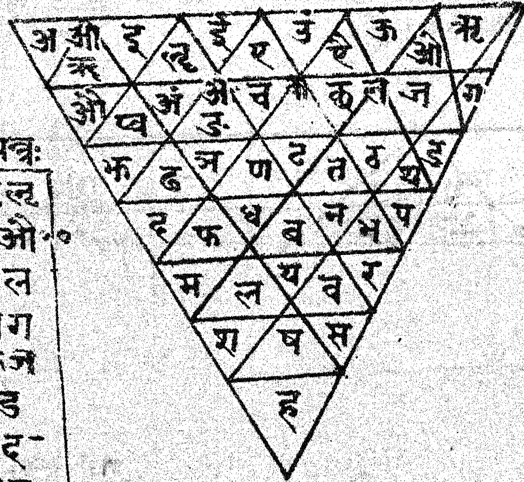
षलबउ
अं ङ दक्ष

ई औ घ ञ
त फ ल
ळ

पृ.१८		पं.१३

ईशानः	इन्द्रः नवग्रहचक्रम् ९	अग्निः
अंगुल ६० अधिदेवो विष्णु बुधः प्रत्यधिदेव श्चित्रगुप्तः	अंगुल १ अधिदेव शुक्रः इन्द्रः प्रत्यधिदेवताशची	अंगुल २४ अधिदेव चन्द्रः उमा प्रत्यधिदेवआपः
अं ८ अधिदेवो ब्रह्मा गुरुः प्रत्यधि देवःकुवेरः	अं १२ अधिदेवोऽग्निः सूर्यः प्रत्यधिदेवईश्वरः	अंगुल २२ अधिदेवः कुमारः मं प्रत्यधिदेवःक्षितिः
अं १४ केतुः अधिदेवः कालः प्रत्यधिदेवः सूर्य्यः	अं ७ अधिदेवो यमः प्रत्यधिदेवः प्रजापतिः शनिः	अं १२ अधिदेवः राहुः श्चित्रगुप्तः प्रत्यधिदेवोब्रह्मा.
वायुः	वरुणः	नैर्ऋतिः

पृ. २२	मन्त्रसंस्कारार्थं मातृकायन्त्रः १०	पं. २



पृ. ३१ पं. १२

११

भूतलिपियन्त्रः

अइउऋलृ
एऐओऔ
हयवरल
ङकखघग
ञचछझज
णटठढड
नतथधद
मपफभब
शषस

पृ. ५२	कूर्मचक्रम् १२	पं. २

लक्ष	कखगघङ			चछजझञ
शषसह	अंअः	अआ	इई	टठडढण
	ओऔ		उऊ	
	एऐ	लृॡ	ऋॠ	
यरलव	पफबभम			तथदधन

पृ. ६५ अन्य प्रकारकीयन्त्र: १३ पं. २

रं रं रं रं रं रं
रं रा रंरं रा रंरं मा रंरं य रंरं न रंरं मः रं
रं रं रं रं रं रं

पृ. ६६ पं. ४

अथन्यासोसुख्यः॥ पञ्चायतनपूजायन्त्र: १४

ग	दु	सूर्य	दुर्गा	सू	दु	विष्णु	दु	ग	सू
शिव		विष्णु		गणेश		सूर्य्य		दुर्गा	
सू	वि	ग	शि	शि	वि	ग	शि	शि	वि

वि	शि	शि	ग	वि	सू	शि	ग	वि	शि
दुर्गा		विष्णु		शिव		सूर्य्य		गणेश	
सू	ग	दु	सू	दु	सू	दु	वि	पार्वती	सू